ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Έτος Ίδρύσεως 1964 Τρίτη Περίοδος Μάρτιος - Άπρίλιος 1991 Άριθμός Τεύχους 30-31

"Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου ἐν τῷ σταυρῷ, φόβος καί τρόμος ἐπέπεσε τῇ κτίσει. Φιλάνθρωπε, δόξα Σοι".

"O Lord, when You were lifted upon the cross, fear and trembling fell upon creation. Most merciful Lord, glory to You".

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN TELEPHONE: 071-723 4787 FAX: 071-224 9301

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

Ἔτος Ἱδρύσεως 1964
Τέταρτη Περίοδος
Ἀριθμός Τεύχους 30-31

Μάρτιος - Ἀπρίλιος
1991

Ἐτήσια Συνδρομή £10

Διευθύνεται ἀπό
Συντακτική Ἐπιτροπή

5 CRAVEN HILL
LONDON W2
TEL.: 071-723 4787
FAX: 071-224 9301

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

Ἐξώφυλλο:

Ἡ Σταύρωσις: Ἱερά Μονή Ὁσίου Φιλοθέου, Ἅγιον Ὄρος, Ἑλλάς.

The Crucifixion: Philotheou Monastery, Holy Mountain, Greece.

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 Craven Hill, London W2 Telephone: 071-723 4787 Fax: 071-224 9301

First Published 1964 Third Period March - April 1991 No. 30-31

ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

16 Απριλίου 1988

"..... ἄφετε τά παιδία καί μή κωλύετε αὐτά ἐλθεῖν πρός με· τῶν γάρ τοιούτων ἐστίν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν".

† ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Πανηγυρίζουν καί πάλιν ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ, οἱ ἄγγελοι καί οἱ ἄνθρωποι, οἱ ζῶντες καί οἱ κεκοιμημένοι, ἡ κτίσις ὁλόκληρος, τό μεγαλύτερον καί σημαντικώτερον γεγονός τῆς ἱστορίας, τήν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου. Λαμπαδηφόροι καί φωτόμορφοι οἱ ἀνά τόν κόσμον Ὀρθόδοξοι πιστοί ἀναμέλπομεν καί σήμερον τόν πλέον χαρμόσυνον καί ἐλπιδοφόρον ὕμνον πού ἠκούσθη ποτέ ἐπί τῆς γῆς καί ἐν τοῖς οὐρανοῖς: "Χριστός Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καί τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωήν χαρισάμενος"!

Ὄντως, πεφιλημένοι ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ, τίποτε σημαντικώτερον ἀπό τήν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου δέν ἤκουσέ ποτε ἡ κτίσις ὅλη. Ἡ πίστις εἰς τήν Ἀνάστασιν ἐνέπνευσε καί ἐνεθάρρυνε τούς μάρτυρας τῆς Ἐκκλησίας, ἔδωκεν ὑπομονήν εἰς τούς ὁσίους, ἐνεψύχωσε καί ἐχαλύβδωσε τούς ἀγωνιστάς τῆς ἐλευθερίας καί τοῦ δικαίου, ἐχάρισε τήν ἐλπίδα εἰς τούς πτωχούς καί περιφρονημένους, ἔκαμε τούς θνητούς νά σκέπτωνται καί νά ἐνεργοῦν ὡς ἀθάνατοι καί αἰώνιοι. Ἀφαιρέσατε ἀπό τήν ζωήν τήν πίστιν εἰς τήν Ἀνάστασιν καί ὅλα αὐτομάτως χάνουν τό νόημά των. Ὅλα τά σκιάζει ὁ θάνατος καί ἡ ματαιότης, καί δέν ὑπάρχει πλέον κανείς λόγος καί κανένα κίνητρον διά τήν αὐτοθυσίαν, τήν ἀγάπην, τήν ἐλευθερίαν καί αὐτήν ἀκόμη τήν ζωήν. "Εἰ Χριστός οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ἡμῶν", διακηρύττει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Α' Κορ. 15,17).

Πόσον σημαντικόν εἶναι, πράγματι, διά τόν ἄνθρωπον τῶν ἡμερῶν μας τό μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως!

Σημαντικόν διά τούς προηγμένους οἰκονομικῶς λαούς, οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦνται ἀπό τήν πλῆξιν καί τήν ἀνίαν, ἀπό τήν ἔλλειψιν νοήματος τῆς ζωῆς, μίαν ἔλλειψιν πού ὁδηγεῖ συχνά εἰς τήν αὐτοκτονίαν, εἰς τά ναρκωτικά καί εἰς τήν διάλυσιν κάθε ἱεροῦ θεσμοῦ.

Σημαντικόν καί διά τούς λαούς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ὑστεροῦν οἰκονομικῶς καί ἀγωνίζονται νά ἀποκτήσουν τά πρός τό ζῆν· οἱ ὁποῖοι μαστίζονται ἀπό τήν πεῖναν καί τήν ἀσθένειαν εἰς ἕνα τόσον μεγάλο μέρος τῆς γῆς.

Εἰς ὅλους αὐτούς, τούς πλουσίους καί τούς πτωχούς, τούς ἰσχυρούς καί τούς ἀδυνάτους, τό μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως εἶναι ἡ μόνη δύναμις, πού ἠμπορεῖ νά δώσῃ τήν ἐλπίδα καί νά φωτίσῃ τά πρόσωπα μέ αἰσιοδοξίαν. Ναί, ἀδελφοί· ἀφοῦ ἀνέστη ὁ Κύριος, ὅλα πλέον ἔχουν νόημα καί ὅλα εἶναι δυνατά. Ἐνωτισθῆτε τό μήνυμα αὐτό ἀπό τό ταπεινόν Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας, τό ὁποῖον γνωρίζει καλῶς τί σημαίνει τό νόημά του. Δεχθῆτε τό φῶς πού ἀναπηδᾷ ἀπό τούς τάφους τῶν μαρτύρων τῆς πίστεως, καί προχωρήσατε μέ ὁδηγόν αὐτό εἰς τήν ζωήν.

Ἀδελφοί ἠγαπημένοι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ περιπόθητα,

Ἡ ἀνθρωπότης πρό ὀλίγων μόλις ἑβδομάδων ἀνέπνευσεν ἐκ τῆς συμφορᾶς τοῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος τήν ἠπείλησε μέ βιβλικήν καταστροφήν. Τά ἐρείπια καί οἱ τάφοι ἀπό τήν λαίλαπα αὐτήν κεῖνται ἀκόμη ἐνώπιόν μας. Τά θύματα τῆς συμφορᾶς ἄφησαν ἐπάνω των πένθος καί θλῖψιν. Ὅσοι ἐπλήγησαν ἀμεσώτερον ἀπό τήν θύελλαν προσπαθοῦν νά ἐπανεύρουν τήν ἐλπίδα. Ὅσοι ἐπέζησαν προσπαθοῦν νά παγιώσουν τήν εἰρήνην καί νά οἰκοδομήσουν ἕνα ἀσφαλέστερον μέλλον. Ὅλοι ἔχομεν σήμερον, μετά τήν φοβεράν δοκιμασίαν, τήν ἀνάγκην τοῦ μηνύματος τῆς Ἀναστάσεως· ὅλοι ἔχομεν ἀνάγκην ἀπό πίστιν καί ἐλπίδα.

Τό ἐφετινόν Πάσχα εἶναι πανανθρώπινον εἰς τήν σημασίαν του.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ παραθέτει σήμερον εἰς τά τέκνα της τήν Τράπεζαν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ· "Ἡ Τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες", ἀναφωνεῖ ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ ὁ Ἱερός Χρυσόστομος. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου παρέχει εἰς ὅλους τήν διαβεβαίωσιν ὅτι ὁ Θεός ἡτοίμασε διά τόν κόσμον Του ἕνα μέλλον, μίαν Βασιλείαν, ἀγάπης δικαιοσύνης καί εἰρήνης. Αὐτήν τήν Τράπεζαν παραθέτει ἡ Ἐκκλησία εἰς κάθε Θείαν Λειτουργίαν, ὅλως δέ ἰδιαιτέρως κατά τήν Θείαν Λειτουργίαν τῆς Λαμπροφόρου Ἀναστάσεως. Μετέχοντες τῆς Τραπέζης τῆς Θείας Εὐχαριστίας προγευόμεθα τῆς χαρᾶς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἡ κοινωνία τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου σφυρηλατεῖ δεσμούς ἀγάπης μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, καί ἀποτελεῖ τήν καλυτέραν ἐγγύησιν διά τήν εἰρηνικήν συμβίωσιν τῶν λαῶν. Οἱ Ὀρθόδοξοι λαοί, οἱ ὁποῖοι μετέχουν τοῦ κοινοῦ Ποτηρίου τῆς ζωῆς, εἶναι ὑπέρ πάντα ἄλλον ὑποχρεωμένοι νά μεταβάλλουν τήν κοινωνίαν τῆς Τραπέζης τῆς Εὐχαριστίας εἰς ἑνότητα ἀγάπης καί εἰρηνικῆς συνεργασίας των, αἰρόμενοι ὑπεράνω ἐθνικιστικῶν καί φυλετικῶν σκοπιμοτήτων. Ἡ ἑνότης τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί τῶν λαῶν των ἀποτελεῖ συνέπειαν καί χρέος, ἀπορρέοντα ἐκ τῆς συμμετοχῆς εἰς τήν Τράπεζαν τῆς Βασιλείας, τήν ὁποίαν παραθέτει ἐν τῇ Θείᾳ Εὐχαριστίᾳ ὁ Ἀναστάς Κύριος.

Τοῦ χρέους τούτου ἔχουσαι συνείδησιν αἱ Ἁγιώταται Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι συνῆλθον προσφάτως εἰς Διορθόδοξον Ἐπιτροπήν, προπαρασκευαστικήν τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, θά συνέλθουν δέ ἐκ νέου πρό τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους πρός ἐπίλυσιν τοῦ σοβαρωτάτου προβλήματος τῆς Ὀρθοδόξου Διασπορᾶς, τό ὁποῖον ἐδημιούργησεν, ὡς μή ὤφελεν, ἡ ἐπί μακρόν χρόνον ἀποξένωσις ἀπ' ἀλλήλων καί ἡ ἔλλειψις συνεργασίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων. Ὁ Οἰκουμενικός Θρόνος ἐν τῇ κανονικῇ εὐθύνῃ του ὡς πρώτου τῇ τάξει ἐν τῷ συστήματι τῆς Ὀρθοδοξίας, δέν θά παύσῃ νά ἡγῆται πάσης προσπαθείας πρόν ἐπίλυσιν τοῦ ἀκανθώδους τούτου ζητήματος ἐν συμφωνίᾳ πρός τήν μακραίωνα παράδοσιν καί κανονικήν τάξιν. Τοῦτο θά ἀποτελέσῃ ὀφειλομένην συμβολήν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τήν παγίωσιν τῆς τόσον ἀναγκαίας καί ποθητῆς ἀγάπης καί εἰρήνης μεταξύ τῶν λαῶν τῆς γῆς.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ καί τῇ ἐλπίδι ταύτῃ ἀνταλλάσσομεν ἐγκάρδιον ἀδελφικόν ἑόρτιον ἀσπασμόν μετά τῶν Μακαριωτάτων καί Ἱερωτάτων Πατριαρχῶν καί λοιπῶν Ἀρχηγῶν τῶν αὐτοκεφάλων καί αὐτονόμων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, χαιρετισμόν δέ ἀγάπης καί τιμῆς μετά τῶν ἡγετῶν τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καί Ὁμολογιῶν, μετά τῶν ὁποίων διατελοῦμεν ἐν διαλόγῳ ἀγάπης καί ἀληθείας, εὐχόμενοι ὅπως ὁ Ἀναστάς Κύριος χορηγήσῃ πλουσίαν τήν χάριν καί τήν εἰρήνην καί τήν ἐλπίδα πρός πάντας τούς ἀνθρώπους.

Χριστός Ἀνέστη, ἀδελφοί καί τέκνα ἀγαπητά!
Ἅγιον Πάσχα 1991

† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατά τήν Θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, μετά τό ἱερόν Εὐαγγέλιον.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

τοῦ Σεβαμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου μέ τήν εὐκαιρία τῶν Ἁγίων ἡμερῶν τοῦ Πάσχα.

Πρός τούς Εὐλαβεστάτους Ἱερεῖς καί Διακόνους, τούς Ἐντιμοτάτους Προέδρους καί τά μέλη τῶν Συμβουλίων τῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν Βοηθητικῶν Ἀδελφοτήτων, τῶν Σχολείων καί τῶν Συλλόγων Νεολαίας καί σ' ὅλο τό Πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας.

"Οὐρανοί μέν ἐπαξίως εὐφραινέσθωσαν, γῆ δέ ἀγαλλιάσθω· ἑορταζέτω δέ κόσμος, ὁρατός τε ἅπας καί ἀόρατος. Χριστός γάρ ἐγήγερται, εὐφροσύνη αἰώνιος." (Ἀναστάσιμος Ὕμνος).

Ἀγαπητοί μας Ἀδελφοί,

Μᾶς καλεῖ καί πάλιν ἡ Ἐκκλησία νά ἑορτάσουμε τά ἱερά γεγονότα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Ἑβδομάδος καί τοῦ Πάσχα. Ὁ ἱερός ὑμνωδός τῆς Ἐκκλησίας ἀναγγέλλει καί ὑπενθυμίζει: "Ἰδού ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός καί μακάριος ὁ δοῦλος ὅν εὑρήσει γρηγοροῦντα, ἀνάξιος δέ πάλιν ὅν εὑρήσει ραθυμοῦντα." Ὁ Νυμφίος Χριστός ἀποτελεῖ τό ἐπίκεντρο τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καί ἐκδηλώσεων τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, τίς ὁποῖες κάθε χρόνο γιορτάζουμε μεγαλόπρεπα καί ἔντονα καί χαρούμενα ὅλοι οἱ Χριστιανοί.

Ἰδιαίτερα ἐμεῖς, οἱ Ἑλληνορθόδοξοι Χριστιανοί, προετοιμάζουμε ἑαυτούς καί ἀλλήλους ἐνωρίς, γιά νά ὑποδεχτοῦμε τόν Κύριό μας. Ἀποκορύφωμα αὐτῆς τῆς προετοιμασίας εἶναι ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, τήν ὁποία ἀναμένουμε μέ ἰδιαίτερη χαρά καί εὐφροσύνη. Γιαυτό καί ἡ Ἐκκλησία μας συνέθεσε θαυμάσιους καί ὑψιπετεῖς ὕμνους μέ τούς ὁποίους ἐκφράζονται τά βαθύτερα αἰσθήματα πού διακατέχουν τήν ψυχή μας γιά τό ὑπερκόσμιο καί σωτήριο τοῦτο Γεγονός.

Σύμφωνα μέ τή γραπτή καί τήν ἄγραφη παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Χριστός, λίγες μέρες πρίν ἀπό τό Πάθος καί τήν Ἀνάστασή του, μπῆκε στά Ἱεροσόλυμα, καί οἱ Λαοί τόν ὑποδέχθηκαν ὡς Βασιλέα καί Δεσπότη τους. Στή συνέχεια ὅμως τόν κατεδίωξαν, τόν διέβαλαν καί τόν παρουσίασαν γιά να δικαστεῖ ἐνώπιον τῶν Θρησκευτικῶν καί Πολιτικῶν Ἀρχόντων τῆς χώρας. Ὁ δέ Εὐεργέτης τοῦ Λαοῦ Του, Κύριος, ὑποτάχθηκε στούς ἀνθρωπίνους νόμους καί ὑπέστη προσβολές καί περιφρονήσεις πού ταίριαζαν μόνο σέ κοινούς ἐγκληματίες καί κακούργους. Ὁ Προφήτης ἐν ὁράματι εἶδε τήν ἐσχάτη ταπείνωση τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ. Γράφει: "καί εἴδομεν αὐτόν, καί οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδέ κάλλος· ἀλλά τό εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον". (Ἠσαΐα, κεφ. ΝΓ2-3). Ἐδέχθηκε ὁ Χριστός τάς ὕβρεις καί τήν ἐγκατάλειψη τῶν ἀνθρώπων σάν μέρος τῆς παγκόσμιας ἀποστολῆς του, ἡ ὁποία δέν ἦταν τίποτα ἄλλο παρά ἡ ἀποκατάσταση τῆς εἰρήνης καί τῆς συμφιλιώσεως τοῦ ἀνθρώπου μέ τό Δημιουργό Του. Αὐτή εἶχε κι ἔχει πάντα σάν ἀποτέλεσμα τή συγχώρεση τῶν ἁμαρτιῶν μας καί τήν ἐπιστροφή στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. "Οὗτος τάς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καί περί ἡμῶν ὀδυνᾶται." (Ἠσαΐας, κεφ. ΝΓ.4)

Ὁ σταυρικός θάνατος τοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἐπακολουθήσασα λαμπροφόρος Ἀνάστασή Του ἀπετέλεσαν γιά τήν ἀνθρωπότητα τήν "ἀπαρχή τῆς νέας βιοτῆς", τήν ὁποία ὑποσχέθηκε ὁ Ἴδιος καί τήν ὁποία οἱ Ἀπόστολοι καί οἱ Μάρτυρες ἔζησαν ἔντονα καί ὑπαρξιακά στό χρόνο τῆς ζωῆς τους. Γιαυτό καί ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ παραμένει ἐσαεί ἡ ἀφετηρία μιᾶς νέας ζωῆς, τήν ὁποία καλλιεργοῦμε, κηρύσσουμε, βιώνουμε καί μεταδίνουμε καί στούς ἄλλους, ὅσοι βρίσκονται ἔξω τῆς ἱερᾶς παρεμβολῆς τῆς Χριστιανοσύνης. Δικαιολογημένα συνεπῶς ὁ ποιητής τῆς Ἐκκλησίας ἀποκαλεῖ τό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως "Πάσχα τό Μέγα· Πάσχα Ἱερόν· Πάσχα καινόν ἅγιον· Πάσχα μυστικόν· Πάσχα πανσεβάσμιον· Πάσχα Χριστός ὁ Λυτρωτής· Πάσχα ἄμωμον· Πάσχα τῶν Πιστῶν· Πάσχα τό πύλας ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοῖξαν· Πάσχα πάντας ἁγιάζον πιστούς". (Ὕμνος Ἀναστάσιμος).

Ἰδιαίτερα μάλιστα τοῦτες τίς μέρες, ζητᾶμε καταφύγιο στήν Ἐκκλησία μας ὄχι μόνο γιά νά ἀνάψουμε τό κερί μας καί νά προσκυνήσουμε τόν Κύριο, ἀλλά συνάμα νά θυσιάσουμε κάτι ἀπό τόν ἑαυτό μας γιά τή διασφάλιση, τήν προστασία καί τήν προοδευτική συνέχιση τοῦ Μηνύματος τῶν ἡμερῶν. Ὁ τακτικός ἐκκλησιασμός, ἡ συμμετοχή μας στή θεία Λειτουργία, ἡ βαθύτερη γνωριμία καί σχέση μας μέ τήν Ὀρθόδοξη Λατρεία καί Παράδοση, ὁ βιωματικός πλησιασμός μας στό Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας καί στήν καθόλου πνευματική ζωή τῆς Ἐκκλησίας· τό ἐνδιαφέρον μας γιά τήν πρόοδο τῆς κοινοτικῆς μας ζωῆς καί τῶν θεσμῶν πού δημιουργεῖ καθημερινά ἀπό τήν πράξη κι ἐμπειρία της ἡ Ὁμογένεια. Ὅλα αὐτά ἐκπηγάζουν ἀπό τήν ἀφοσίωση καί τή μέθεξή μας στό Πάθος καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου. Χωρίς τή ζωντανή κι ἔντονη προσωπική μαρτυρία κάθε Ὀρθοδόξου πιστοῦ στή Χριστιανική ζωή δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ σωστή κι ὁλοκληρωμένη ἡ συμμετοχή μας στούς πανηγυρικούς ἑορτασμούς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τούς ὁποίους, μέ τόση ὑψηλή φαντασία κι ἐνόραση, οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δημιούργησαν καί μᾶς ἄφησαν ὡς ἱερή κι ἀνεκτίμητη κληρονομία.

Μέσα ὅμως στήν ἱερή ἀτμόσφαιρα πού μᾶς χαρίζουν τοῦτες οἱ Ἅγιες Μέρες, ἀπαραίτητα πρέπει νά μᾶς προβληματίζει καί νά μᾶς ἀπασχολεῖ καθημερινά καί τό μέλλον καί ἡ πρόοδος τῆς Ἐκκλησίας μας στό Ἡνωμένο Βασίλειο. Ὁπλισμένοι δέ ἀπό τήν ἱερή ἐλπίδα καί τήν πίστη τῆς Ἀναστάσεως νά συνεχίζουμε τή ζωή μας στή φιλόξενη αὐτή χώρα τῆς Παροικίας μας, γαλουχημένοι ἀπό τό πνεῦμα καί τίς παραδόσεις τῆς Ὀρθοδοξίας καί τοῦ Γένους μας.

Ἔχοντες αὐτά ὑπόψη, ἀγαπητοί ἀδελφοί, ἀνανεώνουμε εὐλαβῶς τίς ἱερές μας ἐλπίδες στό Νεκραναστημένο Χριστό καί, μέ τήν ὁμόψυχη συμμετοχή μας στούς ἑορτασμούς τῶν ἡμερῶν, ἐμπλουτίζουμε τό Βίο μας μέ νέες πνευματικές ἐμπειρίες οἱ ὁποῖες εἶναι ἀπαραίτητες γιά μιά σωστή κι ὁλοκληρωμένη μέθεξη στήν "Ἑορτή τῶν Ἑορτῶν", τήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου. Τά γεγονότα αὐτά ἐκφράζονται ὄχι μόνο σέ ὀρθοδοξία ἀλλά καί ὀρθοπραξία. Αὐτά τά δύο συμπορεύονται καί ἀλληλοσυμπληρώνονται, παρέχοντάς μας ἔτσι μιά πλήρη καί ζωντανή εἰκόνα τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Τή διδασκαλία αὐτή μᾶς τήν παρέδωσαν ἀλώβητη οἱ Πατέρες καί μᾶς παρήγγειλαν νά τήν διαφυλάξουμε ὡς κόρη ὀθφαλμοῦ. Γιαυτό τό λόγο θά πρέπει νά καταφύγουμε στήν Ἐκκλησία γιά νά ἀναβαπτιστοῦμε καί νά πάρουμε δυνάμεις νά συνεχίσουμε ἐλπιδοφόροι τή ζωή μας.

Ἀπό τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας προσευχόμαστε ἐκ βάθους καρδίας γιά μικρούς καί μεγάλους. Ἐναποθέτουμε εὐλαβῶς τίς ἀγωνίες καί τά προβλήματά μας κάτω ἀπό τήν ἱερή σκέπη τοῦ σταυροῦ τοῦ Κυρίου καί τόν παρακαλοῦμε νά εἰρηνεύσει τόν κόσμο. Νά συμφιλιώσει τά Ἔθνη καί τούς λαούς καί νά χαρίσει στήν Οἰκουμένη πνεῦμα ἀγάπης, πνεῦμα φιλίας καί συγχώρησης καί πνεῦμα ἀνοχῆς καί συγκατάβασης καί μακροθυμίας πρός τούς ἐχθρούς καί τούς φίλους. Προσευχόμαστε γιά τή Μεγάλη Βρετανία καί τούς Ἄρχοντές της, γιά τήν Ἑλλάδα καί τήν Κύπρο καί ὅλον τόν Πιστό λαό τοῦ Κυρίου. Μέ τήν πίστη καί προσευχή μας στό Νεκραναστημένο Χριστό θά πραγματοποιηθεῖ καί θά καλλιεργεῖται ἀδιάκοπα ὁ νέος κόσμος καί ἡ νέα ζωή, τήν ὁποία, μέ τό θάνατο καί τή λαμπροφόρο Ἀνάσταση καί δόξα του ἔφερε ὁ Χριστός στόν κόσμο.

Μαζί δέ μέ τούς Χριστιανούς κάθε ἐποχῆς ἄς ἐπαναλάβουμε, θριαμβευτικά καί χαρμόσυνα, τόν ἑόρτιον ὕμνο: "Χριστός Ἀνέστη" καί, μετά τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ἐπιβεβαιώνουμε: "Ἀνέστη Χριστός, καί πεπτώκασι δαίμονες. Ἀνέστη Χριστός, καί νεκρός οὐδείς ἐπί μνήματος, Χριστός γάρ ἐγερθείς ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο." Αὐτῷ ἡ δόξα καί τό κράτος εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀμήν.

Πάσχα 1991

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καί Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΕΞΙΩΣΙΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ ΚΥΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1990)

Ἱερώτατε καί ἀγαπητέ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ καί συλλειτουργέ καί υἱέ κατά πνεῦμα ἅγιε Σεβαστείας κύριε Δημήτριε,

«Τό πανάγιον Πνεῦμα, τό προϊόν ἐκ τοῦ Πατρός καί δι' Υἱοῦ ἐνδημῆσαν τοῖς ἀγραμμάτοις μαθηταῖς» ἐπεδήμησε σήμερον καί ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ καί σέ κατέστησε διά τῆς θείας χάριτος αὐτοῦ ἐπίσκοπον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καί Μητροπολίτην Σεβαστείας.

Εἶναι μεγάλη καί χαρμόσυνος ἡ ἡμέρα οὐχί μόνον διά σέ καί τούς περί σέ, ἀλλά καί διά τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἥτις ἀποκτᾷ ἐν τῷ προσώπῳ σου ἕνα νέον καί δυναμικόν, ἀξιοπρεπῆ καί εὐγενῆ, εὐσεβῆ καί ἀφωσιωμένον εἰς αὐτήν Ἱεράρχην, καλούμενον ἵνα βαστάσῃ μετά τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν του «τό βάρος τῆς ἡμέρας καί τόν καύσωνα» (Ματθ. 20,12), ἵνα ἀγωνισθῇ τόν ἀγῶνα τόν καλόν, ἵνα τελέσῃ τόν δρόμον καί ἵνα τηρήσῃ τήν πίστιν (πρβλ. Β. Τιμ. 4,7) καί «τήν ἐντολήν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α Τιμ. 6,14) - ταῦτα δέ πάντα διά τήν εὐστάθειαν τῆς πρωτοθρόνου ταύτης Ἐκκλησίας, διά τήν οἰκοδομήν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καί διά τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ἐπειδή σέ γνωρίζομεν παιδιόθεν καί ἐκτιμῶμεν τάς ἀρετάς σου, πιστεύομεν ὅτι δυνάμεθα ἵνα ἐμπιστευθῶμεν εἰς τάς χεῖράς σου τήν παρακαταθήκην ταύτην. Δι' αὐτό καί ἐκλήθης ὁμοφώνως ὑπό τῆς περί ἡμᾶς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου ἐπί τήν περίβλεπτον ταύτην πνευματικήν σκοπιάν τῆς ἀρχιερωσύνης.

Τό ἀρχιερατικόν ἀξίωμα εἶναι τόσον ὑψηλόν καί ἅγιον, ὥστε ὁ ἐπίσκοπος νά χαρακτηρίζεται ὡς «ἐπίγειος θεός μετά Θεόν» (Διαταγαί Ἀποστόλων, Β 26), ὅμως εἶναι συγχρόνως καί τόσον ὑπεύθυνον, ὥστε νά ἀπαιτῇ θυσίας πολλάς καί μεγάλας μέχρι τῆς θυσίας καί τοῦ ἑαυτοῦ μας χάριν ἐκείνων τούς ὁποίους ἐνεπιστεύθη εἰς ἡμᾶς ὁ ἐπουράνιος Θεός καί ἡ Ἐκκλησία Του: «εἰ οἷόν τε οὖν, ἰδιοποιείσθω ὁ ἐπίσκοπος τό πλημμέλημα, καί λεγέτω τῷ ἡμαρτηκότι, ὅτι σύ μόνον ἐπίστρεψον, κἀγώ τόν ὑπέρ σοῦ θάνατον ἀναδέξομαι, ὡς ὁ Κύριος τόν ὑπέρ ἐμοῦ καί πάντων», ἤτοι ὁ ἐπίσκοπος βαστάζει καί ἐξιδιοποιεῖται τάς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ (Διαταγαί Ἀποστόλων, Β 20 καί 25), ὅπως καί ὁ Παῦλος ηὔχετο νά εἶναι ἀνάθεμα ἀπό τοῦ Χριστοῦ ὑπέρ τῶν ἀδελφῶν του (Ρωμ. 9,3).

Ἰδιαιτέρως εἰς τήν ἐποχήν ἡμῶν, ἐποχήν ἀλλαγῶν καί ἐξελίξεων καί προκλήσεων, ὁ Ἱεράρχης καί δή ὁ ἔχων τήν τιμήν ἵνα ἀνήκῃ εἰς τό κλῖμα τοῦ πανιέρου Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὀφείλει ἵνα ἔχῃ ὑψηλόν αἴσθημα εὐθύνης, διότι ἡ Ἐκκλησία σήμερον, τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου καί δομήτορος αὐτῆς, καλεῖται ἵνα διαδραματίσῃ πρωταρχικόν πρόσωπον εἰς τήν παγκόσμιον κονίστραν καί δή καί ἐκεῖ ἔνθα μέχρι τῆς χθές ἐδιώκετο ὡς ἐπικίνδυνος καί ἐξωβελίζετο ὡς τό ὄπιον τῶν λαῶν.

Καί ἀπεδείχθη μέν ὅτι δέν εἶναι, ἀλλ' ἀντιθέτως εἶναι τό μέλι τό γλυκαῖνον τά τῶν εὐσεβῶν αἰσθητήρια, ὅμως ἡ ἀπόδειξις τῆς πραγματικότητος ταύτης δέν εἶναι ἀρκετή. Προσαπαιτεῖται ἐνεργοποίησις τῆς σωστικῆς ἰδιότητος τῆς Ἐκκλησίας, διεύρυνσις τῶν τομέων δράσεως αὐτῆς, μεγαλυτέρα διάδοσις τοῦ κηρύγματός της, εἴσοδός της ἐκεῖ ὅπου ἐπί σειράν ἐτῶν ματαίως ἀνεμένετο νά ἀκουσθῇ ἡ παρήγορος φωνή της. Ἰδού διατί εἶναι βαρύ καί ὑπεύθυνον τό ἔργον τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ἐπισκόπων της ἰδιαιτέρως σήμερον.

Ἱερώτατε καί ἀγαπητέ Μητροπολῖτα Σεβαστείας κύριε Δημήτριε,

Μέ τάς σκέψεις ταύτας, εἰς τάς ὁποίας ὁδηγεῖ ἡμᾶς ἡ σημερινή χειροτονία σου, συγχαίρομέν σοι πατρικῶς ἐπί τῇ τοιουτοτρόπῳ ἐπιβραβεύσει τῶν κόπων σου ὑπέρ τῆς Μητρός Ἐκκλησίας καί ὁμοῦ μετά σοῦ συγχαίρομεν καί εὐλογοῦμεν τάς παρισταμένας εὐτυχεῖς μητέρα καί θείαν σου καί τούς λοιπούς κατά σάρκα συγγενεῖς σου καί πάντα τά προσφιλῆ σου πρόσωπα, καί δεόμεθα τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ ὅπως χαρίζηταί σοι δύναμιν ἐξ ὕψους ἵνα συνεχίζῃς πιστῶς, ἀπό ὑψηλοτέρας τώρα ἐπάλξεως, τήν διακονίαν σου πρός τήν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἀναδεικνύμενος συνετός καί παραδοσιακός καί διακεκριμένος αὐτῆς Ἱεράρχης ἐπί χαρᾷ καί καυχήσει τῆς πατρικῆς ἡμῶν καρδίας καί εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός σύν τῷ Υἱῷ καί τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Ὁ Σεβασμιώτατος κ. Γρηγόριος καί οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι (ἀπό δεξιά) Κυανέων κ. Χρυσόστομος, Ζηνουπόλεως κ. Ἀρίσταρχος, Μιλητουπόλεως κ. Τιμόθεος καί Νύσσης κ. Ἐλευθέριος, κατά τή διάρκεια συνεδρίας τῶν προέδρων τῶν Κοινοτήτων Μείζονος Λονδίνου, στό Μέγαρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, στίς 11 Μαρτίου 1991.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΛΟΓΟΣ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΣ

Παναγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Ἐν πρώτοις, δοξολογῶ καί ἀνυμνῶ τό πάντιμον καί μεγαλοπρεπές ὄνομα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, τοῦ δαψιλῶς διά βίου εὐλογήσαντός με καί ἐν τῷ ἀμετρήτῳ Αὐτοῦ ἐλέει ἐπιτρέψαντος νά ζῶ σήμερον τήν μεγάλην χαράν ταύτην. Εἴη τό ὄνομα Αὐτοῦ εὐλογημένον καί δεδοξασμένον εἰς τούς αἰῶνας.

Προσέτι, κατά την ἱεράν ταύτην στιγμήν τῆς ζωῆς μου, καθ' ἥν ἵσταμαι ἐνώπιον τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου καί τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ὡς Ἐπίσκοπος Αὐτῆς, αἰσθήματα μοναδικῆς συγκινήσεως μέ διακατέχουν.

Παρά τήν συγκίνησιν ὅμως, ἐπειδή ἡ ἡμέρα καί τό ἔθος τό προβλέπουν, θά ἐπιχειρήσω δι'ὀλίγων νά ἀναφερθῶ εἰς μερικάς σημαδειακάς περιόδους τῆς ζωῆς μου, εἰς τάς ὁποίας ὀφείλεται ἡ χαρά τῆς σήμερον.

Ἀλησμόνητον μοῦ εἶναι, Παναγιώτατε, τό ἔτος 1964, κατά τό ὁποῖον ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ καί ἡ Χάρις τοῦ προστάτου μου Ἁγίου Δημητρίου μέ ὡδήγησαν πλησίον Σας ἐν τῇ ἱστορικῇ Κοινότητι Ταταούλων καί κατέστησαν ἔκτοτε τόν τότε ἱερόπαιδα ἀντικείμενον τῆς ἰδιαιτέρας προσοχῆς καί φιλοστόργου πατρικῆς μερίμνης Σας. Εἰς τήν μέριμναν ταύτην ὀφείλω τήν καλλιέργειαν τῆς ἐμφύτου εἰς τόν ἄνθρωπον πίστεώς μου καί τήν γνωριμίαν μου μέ τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν, καθότι εἰς αὐτήν τήν φροντίδα, ἐν πολλοῖς, ὀφείλεται ἡ κατά τά ἐφηβικά ἔτη τῆς ζωῆς μου ἀπόφασίς μου νά συμπληρώσω τάς Λυκειακάς μου σπουδάς εἰς τήν Ἱεράν Θεολογικήν Σχολήν τῆς Χάλκης καί ἔπειτα νά σπουδάσω Θεολογίαν ἐν τῇ φιλοξένῳ πόλει τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, κατόπιν τῆς, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τῆς τροφοῦ ἡμῶν Σχολῆς.

Ὁ Ἅγιος Δημήτριος, ὁ περισσότερον ἐκδήλως προστατεύσας ἡμᾶς, τούς ἱερολοχίτας τότε τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, εἰς τήν γεννήσασαν Αὐτόν Θεσσαλονίκην, πλουσίως ηὐλόγησε καί τήν περίοδον ἐκείνην τῆς ζωῆς μου, ἀξιώσας με, τῇ ἀλησμονήτῳ ἐνθαρρύνσει Ὑμῶν, Παναγιώτατε, ὡς Οἰκουμενικοῦ πλέον Πατριάρχου, νά λάβω τήν ἀπόφασιν τῆς εἰσόδου μου εἰς τόν ἱερόν κλῆρον.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο, μέ πολλήν ἱεράν συγκίνησιν καί βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μνημονεύω τοῦ μεγάλου ὀνόματος τοῦ κατά τό ἔτος 1974 χειροτονήσαντος καί πολλαπλῶς τιμήσαντός με σοφοῦ Γέροντος, ἀοιδίμου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κυροῦ Μελίτωνος, τόν ὁποῖον εὐδόκησεν ὁ Θεός νά γνωρίσω ἐκ τοῦ πλησίον, κατά τά τελευταῖα δέκα εὔλαλα ἔτη τῆς ζωῆς του. Τάς διά τήν μαρτυρικήν ταύτην Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εὐαισθησίας καί ἀγωνίας του, τά ὄντως σπάνια τάλαντά του καί τήν περί καθήκοντος καί χρέους κορυφαίαν του συνείδησιν, διαρκούσης τῆς ταπεινῆς μου ζωῆς μετά θαυμασμοῦ θά ἐνθυμοῦμαι. Εἴη ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία καί ἄληστος.

Ἀλλά καί ἡ δεκαπενταετής ζωή μου ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Αὐλῇ, πολύ πλησίον Σας, Παναγιώτατε, ὑπῆρξε μία διαρκής φοίτησις καί ἔμπνευσις. Κατ'αὐτήν, ἐγνώρισα μετά τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μου, τό μεγαλεῖον τῆς ἁπλότητός Σας καί τήν ἄνευ προηγουμένου στοργήν, μακροθυμίαν καί εὐγένειάν Σας, μέχρι σημείου νά θεωροῦμεν ὅλοι ἡμεῖς οἱ νεώτεροι προνόμιον μέγα τό γεγονός ὅτι, κατά τούς καιρούς τούτους τούς τεταραγμένους καί θυελλογενεῖς τοῦ λήγοντος εἰκοστοῦ αἰῶνος, ὑπήρξαμε κληρικά στελέχη τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς Δημητρίου τοῦ Πρώτου.

Λυποῦμαι διότι δέν δύναμαι νά εὕρω δυνατωτέραν καί θερμοτέραν λέξιν ἀπό τήν λέξιν «εὐγνομονῶ» διά νά ἐκφράσω τά πρός Ὑμᾶς υἱϊκά αἰσθήματά μου.

Ὑποβάλλω, λοιπόν, τήν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μου, Παναγιώτατέ μοι Πάτερ καί Δέσποτα, διά ταύτας τάς εὐεργεσίας, ἀποκορύφωμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξε ἡ σημερινή μου εἰς Ἀρχιερέα χειροτονία ἀπό τῶν Σεπτῶν χειρῶν Σας, ὑποσχόμενος νά προσεύχωμαι πάντοτε εἰς τόν Θεόν διά τήν πολύτιμον ὑγιείαν καί μακροημέρευσίν Σας.

Βαθεῖα εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη μου καί πρός ἕνα ἕκαστον τῶν ἐνταῦθα Σεβασμίων μοι Ἁγίων Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου. Μέ πλείστην ὅσην συγκίνησιν θά ἐνθυμοῦμαι πάντοτε τήν πρός ἐμέ εὔνοιάν των, τήν πολλήν προσοχήν καί πολύτιμον ἀγάπην των. Πρός δέ τά σεπτά μέλη τῆς Ἁγίας καί Ἱ. Συνόδου, ἡ τιμία ψῆφος τῶν ὁποίων μέ ἀνέδειξε Μητροπολίτην τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ἐκφράζω τήν ἰδιαιτέραν εὐγνωμοσύνην μου σύν τῇ δηλώσει, ὅτι θά καταβάλλω διηνεκεῖς προσπαθείας ἵνα φανῶ ἄξιος τῆς πρός ἐμέ στοργῆς καί μεγάλης ἐμπιστοσύνης των.

Ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος, διά τούς ὑπευθύνους τῶν Αὐλικῶν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Γραφείων καί ὑπηρεσιῶν, τούς ἐξ αὐτῆς παραδειγματιζομένους καί δι'αὐτῆς βαθμηδόν ἐξασκουμένους εἰς τούς τρόπους ζωῆς καί μαρτυρίας τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, οἵτινες καί συνιστοῦν ἐν τέλει τό ἦθος καί τό ὕφος τοῦ Φαναριώτου κληρικοῦ, εἶναι μεγάλης σημασίας καί ἀξίας.

Πρός τήν σεπτήν ταύτην χορείαν τῶν Σεβασμιωτάτων ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων, δεδικαιολογημένως ἰδιάζουσα εἶναι καί ἡ εὐγνωμοσύνη μου κατά τήν μοναδικήν ταύτην στιγμήν τῆς ζωῆς μου.

Ἐπιτραπήτω μοι ἐνταῦθα, ὅπως καί δημοσίως εὐχαριστήσω ὁλοκαρδίως τόν Σεβαστόν καί πολυφίλητόν μου Μητροπολίτην Γέροντα Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖον, τόν καί εἰς Πρεσβύτερον χειροτονήσαντα καί ἅπαξ ἔτι τιμήσαντά με, διά τήν ἀπό τοῦ ἔτους 1968 συνεχῆ καί πολυειδῆ πρός ἐμέ προσοχήν καί στοργήν του, τήν ἀνέκαθεν ἀποβλέψασαν εἰς τήν ἱκάνωσίν μου ἐν παντί.

Μέ τόν προσήκοντα σεβασμόν καί μέ βαθεῖαν ἐν Χριστῷ ἀγάπην καί τιμήν χαιρετίζω εὐγνωμόνως καί τούς Σεβασμιωτάτους καί Θεοφιλεστάτους ἁγίους Ἀρχιερεῖς τῆς Μητρός Ἐκκλησίας καί τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἀνταποκρινόμενοι εἰς τήν ταπεινήν μου πρόσκλησιν παρίστανται αὐτοπροσώπως εἰς τήν ἡμέραν ταύτην τῆς χαρᾶς μου καί συμμερίζονται αὐτήν. Ἡ τιμία παρουσία των πλησίον μου σήμερον ἐπαυξάνει τήν χαράν μου καί προσδίδει εἰς τήν ἐλαχιστότητά μου πολλήν ὄντως τιμήν.

Μέ ἀνάλογα αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καί εἰλικρινοῦς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, ἀπευθύνω θερμοτάτας εὐχαριστίας διά τε τήν εὐγενῆ παρουσίαν των καί τήν συμπροσευχήν των, πρός τούς εὐλαβεστάτους κληρικούς, τούς ἐντεῦθεν καί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προφρόνως προσελθόντας καί παρισταμένους πλησίον μου, ὡς ἐπίσης καί πρός τόν Ἐντιμότατον κ. Γενικόν Πρόξενον, τούς ἀξιοτίμους Προξένους καί λοιπούς ἐπιτελεῖς τοῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν Γενικοῦ Προξενείου τῆς Ἑλλάδος, πρός τούς Ἐντιμολογιωτάτους ὀφφικιάλους τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, πρός τούς λίαν μοι ἀγαπητούς ἐκπαιδευτικούς τῆς πόλεως, πρός τούς διαφόρους παράγοντας τῶν Κοινοτήτων καί Ἱδρυμάτων τῆς Ὁμογενείας μας, πρός τούς ἐκ διαφόρων σημείων τῆς πόλεως καί τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀγαπητούς μου κατά σάρκα συγγενεῖς καί φίλους καί πρός πάντας τούς ἐπωνύμους καί ἀνωνύμους πλήν ἀγαπητούς μου συμπολίτας ἀδελφούς καί ἀδελφάς, οἵτινες διά τῆς εὐγενοῦς παρουσίας καί συμπροσευχῆς των, μοῦ προσδίδουν ἰδιαιτέραν τιμήν καί μεγάλως ἐνισχύουν τήν ἀντοχήν μου καί ἀνανεώνουν τήν ὑπομονήν μου διά τήν συνέχειαν τῆς ἐνταῦθα ζωῆς μου. Ἡ ἀπέριττος αὕτη ζωή, ἄγνωστος εἰς πολλούς, εἶναι συνυφασμένη μέ τούς καθ'ἡμέραν ἀλαλήτους στεναγμούς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας

καί μέ τάς ἀπό Θεοῦ μόνον ἐνισχυομένας προσπαθείας αὐτῆς, τάς ἀποσκοπούσας εἰς τήν σύλληψιν καί ἐφαρμογήν τρόπων, διά τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία μας Αὐτή, καταποντιζομένη διαφεύγει τά ναυάγια, τραυματιζομένη ἰᾶται καί, συνταρασσομένη, τό λυτρωτικόν της χρέος ἀκλονήτως συνεχίζει ἀπό τῆς πόλεως ταύτης νά ἐπιτελῇ.

Ἐγκαρδίους ὀφειλετικάς εὐχαριστίας ἀπευθύνω ἀδελφικῶς καί πρός ἕνα ἕκαστον τῶν κληρικῶν καί λαϊκῶν συναδέλφων μου ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Αὐλῇ, τῶν ὁποίων τήν ἐν συναντιλήψει καί ἀγάπῃ πνευματικήν συναναστροφήν πάντοτε θά ὁμολογῶ καί μετά συγκινήσεως θά ἐνθυμοῦμαι.

Ἐν καταχλεῖδι, ὁλόθυμον τήν εὐγνωμοσύνην μου ἐκφράζω καί πρός τάς σεβαστάς καί πεφιλημένας μου μητέρα καί θείαν διά τούς ἀνυπολογίστους κόπους καί τάς πρός ἐμέ μεγάλας θυσίας των. Ἐπικαλοῦμαι δέ βαθυσεβάστως, Παναγιώτατε, διά τόν περαιτέρω βίον τῶν ἱερῶν δι'ἐμέ τούτων ὑπάρξεων τοῦ οἴκου μου καί τῆς ζωῆς μου, τάς εὐχάς καί εὐλογίας Σας, ὡς καί τήν Σεπτήν προσευχήν Σας διά τόν ἐν Κυρίῳ ἀναπαυόμενον πατέρα μου Κωνσταντῖνον, τοῦ ὁποίου ἡ μακαρία ψυχή ἀγάλλεται ἐξ οὐρανοῦ τήν στιγμήν ταύτην.

Καί τέλος, Εὐλόγησον, Δέσποτα, τόν μέχρι χθές Ἀρχιδιάκονόν Σου καί ἀπό τοῦ νῦν καί διά βίου Διάκονον τῶν ἱερῶν συμφερόντων τοῦ μαρτυρικοῦ Θρόνου, τόν ὁποῖον εἰς Σέ ἐνεπιστεύθη ὁ Θεός. Ἀμήν.

Η 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Μήνυμα τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου, ἐπί τῇ ἑορτῇ τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ Γένους.

"Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετά σοῦ"

Μέ τήν εὐκαιρία τοῦ κοσμοϊστορικοῦ γεγονότος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἀπευθύνω πρός ὅλους θερμό καί ἐγκάρδιο χαιρετισμό. Ἡ μεγάλη αὐτή γιορτή, - ἡ ὁποία στή συνείδηση τοῦ Γένους ἔχει προσλάβει διφυῆ σημασία,- Ἐθνική καί Θρησκευτική - εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένη μέ τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί μέ τή νεώτερη ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ Ἕλληνες, ἐμπνευσμένοι ἀπό τό μήνυμα τοῦ Ναζωραίου, ἀλλά καί ἀπό τίς παραδόσεις τῆς φυλῆς, ἀποδύθηκαν στόν ἐπικό τους Ἀγῶνα τοῦ 1821 γιά τήν ἀποτίναξη τοῦ ζυγοῦ τῆς φοβερῆς καί μακραίωνης δουλείας τους, ἀφοῦ εἶχαν ἐναποθέσει τίς ἐλπίδες τους στόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν Ἄρχοντα, τόν ἐμπευστή καί τό χορηγό τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἀνθρώπου.

Ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ 1821, τήν ἐπέτειο τῆς ὁποίας γιορτάζουμε κάθε χρόνο συμβολικά στίς 25 Μαρτίου, - (ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Παναγίας) - ὑπῆρξε γιά τό Γένος τῶν Ἑλλήνων ἡ ἀνώτατη ἴσως ἀπόδειξη τῆς ἀδιασάλευτης ἑνότητας πού διακρίνει τόν Ἑλληνισμό στήν ἱστορική του πορεία ἀνά τούς αἰῶνες. Μιά ἑνότητα ὅμως, πού στηρίχθηκε γιά τήν ἐπιβίωσή της σέ τρεῖς βασικές ἀρχές: Τή συνείδηση τῶν Ἑλλήνων ὅτι ἀνῆκαν σέ μιά ὁμογενῆ ἐθνική ὀντότητα· τή βαθύτατη πίστη τους στίς ἀρχές καί τά διδάγματα τῆς Ὀρθόδοξης Χριστιανικῆς τους πίστεως· καί τρίτο, στήν ἐνσυνείδητη ἐμμονή καί προσκόλλησή τους στίς δοκιμασμένες ἀπό τό χρόνο Παραδόσεις καί ἀρετές τῆς Φυλῆς.

Ἐμεῖς οἱ μεταγενέστεροι καθημερινῶς συγκεντρωνόμαστε κατ' ἔτος στούς Ἱερούς μας Ναούς, - καί τά διάφορα Κοινοτικά, Ἐκπαιδευτικά καί Πολιτιστικά μας Κέντρα, - γιά νά ἀποτίσουμε τόν ἐπιβεβλημένο φόρο τιμῆς πρός ὅλους Ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι προπαρασκεύασαν, - (μέ ὑπομονή, ἐπιμονή καί θυσίες ἀφάνταστες), - το Γένος γιά ν' ἀγωνισθεῖ ὑπέρ τοῦ ἀνωτάτου, γιά τούς Ἕλληνες, ἰδανικοῦ τῆς ἐλευθερίας. Τιμοῦμε καί θυμούμαστε τούς Δημιουργούς καί Ἀρχιτέκτονες τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 21, οἱ ὁποῖοι πῆραν τήν σκυτάλη ἀπό τά χέρια τῶν πρωτεργατῶν τῆς προετοιμασίας τοῦ ἀγῶνα καί, μέ ἐνθουσιασμό πρωτόφαντο, μέ ἡρωϊσμό ἀπαράμιλλο καί μέ πλήρη καί ἀπόλυτη συνείδηση τοῦ χρέους τους ἀπέναντι τῆς Πατρίδας πού τούς γέννησε, προέταξαν τά στήθη τους γιά τήν τελική καί δίκαιη ἀπελευθέρωσή τους ἀπό τά δεσμά τῆς δουλείας.

Ἡ ἑνότητα, ὅμως, τοῦ Γένους μας, πρό καί κατά τή διάρκεια τοῦ Ἀγῶνα τοῦ 1821, πραγματοποιήθηκε ἀκριβῶς γιατί ὑπῆρξαν τότε οἱ παράγοντες ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μπόρεσαν νά καθυποτάξουν τόν χειρότερο ἐχθρό πού μαστίζει τούς Ἕλληνες - δηλαδή τή διχόνοια, τόν ἐγωκεντρισμό καί τήν ἄκρατη φιλαυτία. Ἔτσι, βλέπουμε ἑνωμένους τόν ἀνώτερο καί τόν κα-

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος μαζί μέ τήν Πριγκήπισσα Ἀλίκη καί τόν κ. Ἰάκωβο Τσούνη.

τώτερο Κλῆρο, τούς μεγάλους καί τούς μικρούς γαιοκτήμονες, τούς πλοιοκτῆτες, τούς ἐμπόρους, τούς ἀρματολούς καί τούς κλέφτες, τούς πνευματικούς καί τούς πολιτικούς ἡγέτες που διακρίνονταν καί διέπρεπαν τότε κατ' ἐξοχή στά μεγάλα πνευματικά καί πολιτιστικά κέντρα τῆς Εὐρώπης. Ἐπίσης τίς μεγάλες μάζες τοῦ Ἔθνους, αὐτές πού ἐπέπρωτο νά ἀποτελέσουν τή βάση καί τήν οὐσιαστική δύναμη τοῦ Ἀγῶνα. Τούς βλέπουμε ὅλους αὐτούς ὄχι μόνο ἁπλῶς νά συμπορεύωνται μέ ἀγάπη, ἀλλά πρό πάντος νά πολεμοῦν σάν ἕνα σῶμα καί μιά ψυχή καί κάτω ἀπό τό ἴδιο σύμβολο, τό σύμβολο τοῦ Σταυροῦ, καί μέ τό ἴδιο σύνθημα: Ἐλευθερία ἤ θάνατος.

Ὑπῆρξαν, δυστυχῶς, κατά τή διάρκεια τοῦ ἐννιάχρονου ἀπελευθερωτικοῦ Ἀγῶνα, (24 Φεβρουαρίου 1821 - 3 Φεβρουαρίου 1830), μερικές μελανές καί πολύ ἐπικίνδυνες στιγμές γιά τό ἐπαναστατημένο Γένος: Ἀδελφοκτόνα μίση, προσωπικά πάθη καί ἐμφύλιοι σπαραγμοί, οἱ ὁποῖοι πρός στιγμή ἀπείλησαν καί αὐτήν ἀκόμα τήν τύχη τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἀλλά καί οἱ στιγμές ἀκόμη αὐτές, - πού ἀποτελοῦσαν εὐτυχῶς ἐξαίρεση στό γενικά ὑψηλό πατριωτικό φρόνημα τῶν ἀγωνιζομένων ὑπέρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἔθνους Ἑλλήνων, - τονίζουν πολύ κτυπητά τήν ὑπέρτατη ἀναγκαιότητα γιά ὕπαρξη ἑνότητας καί ὁμοψυχίας προκειμένου ὁ λαός μας νά εὐημερήσει σήμερα, ἀλλά καί νά σπείρει τόν σπόρο μιᾶς καλύτερης αὔριον κι' ἑνός λαμπροῦ μέλλοντος γιά τούς ἀπογόνους μας.

Παράλληλα ὅμως πρός τήν ὁμόψυχη ἑνότητα αὐτή, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε πράγματι τό ἀσφαλέστατο ἐχέγγυο γιά τήν τελική ἐπιτυχία τοῦ Ἀγῶνα τοῦ 1821, ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση χαρακτηρίζεται καί ἀπό δύο ἄλλα σοβαρότατα στοιχεῖα, τά ὁποῖα προλείαναν, καί συνεπῶς συνέβαλαν ἀποφασιστικά, στήν ἐπιτυχία τῶν προσπαθειῶν τῶν Ἑλλήνων γιά ἀπελευθέρωση ἀπό τόν ξένο ζυγό:

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα, τήν Ἐπανάσταση τήν ἀπεφάσισαν οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες, μέ ἀποκλειστικά δική τους πρωτοβουλία καί μέ πλήρη συνείδηση τοῦ τελικοῦ τους στόχου - πού ἦταν ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας. Γνώριζαν ἐπίσης τά περιορισμένα ὑλικά μέσα πού διέθεταν, τά ὁποῖα, ἄν καί δέν ἦταν ἀπολύτως ἱκανοποιητικά, ὅμως ἔφεραν τό ποθούμενο, ἀκριβῶς ἐπειδή ἡ ἕλξη τῆς ἐλευθερίας ἦταν πιό ἰσχυρή ἀπό κάθε ἄλλον ὑπολογισμό. Ἔτσι τό Γένος στηρίχθηκε ἀποκλειστικά καί μόνον στίς δικές του δυνάμεις καί στή δική του ἀλάθητη κρίση. Εἶχε δέ ὁδηγούς τήν πνευματική καί τή στρατιωτική ἡγεσία πού διέθετε, καί ὡς βάση καί θεμέλια, πάνω στά ὁποῖα στήσανε τό μεγαλοπρεπές βάθρο τῆς ἐλευθερίας, τόν Ἑλληνικό Λαό στήν ὁλότητά του, ἀλλά καί τό πάμφωτο δραμα τῆς ἀναγέννησης τοῦ Ἔθνους μέσ' ἀπό τήν τέφρα τεσσάρων σχεδόν αἰώνων δουλείας καί ταπείνωσης.

Ὀφείλουμε, συνεπῶς, ἐμεῖς οἱ μεταγενέστεροι Ἕλληνες νά ἐνσκύπτουμε, μέ σεβασμό καί μέ ὀρθάνοιχτα τά μάτια τῆς ψυχῆς καί τοῦ νοῦ μας, πάνω στίς σελίδες τῆς λαμπρᾶς αὐτῆς καί τόσο ἔνδοξης περιόδου τῆς ἱστορίας μας. Μέ ἀγάπη δέ καί μέ ὁμόνοια, ἐπιμέλεια καί σοφία νά τρυγοῦμε τό μέλι τῆς ἑνότητας, τῆς αὐτοθυσίας καί τῆς ὑπέρτατης πίστης καί θέλησης τῶν πρωταγωνιστῶν καί τῶν ἡρώων τοῦ Ἀγῶνα τοῦ 1821. Ἔτσι κι' ἐμεῖς θά συμβάλουμε, ὁ καθένας μέ τό δικό του ἀγῶνα ἠθικῆς καί δημιουργικῆς ζωῆς, στή συντήρηση καί τόν ἐμπλουτισμό τῶν ὑπεραιωνοβίων ἀξιῶν καί παραδόσεων τοῦ Γένους. Ἰδιαίτερα μάλιστα σήμερα πού τό Γένος τῶν Ἑλλήνων διέρχεται σοβαρή πνευματική κρίση, ἡ ὁποία ὁσημέραι ἐπιδεινώνεται, ἀκριβῶς ἐπειδή καί ἡ Ἀνθρωπότητα ἡ ἴδια διέρχεται βαθύτατη κρίση ἀξιῶν, ἀλλά καί θρησκευτικῶν καί ἄλλων πολιτιστικῶν ἐρεισμάτων. Γιαυτό, λοιπόν, ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Παρθένου, ὅπως καί ἡ Ἐπανάσταση τοῦ Εἰκοσιένα, πρέπει νά ξαναγίνουν οἱ πάμφωτοι φάροι πού θά κατευθύνουν τό καράβι τοῦ Γένους νά ξεπεράσει τίς ἐπαπειλοῦσες τήν ὕπαρξή του συμπληγάδες πέτρες τοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ του ἀπό τίς ρίζες, τίς ἀξίες καί τίς παραδόσεις μας. Ἀνανεωμένο δέ ἀπό τά νάματα τῆς Ὀρθοδοξίας καί τόν πατριωτισμό τῶν Ἡρώων τοῦ Ἀγῶνα τοῦ Εἰκοσιένα, νά ἀναβαθμίσει τή ζωή του καί νά γράψει νέες σελίδες ἀρετῆς καί προόδου.

Εὐχόμενος σέ ὅλους σας ὅπως διανύσετε τή Μεγάλη Σαρακοστή ἐν πνεύματι ταπεινοφροσύνης ἀλλά καί ψυχικῆς ἀνατάσεως καί μέ χαρά νά ἑορτάσετε τίς Ἅγιες Ἡμέρες τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου καί τή λαμπροφόρο Ἀνάσταση, διατελῶ μετά πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καί εὐχῶν.

Μάρτιος 1991

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καί
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' Ἐκκλησίας ἀντί Κηρύγματος τήν Κυριακή, 24 Μαρτίου 1991

Στιγμιότυπο ἀπό τόν Πανορθόδοξο Ἑσπερινό στόν Καθεδρικό Ναό Παναγίας Wood Green πού ἔγινε τήν Κυριακή, 24 Φεβρουαρίου 1991, μέ ὁμιλητή τόν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ. Γρηγόριο.

«ΠΡΩΤΕΙΟΝ ΘΥΣΙΑΣ»
Η ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος

Ἀφάτῳ ἐλέει καί φιλανθρωπίᾳ τοῦ πανοικτίρμονος Θεοῦ, ἀξιούμεθα καί ἐφέτος νά ἑορτάσωμεν τήν τρισένδοξον μνήμην τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, πού μᾶς καλεῖ καί σήμερον περί τό Θυσιαστήριον τοῦ Πανσέπτου τούτου Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, καθώς ἐδέχθη ποτέ, μετά τῆς χαρακτηριζούσης αὐτόν- καί τόν νῦν ἀφωσιωμένον διάδοχόν του-ἁπλότητος, τούς πρώτους ἀκροατάς τοῦ κοσμοσωτηρίου κηρύγματος, ὅταν ἐθεμελίου ἐδῶ εἰς τήν Θρακικήν παραλίαν τοῦ Βοσπόρου, ἔναντι τῆς περιωνύμου Χαλκηδόνος, «τό πρῶτον Θυσιαστήριον πέραν ἐν Ἀργυρουπόλει».

Παναγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,
Σεπτή τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,
Λαέ τοῦ Κυρίου περιούσιε καί ἠγαπημένε

Κατά τήν πάνσεπτον ταύτην ἡμέραν, ἄγοντες τήν Θρονικήν ἑορτήν τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ὁ ἱερός Πατριαρχικός ἄμβων ἐπιθυμεῖ νά ἀναχθῇ δι᾿ ὀλίγων εἰς τήν κλῆσιν καί τήν πολιτείαν τοῦ τιμωμένου Ἀποστόλου· ἀλλά καί εἰς τό χρέος καί τήν ἀποστολήν τοῦ πρωτοθρόνου κατ᾿ Ἀνατολάς Πατριαρχείου.

Δέν εἶναι ἄνευ σημασίας τό ὅτι εἰς τήν ἐρώτησιν τοῦ Κυρίου πρός τόν Ἀνδρέαν καί τόν ἕτερον μαθητήν τοῦ Προδρόμου: «τί ζητεῖτε;» ἐδόθη ἡ ἀπάντησις διά τῆς ἐρωτήσεως: «Διδάσκαλε, ποῦ μένεις;»

Δέν ἐπεθύμει καί δέν εἶχε σκοπόν ὁ Ἀνδρέας νά ἀπασχολήσῃ μόνον ἐπ᾿ ὀλίγον τόν Ἰησοῦν, ἀλλά νά παραμείνῃ πλησίον Του εἰς τό διηνεκές. Τό ἄνωθεν προνόμιον τοῦ πολιούχου τῆς Ἐκκλησίας μας Ἀποστόλου εὑρίσκεται ὄχι μόνον εἰς τό ὅτι ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος κλητός, ἀλλ᾿ ὅτι ἀνεδείχθη, ἐν τῷ αὐτῷ μέτρῳ, καί ἐκλεκτός. Ἔμεινε πάντοτε μετά τοῦ Διδασκάλου. Ἐφάνη πιστός ἕως θανάτου μέ μαρτυρικόν τέλος ὅμοιον εἰς λαμπρότητα τῷ τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου.

Ὅταν ἀργότερον μετά τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου ὁ πρωτόκλητος μαθητής ἀνέφερεν εἰς τόν Ἰησοῦν ὅτι «Ἕλληνές τινες ζητοῦσί σε ἰδεῖν», ὁ Κύριος ἀπήντησε μέ τήν πολυσήμαντον ῥῆσιν «ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου· ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐάν μή ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσών εἰς τήν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτός μόνος μένει· ἐάν δέ ἀποθάνῃ, πολύν καρπόν φέρει .....» (Ἰωάνν. 12,24)

Εἰς τούς θείους τούτους λόγους διακρίνομεν τρία τινά, τά ὁποῖα ὑπηνίχθη καί διεσάφησεν ὁ Κύριος:

Πρῶτον, ἀνεφέρθη εἰς τό πάθος καί τήν δόξαν Του,
Δεύτερον, προεμήνυσε τό τέλος τοῦ Πρωτοκλήτου, τό ὁποῖον ἐστέφθη «διά δόξης νικώσης τήν αἴσθησιν», καί
Τρίτον, καθώρισε τόν τρόπον τῆς ζωῆς καί τήν ἀποστολήν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πρωτοκλήτου, ἡ ὁποία εὑρισκομένη πάντοτε ἐν πορείᾳ, εἰς τήν ὁδόν τοῦ πάθους καί τῆς μαρτυρίας της, ἔχει ὡς ὑπόδειγμα τόν Ἀρχηγόν τῆς πίστεως καί τελειωτήν Ἰησοῦν καί ὡς προστάτην τόν πρωτόκλητον καί πρωτομάρτυρα Ἀπόστολον.

Δέν γνωρίζομεν, ἀδελφοί μου, ἐάν καί κατά πόσον ἐκείνην ἀκριβῶς τήν στιγμήν, -« ὅτε Ἕλληνες ἐζήτουν ἰδεῖν τόν Ἰησοῦν» - τό «ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου» εἶχε σχέσιν μέ τήν συμβολήν τοῦ Ἑλληνισμοῦ-τῆς γλώσσης, τῆς φιλοσοφίας, τῆς παιδείας γενικῶς, τῆς ἀναζητήσεως τῶν Ἑλλήνων- εἰς τήν διατύπωσιν καί διάδοσιν τοῦ καινοῦ μηνύματος. Ἐκεῖνο διά τό ὁποῖον εἴμεθα βέβαιοι εἶναι, ὅτι κατά τήν διάρκειαν τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξε μία ἀδιάκοπος χορεία μεγάλων Πατέρων, οἱ ὁποῖοι ὑπερέβησαν τήν Ἑλληνικότητά των, ὑπερέβησαν τούς ἑαυτούς των, εὑρέθησαν ἐπέκεινα τῶν γνώσεων καί τῶν διαλογισμῶν· καί ὡς πνευματοκίνητοι καί θεοφόροι δέν περιωρίσθησαν εἰς ἕν ἔθνος φυλετικῶς, δέν ἠσχολήθησαν μέ ἕν θέμα διανοητικῶς, δέν διηυθέτησαν προβλήματά τινα διοικητικῶς· ἀλλ᾿ ἐξωογόνησαν ὁλόκληρον τήν ἀνθρωπίνην φύσιν θεουργικῶς. «Πάντα ἀφελόντες καί ἐκ πάντων ἀπολυθέντες» ἀνεδείχθησαν Οἰκουμενικοί Διδάσκαλοι.

Ἡ ἀποστολή τῆς Μητρός Ἐκκλησίας ὡς Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δέν εἶναι ἄσχετος μέ τήν ἀποστολήν, τήν θεολογίαν καί τόν χαρακτηρισμόν τῶν μεγάλων Πατέρων ὡς Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων, ἀλλά ταυτίζεται μέ αὐτάς: Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί Οἰκουμενικοί Διδάσκαλοι εἶναι ταυτόσημα, συνέχεια καί συνέπεια διακονίας καί προσφορᾶς πρός τόν ἄνθρωπον καί τήν Ἐκκλησίαν ἀνά τούς αἰῶνας, πέραν πάσης φυλετικῆς, γλωσσικῆς καί ἄλλης διακρίσεως.

Σκοπός καί ἀποστολή τοῦ πρώτου τῇ τάξει Θρόνου τῆς Ἐκκλησίας εἶναι διά τῆς διακονίας του νά σώσῃ καί μεταδώσῃ τόν τρόπον ἐξουσίας. Καί ὁ τρόπος αὐτός εἶναι: ὁ πρῶτος νά εἶναι πάντων ἔσχατος καί πάντων δοῦλος. Μέ τό νά μή θυσιάζῃ τήν ζωήν τῶν ἄλλων διά νά κυριαρχῇ, ἀλλά νά δίδῃ τήν ψυχήν του λύτρον ἀντί πολλῶν, διά νά ζήσουν οἱ ἄλλοι.

Αὐτόν τόν τρόπον ζωῆς, αὐτήν τήν καινήν πολιτείαν, ἐφαρμόζει καί ἐξασφαλίζει, ὡς χρέος καί ἀποστολήν, τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον μέ τήν ὕπαρξιν καί τήν δρᾶσίν του καί διακονεῖ τό μυστήριον τῆς σωτηρίας καί θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου κατά τήν ἐντολήν καί τό παράδειγμα τοῦ Κυρίου.

Πρέπει, λοιπόν, νά ὁμολογήσωμεν κατά τήν ἱεράν ταύτην ἡμέραν, ὅτι ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ συστήματι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἔσχε καί ἔχει ἀπό Θεοῦ τήν ἀποστολήν νά ἀναπτύξῃ ἰδιάζουσαν διακονίαν, ἡ ὁποία διά τῆς θεολογικῆς ὁρολογίας τοῦ «πρωτείου τιμῆς» δέν ἐκφράζεται, δυστυχῶς, ἐπακριβῶς. Διότι ὁ ὅρος «πρωτεῖον τιμῆς» ἐξυπακούει μέν κάποιο προβάδισμα, ἀλλά δέν λέγει τίποτε περί τῶν συνθηκῶν τοῦ τοιούτου προβαδίσματος.

Τό ἰδικόν της, λοιπόν, «πρωτεῖον» ἔχει μιάν ἰδιαιτερότητα μοναδικήν, ἀκριβῶς ὅπως καί τοῦ ἱδρυτοῦ της Ἀποστόλου Ἀνδρέου ἡ Σταύρωσις ἐγένετο- συμφώνως πρός τήν παράδοσιν-καθ᾿ ὅλως ἰδιόρρυθμον τρόπον, ἐν σχέσει πρός τούς ἄλλους κατά καιρούς σταυρωθέντας. Τό πρωτεῖον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης θά διετυποῦτο ἴσως ἀκριβέστερον ἱστορικῶς καί θεολογικῶς ἐάν τό ἐχαρακτηρίζαμεν ὡς «πρωτεῖον θυσίας». Κεκαθαρμένη ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία διά τῶν θυσιῶν καί τῶν μαρτυρίων αὐτῆς ἀνά τούς αἰῶνας ὄχι μόνον πρός εὐαγγελισμόν καί διάδοσιν τῆς πίστεως, ἀλλά καί πρός περιφρούρησιν καί διάσωσίν της ἀπό πάσης ἀντικειμένης δυνάμεως, γνωρίζει καλλίτερον παντός ἄλλου, ὅτι τά πνευματικά πρωτεῖα δέν οἰκοδομοῦνται εἰς τήν κατά κόσμον δύναμιν καί δόξαν, ἀλλ᾿ ἐν τῇ σιωπῇ, καί τῇ καρτερίᾳ καί τῇ ὑπακοῇ εἰς τό θεῖον θέλημα. Διότι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν πάντοτε ἐπίστευσε καί πιστεύει, ὅπως ἀκριβῶς καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἰς τόν πᾶσαν ἀνθρωπίνην λογικήν ὑπερβαίνοντα λόγον τοῦ Κυρίου, βεβαιοῦντος ὅτι «ἡ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» (Β Κορ. 12,9)

Στοχαζόμενοι τήν ἀποστολήν τοῦ πρώτου Θρόνου τῆς Ὀρθοδοξίας ἀτενίζουμεν εἰς ἕνα ἀπό τούς θαυμαστοτέρους θεσμούς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας παραδόσεως. Καμμία περιπέτεια ἐν τῷ δράματι τῆς ἱστορίας δέν κατώρθωσε νά τόν

μειώση. Ἀπεναντίας κάθε δοκιμασία ἐχάρισεν εἰς αὐτόν περισσοτέραν αἴγλην. Διά τῆς ὑπομονῆς ἀπέκτησε μεγάλην ἀνθεκτικότητα, διά τῆς διακριτικῆς σιωπῆς λόγον ἐξαιρετικοῦ κύρους καί διά τῆς αἱρετῆς σταυρικῆς θυσίας τήν δύναμιν τῆς Ἀναστάσεως.

Παναγιώτατε,

Διά μέσου τῶν αἰώνων ὑπάρχει μία θαυμάσια ἀλληλουχία βιωμάτων καί καταστάσεων, πού συνδέει τόν «συναίμονα Πέτρου» μέ τόν ἑκάστοτε Προκαθήμενον τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ἰδιαιτέρως ὅμως μέ τήν σήμερον προεξάρχουσαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Θρόνου Ὑμετέραν Σεπτήν Κορυφήν. Ἀπό τήν λίμνην Γεννησαρέτ ἡ ἀποστολική σαγήνη ἐξηπλώθη εἰς ἄλλα ὕδατα, ὁ εὐαγγελικός φθόγγος ἐξῆλθεν εἰς ἄλλα κλίματα, τῷ ὄντι «εἰς πᾶσαν τήν γῆν». Καί ἤδη ἡ χαριτόβρυτος σκιά τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου καλύπτει τούς Ὠκεανούς Ἀτλαντικόν τε καί Εἰρηνικόν, τάς Ἀμερικάς Βόρειον καί Νότιον, καί πᾶσαν τήν Ὠκεανίαν τήν περί τήν Αὐστραλίαν, Νέαν Ζηλανδίαν καί Ἄπω Ἀνατολήν.

Τήν ἀλήθειαν ταύτην ἀκριβῶς τῆς ἀποστολῆς καί τοῦ «πρωτείου θυσίας» τοῦ Θρόνου Σου ἐκήρυξες προσφάτως πρός τόν σύγχρονον κόσμον διά τῆς ἀετίου πτήσεως καί μακρᾶς καί τετιμημένης πορείας Σου, Παναγιώτατε. Καί εἶναι ἐξόχως χαρακτηριστικόν τό ὅτι ὅσοι Σέ ἐγνώρισαν καί ἐβίωσαν ἐκ τοῦ φυσικοῦ τήν σεπτήν μορφήν Σου καί ἐδέχθησαν τήν ἁγίαν εὐλογίαν Σου, ἤ ὅσοι δημοσίᾳ ἤ κατ' ἰδίαν ἐσχολίασαν τάς ἱστορικάς ταύτας Πορείας Σου, δέν παρέλειψαν, σύν τοῖς ἄλλοις, νά ὑπογραμμίσουν τήν πραότητα, τήν ἀποστολικήν ἁπλότητα καί τό ἱλαρόν τῆς μορφῆς τοῦ Πατριάρχου μας, ἀποτελοῦντος πιστήν ἐνσάρκωσιν τοῦ Θρόνου τούτου τῶν θυσιῶν καί τῆς ἀνεξαντλήτου καρτερίας, τόν ὁποῖον χάριτι θεοῦ κλεΐζει σχεδόν ἐπί δύο δεκαετίας ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης. Ἀληθῶς, Παναγιώτατε, «εἰς πᾶσαν τήν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος Σου»

Ὁ σκοπός καί ἡ ἰδιαιτέρα σημασία διά τήν Ὀρθοδοξίαν, κατά πρῶτον λόγον, ἀλλά καί γενικώτερον διά τόν Χριστανισμόν καί σύμπασαν τήν ἀνθρωπότητα τῶν τοιούτων ἐπισκέψεων ἦτο ἡ πνευματική οἰκοδομή τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος. Καί εἶναι ἡ πνευματική οἰκοδομή αὐτή ἀπόδοσις δοξολογίας καί εὐχαριστίας πρός τόν Θεόν διά τά χάριτι θείᾳ καλῶς ἀρξάμενα καί αἰσίως προοδεύοντα· ἑτοιμότης ἀεί πρός ἀπολογίαν παντί τῷ αἰτοῦντι λόγον περί τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος· προφητικός λόγος καί δρᾶσις ἀνάλογος.

Αἱ ἐπισκέψεις αὗται πρός τήν πανορθόδοξον οἰκογένειαν καί πρός διαχριστιανικά κέντρα, ἀλλά καί αἱ πρόσφατοι ἐξορμήσεις, αἱ ἔχουσαι περισσότερον τόν χαρακτῆρα τῆς «ἐπισκοπῆς» καί πατρικῆς ἐπιθεωρήσεως εἰς Πάτμον, Ἀμερικήν, καί Ἅγιον Ὄρος κατέστησαν ἀληθῶς πορεῖαι εὐαγγελικαί καί ἀποστολικαί.

Τιμιώτατε Πάτερ, χαίρομεν καί καυχόμεθα ὅτι τοιοῦτος σήμερον ἔλαχε διάδοχος τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου καί τῆς χορείας ὅλης ἁγίων Πατριαρχῶν, συνεχιστής τῶν τιμίων παραδόσεων καί τῆς σταυρικῆς μαρτυρίας τοῦ Θρόνου τούτου.

Γνωρίζομεν ὅτι διά τῆς Πατριαρχείας Σου, ἡ ποτνία Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία ὁρίζεται ὑπέρ ποτέ καί ἄλλοτε ἀπό τούς Ἱερούς κανόνας, κυριαρχεῖ καί ὁμιλεῖ ἐν φρονήσει διά τοῦ στόματός Σου, συνεχίζει νά εἶναι ποτήριον θεῖον καί μαρτυρικόν, μεθύσκον ἑαυτήν μέν ἐν τῷ αἵματι αὐτῆς, τούς ἄλλους δέ διά γλεύκων σοφίας, καί αὐθεντίας, ἀναδυομένων ἐκ τῶν μαρτυρικῶν, ἀποστολικῶν καί ὁσιακῶν τάφων καί λειψάνων, ἐκ τῶν ἐρειπίων καί τῆς ἱστορίας καί τῆς παραδόσεως. Καί ἀκόμη ἡ Πατριαρχεία Δημητρίου κατηξιώθη διά μοναδικῶν ἐπιτευγμάτων ἐν τῇ ζωῇ τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ὡς εἶναι ἐπί παραδείγματι ἡ ἐκ βάθρων ἀνέγερσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Οἴκου, τῇ γενναιοδώρῳ εὐσεβείᾳ καί προσφορᾷ τῆς μεγατίμου οἰκογενείας Παναγιώτου Ἀγγελοπούλου.

Ἀκόμη γνωρίζομεν ὅτι ἡ Πατριαρχεία Σου καί ἡ ἔξοδός Σου πρός τόν κόσμον, τήν κατάλληλον στιγμήν, ἐδικαίωσε τήν «οἰκουμενική ἀκτινοβολία τοῦ Θρόνου» καί ἔδειξε τοῖς πᾶσι, τοῖς ἐγγύς καί τοῖς μακράν, ὅτι ἡ πρωτόθρονος κατά Ἀνατολάς Ἐκκλησία συνεχίζει νά ζῇ, ὀρθοτομοῦσα τόν λόγον τῆς ἀληθείας, καί νά εὐφραίνῃ ὡς ἀείρρυτος ποταμός ἐξ Ἐδέμ ἐκπορευόμενος καί ποτίζων τόν βίον τῆς Ἁγίας Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ναί, ἡ Πατριαρχική Σου πορεία αὕτη, Παναγιώτατε, ἀπέβη τῶν «πάντων διάκονος», ὡς ἡ ἀνέκαθεν ἀποστολή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου· ἀπέβη ἀκόμη παρηγορία θεσπέσιος καταυγάζουσα ψυχάς ποιμνίων καί διώκουσα τήν ἀνθρωπίνην ἀγωνίαν. Μέ τό πέρασμά Σου, ἀπό παντοῦ ἔνθεν διέβης, κατέδειξες τήν Ὀρθοδοξίαν καί τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, μέ τήν προσφοράν καί διακονίαν καί μαρτυρίαν τοῦ Θρόνου ἀλλά καί μέ τήν προσωπικότητα καί τά μεγάλα χαρίσματά Σου, ὡς παγκόσμιον δύναμιν πνευματικῆς πειθοῦς, ἀνθρωπιστικῆς συμπεριφορᾶς, «εἰρήνης καί καταλλαγῆς» καί ἀγάπης «σύμβολον».

Ἀδελφοί μου,

Εἶναι φυσικόν καί σύμφωνον πρός τήν ἀπό αἰώνων διαμορφωθεῖσαν ἀποστολήν τοῦ Πατριαρχείου μας, ὅτι οἱ ἑκάστοτε Οἰκουμενικοί Πατριάρχαι εἶχον καί ἔχουν «βαθεῖαν συνείδησιν ὅτι ἐτάχθησαν φρουροί τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, διάκονοι τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καί προστάται τοῦ λαοῦ των, μέ τόν ὁποῖον συνεκακοῦντο καί συνέπασχον ὅταν τό ἐπέβαλον αἱ περιστάσεις». Δέν εἶναι λοιπόν παράδοξον τό ὅτι τό ταπεινόν Φανάριον, ὡς ἄλλος Προμηθεύς Δεσμώτης, ἀναλαμβάνει σήμερον ἀγῶνα ὑπέρ προασπίσεως τῶν ζωτικῶν συμφερόντων τῆς Ὀρθοδοξίας, πανταχοῦ τῶν ἐπι μέρους Ἐκκλησιῶν ἔνθα δοκιμάζονται ταῦτα, ἐξ ἐνδογενῶν ἤ ἐξωγενῶν παραγόντων καί συνθηκῶν, συμπάσχον μέ τάς κατατρυχομένας ὑπό δεινῶν Ἐκκλησίας, ἀγωνιζόμενον καί προσευχόμενον ὑπέρ τῆς «εὐσταθείας τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ὑπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου καί τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως».

Αὐτή εἶναι καί σήμερον ἡ προσφορά τοῦ Θρόνου Σου, Παναγιώτατε, καί τῶν ἐπί μέρους διακόνων του, εἰς τήν κρίσιμον αὐτήν στιγμήν τῆς πορείας τῆς ἀνθρωπότητος, τήν ἀποκαλυπτικήν ἐποχήν τῆς σήμερον, πού συντελοῦνται κοσμογονικαί ἀλλαγαί καί ἀναθεωρήσεις ἰδεολογιῶν, καί ἡ εὐθύνη καί τό χρέος τῆς Ὀρθοδοξίας αὐξάνει. Καί εἶναι αὐτή μαρτυρία «διακονίας τῆς ἀγάπης», «πληροφορίας τῆς ἐλπίδος» πρός τήν δοκιμαζομένην καί ἀντιπαλαίουσαν πρός ποικίλους πειρασμούς ἑκασταχοῦ Ὀρθοδοξίαν καί ἔχουσαν ἀνάγκην τῆς συντονιστικῆς μερίμνης καί ἐντόνου παρουσίας τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ὀρθοδοξίας Κέντρου. Καί ἀκόμη πρός τήν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας, διά τῆς ὑπερπηδήσεως δημιουργουμένων δυσχολιῶν καί προβλημάτων, εἰς ἐπικράτησιν τοῦ Θείου θελήματος καί ἐπί τῆς γῆς. Καί ἐπί πλέον διά τήν ἐπικράτησιν τῆς εὐδοχίας, τῆς εὐημερίας καί τῆς εἰρήνης τῆς ἀνθρωπότητος συνόλου. Αὐτός εἶναι ὁ ρόλος καί ἡ ζωή τοῦ Θρόνου τούτου, δρᾶσις καί διακονία θυσίας.

Παναγιώτατε Πρωθιεράρχα, διάπυρε πρός Θεόν εὐχέτα, σύγχρονε συνεχιστά τῆς ἱστορικῆς «διά δόξης καί ἀτιμίας, διά δυσφημίας καί εὐφημίας» (Β, Κορ. 6,8) πορείας τοῦ θρόνου Σου, περιβεβλημένος πορφύραν θυσίας καί διακονίας πάντοτε, καί σεβάσμιοι Ἱεράρχαι καί ὑπέρτιμοι, δεήθητε σήμερον ἰδιαιτέρως ὑπέρ τῆς ἀμειώτου εὐκλείας καί ἀσαλεύτου διαμονῆς τοῦ θρόνου τούτου καί τῆς ἀποστολικῆς πορείας τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ὡς τηλαυγοῦς φορέως τῆς Θείας χάριτος εἰς τήν οἰκουμένην ὅλην, ἐπαναλαμβάνοντες τήν χρυσῆν ῥήτραν «Θεῷ μόνῳ ἡ δόξα», ὡς μακαρισμόν εἰρήνης. Καί σύ προστάτα ἡμῶν Ἅγιε Ἀνδρέα Πρωτόκλητε «τήν σήν εἰρήνην ταῖς ἐκκλησίαις δώρησαι καί τό μέγα ἔλεος». Ἀμήν.

(Ὁμιλία λεχθεῖσα ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κυρίου Μελίτωνος, κατά τήν Πατριαρχικήν καί Συνοδικήν Θείαν Λειτουργίαν, ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1990, μνήμῃ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου,Θρονικῇ Ἑορτῇ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως).

Ο ΙΕΡΟΣ ΜΑΣ ΑΜΒΩΝΑΣ

ΔΩΡΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΩΡΑ

Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Τελμησσοῦ Χριστοφόρου

«Καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου....» (Λουκ. Στ', 35)

Κάθε ἐργαζόμενος προσφέρει τὴν ὥρα, τίς δυνάμεις καί τά ταλέντα του γιά νά καταστήσει χρήσιμο τόν ἑαυτό του καί νά συμβάλει, μέ τά ἔργα του καί τήν παραγωγή του, στήν πρόοδο τῆς κοινωνίας.

Μαζί μέ τήν ἐργασία του, περιμένει καί τήν ἀμοιβή. Κατά τόν Παῦλον «τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καί ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἤ τίς ποιμαίνει ποίμνην καί ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; Μή κατά ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἤ οὐχί καί ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ἐν γάρ τῷ Μωυσέως νόμῳ γέγραπται· οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα· μή τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ ἤ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γάρ ἐγράφη ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν καί ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι». (Α, Κορινθ. Θ 7-10-)

Κάποια πληρωμή, ἕνα μεροκάματο, ἕνας μισθός δέν εἶναι μονάχα κίνητρα πρός δράση ἀλλά καί ἀνάγκη ἐπιταχτική. Οἱ σύγχρονες κοινωνικές συνθῆκες δέν ἐπιτρέπουν σέ κανένα νά ἐργάζεται ἀμισθί. Χωρίς χρήματα, ὄχι μονάχα κανείς δέν μπορεῖ ν' ἀντιμετωπίσει τίς ἀτομικές, οἰκογενειακές καί κοινωνικές του ἀνάγκες, μά οὔτε καί νά πραγματοποιήσει τούς ἄλλους σκοπούς τῆς ζωῆς.

Εἶναι λοιπόν ἡ ὑλική ἀμοιβή ὄχι μονάχα κάτι πού ὑπαγορεύει ἡ ἀναγκαιότητα ἀλλά καί πράξη ὕψιστης δικαιοσύνης. Ἡ κοινωνία ἔχει ὑποχρέωση νά ἐπιστρέφει στόν κάθε ἐργαζόμενο ἀνταλλάγματα, ἀνάλογα μέ τό ὕψος τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Καί γιατί σήμερα ἡ στροφή τοῦ λόγου γύρω ἀπό πράγματα τόσο πεζά; Αἰῶνες ὁ ἱερός ἄμβωνας, ὁσάκις ἀσχολεῖται μέ τέτοια θέματα, ψέγει μᾶλλον τό ὑπερβολικό ἐνδιαφέρον καί τήν προσήλωση στά ὑλικά. Ἀετοί ὑψιπετεῖς οἱ διαπρεπεῖς κήρυκες τοῦ Θείου λόγου, θεωροῦσαν σάν ἐπιτυχία τό ν' ἀναγάγουν τό νοῦ καί τήν καρδιά τῶν ἀκροατῶν τους ὅσο τό δυνατό ψηλότερα, σέ σφαῖρες οὐράνιες, μακριά ἀπό τόν μαμμωνά, τά γήϊνα καί τά πρόσκαιρα. Καί τόσος ἦταν ὁ ζῆλος τους, πού καμμιά φορά ἐξετρέπονταν σέ ἀκρότητες καί ἄφηναν τήν ἐντύπωση πώς ὁ ὑλικός κόσμος κρύβει κάτι τό κακό καί ἐφάμαρτο.

Ὅμως ὁ Κύριος λέγει: «Καί ἔσται ὁ μισθός ὑμῶν πολύς καί ἔσεσθε υἱοί ὑψίστου».

Δηλαδή, ὅταν ζήσετε σύμφωνα μ' ἐκεῖνα πού σᾶς διατάζω καί σᾶς ὑποδείχνω, ὅταν ξεπεράσετε τά συνηθισμένα μέτρα ἠθικῆς, ὅταν σᾶς διακρίνει παντοῦ καί πάντοτε ἀνωτερότητα, τότε ὁ μισθός σας θά εἶναι μεγάλος.

Ὅταν τό ἐνδιαφέρον σας δέν περιορίζεται μονάχα σ' ἕνα στενό κύκλο συγγενῶν καί φίλων ἀλλ' ἀγκαλιάζει ἀκόμα καί τούς ἐχθρούς σας, τότε ὁ μισθός σας θά εἶναι μεγάλος...

Ὅταν ἡ καρδιά σας εἶναι διάπλατα ἀνοιχτή καί καλωσορίζει ὅλους, ὅπως τό σπίτι σέ μέρα γιορτερή, τότε ὁ μισθός σας θά εἶναι μεγάλος...

Ὅταν δεῖτε τόν κάθε ἄνθρωπο σάν εἰκόνα θεοῦ καί δέν διακρίνετε μικρούς καί μεγάλους, πλούσιους καί φτωχούς, σπουδαίους καί ἀσήμαντους, ἁμαρτωλούς καί δίκαιους, τότε ὁ μισθός σας θά εἶναι μεγάλος...

Ὅταν ἀποκτήσετε τήν καθαρότητα τῆς καρδιᾶς καί ἀγωνίζεσθε γιά τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν μου, τότε ὁ μισθός σας θά εἶναι μεγάλος...

Αὐτά εἶπεν ὁ Κύριος μας Ἰησοῦς Χριστός! Καί δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά πού μέσα στήν Ἁγία Γραφή γίνεται λόγος περί μισθοῦ καί ἀνταμοιβῆς. Στήν Καινή Διαθήκη ἀναφέρεται γιά τόν Μωυσέα: «Πίστει Μωυσῆς μέγας γενόμενος, ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱός θυγατρός Φαραώ, μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἤ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τόν ὀνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γάρ εἰς τήν μισθαποδοσίαν.» (Παῦλος, πρός Ἑβραίους, 1Α, 24-26)

Στήν Καινή Διαθήκη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός πολλές φορές χρησιμοποιεῖ τήν ἔννοια τῆς μισθαποδοσίας γιά νά δηλώσει τήν ἀμοιβή καί τήν ἐπιβράβευση τῶν ἐργατῶν τῆς ἀρετῆς.

Ἀναφέρεται στούς μακαρισμούς: «Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καί διώξωσι καί εἴπωσι πᾶν πονηρόν ῥῆμα καθ' ὑμῶν, ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίρετε καί ἀγαλλιᾶσθε ὅτι ὁ μισθός ὑμῶν πολύς ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Καί ἀλλοῦ: «ὅς ἐάν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον, ἀμήν λέγω ὑμῖν οὐ μή ἀπολέσῃ τόν μισθόν αὐτοῦ».

Παρομοιάζοντας πάλι τούς δούλους τοῦ Θεοῦ μέ τούς θεριστές, λέγει: «καί ὁ θερίζων μισθόν λαμβάνει καί συνάγει καρπόν εἰς ζωήν αἰώνιον...»

Ὁ μισθός γιά τήν πνευματική ἐργασία ἀναφέρεται ἀλλοῦ σάν θησαυρός στούς οὐρανούς, ἀλλοῦ σάν κληρονομιά, ἀλλοῦ σάν βασιλεία, ἀλλοῦ σάν βραβεῖο, ἀλλοῦ σάν δῶρο αἰώνιας ζωῆς, ἀλλοῦ σάν στεφάνι ἄφθαρτο.

Εἶναι πασίγνωστα τά λόγια τοῦ οὐρανοβάμονα Παύλου: «Τόν ἀγῶνα τόν καλόν ἠγώνισμαι, τόν δρόμον τετέλεκα, τήν πίστιν τετήρηκα, λοιπόν ἀπόκειταί μοι τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὅν ἀποδώσῃ μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής. Οὐ μόνον δέ ἐμοί, ἀλλά καί πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τήν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ». (Β' Τιμόθ. δ 7,8)

Ὁ μισθός γιά τά καλά μας ἔργα θά εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλύτερος ἀπό τούς κόπους καί τίς θυσίες μας. Ἐκεῖνος πού βάζει κάτι στό χέρι τοῦ φτωχοῦ, θά τό ξαναπάρει ἑκατονταπλάσιο ἀπ' τήν παλάμη τοῦ Κριτῆ κι' ἐνῶ ἀσήμαντα καί φθαρτά εἶναι τά δωρήματά μας, θά πάρουμε, σάν ἀντίδωρα, ἄφθαρτα κι' αἰώνια ἀγαθά.

Τό ἀντίθετο γίνεται μ' ἐκείνους πού ὄχι μονάχα δέν ἀγαθοεργοῦν, μ' ἀκόμα καί μ' αὐτούς πού πίσω ἀπό τίς φαινομενικά καλές πράξεις κρύβουν ἐλατήρια εὐτελῆ. Ὅλοι αὐτοί «ἀπέχουσι τόν μισθόν αὐτῶν.»

Γιατί ὅμως ὁ Χριστός μᾶς ὑπόσχεται ἀμοιβή, εἴτε μισθός λέγεται αὐτή, εἴτε παράδεισος, εἴτε αἰώνια ζωή; Δέν εἶναι δεῖγμα κατωτερότητας, τό νά προσμένουμε κέρδη, ἔστω καί πνευματικά, ἀπό τά καλά μας ἔργα;

Δέν θἄτανε σωστότερο νά ἐνεργοῦμε κινούμενοι μονάχα ἀπό ἀγάπη, χωρίς νά θέλουμε τίποτα γι' ἀντάλλαγμα;

Στό ἐρώτημα αὐτό θά μπορούσαμε ν' ἀπαντήσουμε τά ἑξῆς:

α) Ὅτι ὁ μισθός πού μᾶς προσφέρει ὁ Θεός εἶναι πάντα χάρις καί δωρεά. Κανένα ἀπό τά ἔργα μας δέν μπορεῖ νά ἐξαγοράσει τήν αἰώνια ζωή. Ἐκείνη ἐξασφαλίζεται μόνο ἀπό τό αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Ἄν στό Εὐαγγέλιο γίνεται λόγος περί μισθαποδοσίας σέ μᾶς πού τά καλά μας ἔργα εἶναι καθῆκον καί ὑποχρέωση, εἶναι γιά νά μᾶς διδάξει πώς ὁ Θεός ἀμείβει γενναιόδωρα καί τίς μικρότερες καλές πράξεις, ἀκόμη καί τίς καλές προθέσεις μας. Μέ τήν ὑπόσχεση τοῦ μισθοῦ, τονίζεται ἡ γενναιοδωρία τοῦ Θεοῦ, πού στούς αἰῶνες «ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν». Συνεπῶς, πρέπει νά ξέρουμε πώς τά ἔργα δέν μᾶς καθιστοῦν ἄξιους γιά τή δωρεά τοῦ Θεοῦ. Ἁπλῶς δείχνουνε μ' αὐτά τίς διαθέσεις μας, κάμνουμε ὅ,τι εἶναι δυνατό, ξέροντας πάντα πώς μέ τά ἔργα δέν μποροῦμε νά ὑποχρεώσουμε τό Θεό, εἴτε νά μᾶς σώσει, εἴτε μ' ὁποιοδήποτε τρόπο νά μᾶς ἀμείψει.

β) Ἡ προσδοκία γιά τά χαρίσματα τοῦ Θεοῦ, ἡ μακάρια ἐλπίδα γιά τήν αἰώνια βασιλεία δέν ἔχει τήν ἴδια ἔννοια μέ τίς ὑλικές ἐπιδιώξεις. Τό νά ζητῶ τήν δωρεά τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι ἰδιοτέλεια. Εἶναι ἀνάγκη. Χωρίς τίς δωρεές αὐτές, δέν θά μπορέσουμε ποτέ σάν ξεχωριστές προσωπικότητες ν'ἀποκτήσουμε τήν ὡριμότητα, νά μεστώσουμε, νά καταξιωθοῦμε. Θά παραμέναμε πάντα κουτσουρεμένοι, ἀτελεῖς, χωρίς τήν ἀνάπτυξη ἐκείνη πού εἶναι καθῆκον παντός ἀνθρώπου νά ἐξασφαλίσει γιά τόν ἑαυτό του. Αὐτό ἐπιτυγχάνεται μόνο μέ τή δωρεά τοῦ Θεοῦ, πού ξεχύνεται ἀπό τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας κι' ἔρχεται νά ἐπιρρώσει τόν ἀγῶνα μας γιά τελείωση. Τό νά μή θέλουμε τή δωρεά

τοῦ Θεοῦ πού μᾶς ἐνισχύει νά γίνουμε «ἄνδρες τέλειοι», σέ μέτρο ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, εἶναι σάν νά θέλαμε νά παραμείνουμε πάντα παιδιά στό πατρικό μας σπίτι, χωρίς νά δώσουμε στόν ἑαυτό μας τήν εὐκαιρία νά καρπωθεῖ καί νά πλουτίσει μέ τή χρήση ὅλων ἐκείνων πού ἐπετεύχθηκαν ἀπό τούς κόπους καί τήν ἐμπειρία τῶν ἄλλων.

Ὥστε ὁ κάθε χριστιανός δέν ξεπέφτει ὅταν περιμένει τά ἐλέη τοῦ Θεοῦ σάν ἀποτέλεσμα μιᾶς ζωῆς πιστῆς καί συνεποῦς. Τά ψυχία πού ἀντιπροσωπεύουν τά καλά ἔργα, ἡ καθαρότητα τῶν ὁποίων, τίς πιό πολλές φορές, εἶναι ἀμφισβητήσιμη εἶναι μονάχα σάν κόκκοι ἄμμου, ἀπάνω στήν ὁποία ἁπλώνεται ὁ ὠκεανός τῆς θείας ἀγάπης, μέσα στόν ὁποῖο ζοῦμε καί θά ζήσουμε στήν αἰωνιότητα. Γι' αὐτό προσευχόμαστε ἀδιάλειπτα νά δέχεται ὁ Θεός τίς καλές μας προθέσεις, τούς ἀγῶνες καί τά ἔργα μας. Ὅλα αὐτά σάν «θυσία ζῶσα» μποροῦν νά ἐξαγνισθοῦν, ν' ἁγιασθοῦν καί νά τελειοποιηθοῦν ὅπως τά τίμια δῶρα στό θυσιαστήριο πού εἶναι ἡ ταπεινή προσφορά τῆς ἀνθρωπότητας στόν ἀνενδεῆ Θεό.

Θά μποροῦμε τότε νά ἐπαναλάβουμε τή δέηση: «Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος Θεός, ὁ προσδεξάμενος αὐτά εἰς τό ἅγιον καί ὑπερουράνιον καί νοερόν αὐτοῦ θυσιαστήριον, ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τήν θείαν χάριν καί τήν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ἀμήν.

† Ὁ Τελμησσοῦ Χριστοφόρος

Ο ΝΕΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΝΤΟΥΑΡΙΑΣ Δρ ΓΕΩΡΓΙΟΣ CAREY

Τήν Παρασκευήν, 19ην Ἀπριλίου 1991, ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις τοῦ 103ου Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας Δρος Γεωργίου Carey ἐν τῷ Παλαιῷ Παλατίῳ τῆς πόλεως ἑὰδῶὸἷὲἿΰ, ἐπισήμου ἕδρας τοῦ προκαθημένου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τήν τελετήν παρέστησαν, ἀπό μέρους τῆς Βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ἡ ἀδελφή της Πριγκίπισσα Μαργαρίτα καί ἡ νύμφη της Νταϊάνα, σύζυγος τοῦ Διαδόχου τοῦ Βρετανικοῦ Θρόνου Καρόλου. Τήν Κυβέρνησιν ἐξεπροσώπησε ὁ Πρωθυπουργός John Major, παρευρίσκοντο δέ καί ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων τῆς χώρας, ὡς ἐπίσης καί ἀντιπρόσωποι Ἐκκλησιῶν καί Δογμάτων ἀπό ὅλον τόν κόσμον.

Τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ἐξεπροσώπησαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος εἰδικῶς ἀφιχθείς ἐνταῦθα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος καί ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης. Παρέστησαν ὡσαύτως ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Διόδωρος, ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Πάφου κ. Χρυσόστομος ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐπίσης καί ἀντιπρόσωποι ἄλλων Ὀρθοδόξων ἀνά τόν κόσμον Ἐκκλησιῶν.

Παραθέτουμε κατωτέρω σύντομον ἱστορικόν τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχιπισκόπου εἰς τήν σπουδαιοτάτην ταύτην διά τήν Ἀγγλικανικήν Ἐκκλησίαν θέσιν, ὡς καί ἀναφοράν εἰς τήν προσωπικότητά του.

Ἡ ἀναγγελία τῆς ἐκλογῆς - διορισμοῦ του εἰς τήν κορυφήν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐγένετο κατά τά νενομισμένα ὑπό τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης τῆς χώρας Ἐλισάβετ τήν Τετάρτην, 25 Ἰουλίου 1990, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως καί δή τῆς Πρωθυπουργοῦ κας Μαργαρίτας Thatcher, ὅπως τοῦτο προνοεῖται ὑπό τοῦ Συντάγματος τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

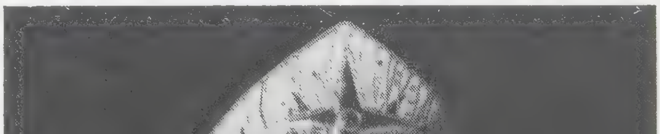
Ὁ νεοεκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος, ὅστις ἀνελαβεν ἐπισήμως καθήκοντα τόν Ἀπρίλιον τοῦ 1991, ἐγεννήθη εἰς πτωχικήν περιοχήν τοῦ Λονδίνου τῷ 1935 ἀπό πατέρα ἐπαγγελλόμενον τόν ἀχθοφόρον Νοσοκομείου. Ἐγκαταλείψας εἰς ἡλικίαν 15 ἐτῶν τό Γυμνάσιον ἄνευ οἱουδήποτε ἀπολυτηρίου, προσελήφθη ὡς γραφεύς εἰς Ἠλεκτρικήν Ἑταιρείαν. Εἰς ἡλικίαν 19 ἐτῶν κατετάγη εἰς τόν στρατόν διά νά ἐκτελέσῃ τήν στρατιωτικήν του θητείαν τοποθετηθείς εἰς τήν Ἀεροπορίαν ὡς ραδιοτηλεγραφητής. Συμφώνως δέ πρός δηλώσεις τοῦ ἰδίου, ἦτο κατά τήν διετῆ του ταύτην παραμονήν εἰς τόν στρατόν (1954 -1956) ὅτε διά πρώτην φοράν εἰς τήν ζωήν του ᾐσθάνθη τήν κλῆσιν τῆς Ἐκκλησίας. Ὅθεν καί ἐπεδόθη ἔκτοτε αὐτοδιδάκτως εἰς θεολογικάς μελέτας, αἵτινες τῷ ἐπέτρεψαν, ἅμα τῇ ἀπολύσει του ἐκ τοῦ στρατοῦ, ὅπως γίνῃ δεκτός ὡς φοιτητής Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Λονδίνου.

Αἱ θεολογικαί του αὗται μελέται ὑπῆρξαν λαμπραί, κατώρθωσε δέ νά ἀποκτήσῃ τόν τίτλον τοῦ διδάκτορος τῆς Θεολογίας δι' εἰδικῆς διατριβῆς μέ θέμα τήν ἐκκλησιολογίαν τοῦ δευτέρου αἰῶνος μ.Χ.

Τῷ 1960, μετά τήν ὁλοκλήρωσιν τῶν σπουδῶν του, ἐνυμφεύθη τήν νοσοκόμον Eileen Harmsworth Hood, ἀπέκτησαν δέ τέσσερα τέκνα ἡλικίας σήμερον 27,25,24 καί 18 ἀντιστοίχως, καθώς καί δύο ἐγγονούς.

Ὁ Δρ. Carey ἐχειροτονήθη εἰς Πρεσβύτερον τῷ 1962 ὁπότε ἀνέλαβε καί τήν πρώτην αὐτοῦ διακονίαν εἰς Ναόν τοῦ Βορείου Λονδίνου. Ἀκολούθως, καί ἀφοῦ ἐδίδαξε εἰς διαφόρους σχολάς Μέσης Παιδείας, ἀνέλαβε τήν Διεύθυνσιν τοῦ Θεολογικοῦ Κολλεγίου Τρίνιτυ τοῦ Βῖἆὖὤ", ἔνθα καί ἀνέπτυξε τήν πνευματικήν του δραστηριότητα μέχρι τοῦ 1987, ὁπότε ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Bath and Wells, μιᾶς ἐκ τῶν ἱστορικῶν Ἐπισκοπῶν τῆς Ἀγγλίας, ἱδρυθείσης τῷ 1242. Κατά τήν διάρκειαν δέ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς καί τῆς Ἐπισκοπικῆς του δραστηριότητος συνέγραψε ὀκτώ Θεολογικοῦ καί Κοινωνικοῦ περιεχομένου βιβλία, ἅτινα τόν ἐπέβαλαν ὡς ἕναν ἐκ τῶν πλέον δυναμικῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ διαδικασία ἐκλογῆς - διορισμοῦ τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας George Carey.

Κατ' ἀρχήν ὁρίζεται δεκαεξαμελές Ἐκλογικόν Σῶμα, ὅπερ ἀποτελεῖται (1) ἀπό ἕξι μέλη, τρεῖς κληρικούς καί τρεῖς λαϊκούς, ἐκλεγόμενα ὑπό τῆς Γενικῆς Συνόδου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, (2) ὑπό τεσσάρων μελῶν ἐκπροσωπούντων τάς διαφόρους Ἀγγλικανικάς Ἐπισκοπάς τῆς χώρας, (3) ὑπό τῶν Ἐπισκόπων Salisbury καί Southwark, (4) ὑπό τοῦ ἰδιαιτέρου Γραμματέως τῆς Πρωθυπουργοῦ, (5) ὑπό τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας, (6) ὑπό τοῦ Γραμματέως τοῦ Ἐκλογικοῦ Σώματος καί (7) ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος Κόμητος Caldecote.

Ὑπό τοῦ Ἐκλογικοῦ τούτου Σώματος ὑποβάλλονται τά ὀνόματα τῶν δύο συγκεντρωσάντων τάς περισσοτέρας ψήφους ὑποψηφίων, ἐξ αὐτῶν δέ ἡ Πρωθυπουργός ἐπιλέγει ἕναν, τόν ὁποῖον καί εἰσηγεῖται πρός τήν Βασίλισσαν, ὁπότε καί γίνεται ἡ ἐπίσημος ἀναγγελία τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπιτυχόντος. Ἐν ᾗ ὅμως περιπτώσει ἡ Πρωθυπουργός δέν ἱκανοποιηθῇ μέ τούς δύο προταθέντας, ἔχει αὕτη τό δικαίωμα ὅπως ζητήσῃ ἀπό τό Ἐκλογικόν Σῶμα νά τῆς ὑποδείξῃ ἄλλους δύο κ. οὕ. κ. Εἰς τήν προκειμένην ὅμως περίπτωσιν, ὁ Δρ. Carey εἶχεν ἐπιλεγῆ ὑπό τοῦ Ἐκλογικοῦ Σώματος παμψηφεί, ὁπότε ἡ Πρωθυπουργός δεν ἐδυσκολεύθη κα θόλου νά συναινέσῃ ἀμέσως εἰς τήν τοιαύτην ἐκλογήν. Ἵνα τεθῇ μάλιστα τέρμα εἰς τάς διαδόσεις καί τούς ψιθύρους πέριξ τοῦ πιθανοῦ ὀνόματος τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου, ἡ Πρωθυπουργός ἐκοινοποίησε τό ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς τρεῖς μῆνας πρό τῆς ἀνεμενομένης ἀγγελίας καί ἕξ μῆνας πρό τῆς ἀναγγελθείσης ἀποχωρήσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δρος Runcie ἐκ τῆς θέσεώς του, ἤτοι τοῦ τέλους Ἰανουαρίου 1991.

Ὁ νεοεκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος Δρ Carey ἀνήκει εἰς τήν λεγομένην Εὐαγγελικήν Πτέρυγα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἡ δέ μέχρι τοῦδε ποιμαντική καί συγγραφική του δραστηριότης τόν κατατάσσει εἰς τούς ἡγέτας τῆς ἀνανεωτικῆς προσπαθείας ἐντός τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησία τῶ Ἀγγλικανῶν. Ἀντιλαμβάνονται οὗτοι τήν οἰκτράν θέσιν εἰς ἥν ἔχει περιέλθει ἡ Ἐκκλησία αὕτη καί εἶναι ἀποφασισμένοι ὅπως ἀναλάβωσιν ἐκστρατείαν ἀνανεώσεως καί ἀνυψώσεώς της διά τῆς προσελκύσεως εἰς τάς ἐνεργούς τάξεις της τῶν ἑκατομμυρίων ἐκείνων Ἄγγλων, οἵτινες σήμερον μόνον κατ' ὄνομα ἀνήκουν εἰς τήν Ἀγγλικανικήν Ἐκκλησίαν.

Ἄλλωστε, ὡς ἤδη ἐγνώσθη, ἡ ἐπομένη δεκαετία ἔχει ἀνακηρυχθεῖ "Δεκατία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ Βρετανικοῦ Λαοῦ", εἰς ἥν σταυροφορίαν ἔχουν κληθῆ καί θά μετάσχωσιν ἅπασαι αἱ ἐν τῷ Ἡνωμένῳ Βασιλείῳ Ἐκκλησίαι καί Δόγματα.

Ἕν ἐκ τῶν κυρίων θεμάτων, ἅτινα σήμερον προβληματίζουν τήν Ἀγγλικανικήν Ἐκκλησίαν εἶναι ἡ ἔλλειψις οὐσιαστικῆς αὐθεντίας τῶν Ἐπισκόπων εἰς τάς περιφερείας των λόγῳ τῆς ἀτομικῆς ἑκάστου ἀδυναμίας εἰς τήν κινητοποίησιν καί ἀξιοποίησιν τοῦ Ποιμνίου του ὅπερ ἔχει συρρικνωθεῖ ἐπικινδύνως. Διό καί ὁ Δρ. Carey φαίνεται ἀποφασισμένος νά ἐπιδιώξῃ τήν ἀπομάκρυνιν καί ἀφυπηρέτησιν ὅλων ἐκείνων τῶν Ἐπισκόπων καί λοιπῶν Κληρικῶν καί ἀξιωματούχων τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ἐπιδεικνύουν ἀδράνειαν καί ἀνεπάρκειαν εἰς τόν τομέα τῆς διακονίας των. Τό μέτρον ὅμως τοῦτο προϋποθέτει μεγαλύτερον συγκεντρωτισμόν, συναίνεσιν καί συνεργασίαν Ἀρχιεπισκόπου καί λοιπῶν Ἐπισκόπων καί συνεπῶς ἐγκυμονεῖ κινδύνους διευρύνσεως τοῦ χάσματος μεταξύ αὐτοῦ καί μερίδος τουλάχιστον τῶν Ἀγγλικανῶν Ἀρχιερέων.

Ἕτερον θέμα βασικῆς σημασίας διά τούς Ἀγγλικανούς, ἀλλά καί μέ εὐρυτέρας ἐπιπτώσεις ἐπί τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων, ἀποτελεῖ τό πρόβλημα τῆς χειροτονίας γυναικῶν. Ἐπ' αὐτοῦ ὁ Δρ. Carey, ὡς Ἐπίσκοπος, εἶχεν ἐκδηλωθῆ ἀποφασιστικῶς, ὅταν ὄχι μόνον ὑπεστήριξε τήν τοιαύτην χειροτονίαν, ἀλλά εἶχεν δηλώσει ὅτι, οἱοσδήποτε διαφωνῶν πρός μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν ἱερέως τῆς Ἐπαρχίας του ὤφειλε νά παραιτηθῆ ἐκ τῆς θέσεώς του. Δέον ὅμως ὅπως ἀναφερθῇ ὅτι, ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς προσφάτου ἐκλογῆς του καί εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήσεων δημοσιογράφων, ἐδήλωσεν ὅτι ὁ ἴδιος θά δεχθῇ τήν ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνόδου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐπί τοῦ θέματος τούτου, καίτοι ὡς γνωστόν ἡ ἤδη ἐκφρασθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἄποψις ἐνισχύει σοβαρῶς τά ὑπέρ τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν ἐπιχειρήματα.

Ὑποστηρίζει ὡσαύτως ὁ Δρ. Carey τήν χειροτονίαν διεζευγμένων ἤ χήρων λαϊκῶν, ἀλλ' ἀποκλείει κατηγορηματικῶς τήν χειροτονίαν ἤ τήν παραμονήν εἰς τάς τάξεις τοῦ Κλήρου τῶν ὁμοφυλοφίλων. Ἐπί τοῦ τελευταίου δέ σημείου ἡ μόνη ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ ἐκφρασθεῖσα ἀντίδρασις εἰς τήν ἐκλογήν τοῦ Δρος ἐαὐτοῦ προῆλθεν ἀπό μέρους τοῦ ἱερέως Richard Kirker, γραμματέως τῆς Ὀργανώσεως "Ὁμοφυλόφιλοι καί Χριστιανικόν Κίνημα".

Ἐπί τοῦ θέματος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ὁ Δρ. Carey ὑποστηρίζει στενοτέρας σχέσεις μετά τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, καίτοι οὗτοι ἐκφράζουν ἀνησυχίας λόγῳ τῆς ἐπικριτικῆς στάσεώς του ἐναντίον τῶν Ἀγγλοκαθολικῶν. Διά τό θέμα ὅμως τῶν σχέσεων τῆς Ὀρθοδόξου μετά τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος οὐδεμίαν μέχρι τῆς στιγμῆς θέσιν ἔχει λάβει, οὔτε καί ἀνεφέρθη οὐδαμῶς εἰς αὐτήν. Εἰς ἕν ὅμως ἐκ τῶν βιβλίων του, τιτλοφορούμενον "The Great God Robbery" (Ἡ Μεγάλη Ληστεία του Θεοῦ) γράφει, μεταξύ ἄλλων, καί τά ἑξῆς: "Ὁ κόσμος μας εἶναι ἕνας μονοδιάστατος γκρίζος κόσμος ἀποστερημένος μυστηρίου, φόβου καί θαυμασμοῦ. Ἡ δυτική πολιτιστική σκέψις ἔχει ἀναρμόστως ἐπηρεασθεῖ ὑπό τῆς Ἑλληνικῆς Παραδόσεως τῆς γνώσεως μᾶλλον παρά ὑπό τοῦ Ἑβραϊκοῦ τρόπου τῆς ὑποταγῆς". Καίτοι δέ οὗτος (ὁ Δρ Carrey) δύναται ν' ἀναγινώσκῃ τό Εὐαγγέλιον εἰς τό Ἑλληνικόν πρωτότυπον, δέν φαίνεται πάντως νά γνωρίζῃ ἀρκετά διά τήν Ἑλληνικήν Ὀρθοδοξίαν.

Εἰς τόν καθαρά κοινωνικόν τομέα, ὁ Δρ. Carey ἔχει ἐκφρασθεῖ ἀπεριφράστως ὑπέρ τῶν οἰκολόγων, χαρακτηρίσας μάλιστα τόν Θεόν ὡς "πράσινον", ὑπεσχέθη δέ τήν πλήρη ὑποστήριξιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τήν ἀναληφθεῖσαν σταυροφορίαν διασώσεως τῆς γῆς ἀπό τόν θανάσιμον κίνδυνον τῆς μολύσεως καί τῆς ἀσκόπου καταστροφῆς τοῦ φυσικοῦ πλούτου της.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Γρηγόριος ἀνταλλάσσει χειραψίαν μετα τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλισσης Ἐλισάβετ στό Buckingham Palace

Η ΜΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ

τοῦ κ. Ἰωάννη Γαλάνη, Καθηγητῆ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Μέ τήν εὐκαιρία τῶν ἐφετινῶν δεκαπενθήμερων Ἑορτασμῶν γιά νά τιμηθοῦν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες καί τά Ἑλληνικά Γράμματα, ὁ Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἰωάννης Γαλάνης, προσκληθείς ἀπό τό Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ. Γρηγόριο ὡς Πρόεδρο τοῦ Κ.Ε.Σ., ἐξεφώνησε τόν καθιερωμένο πανηγυρικό στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Σοφίας, τή Δευτέρα βράδυ, 28 Ἰανουαρίου 1991. Τόν κ. Γαλάνη εἰσήγαγε στό ἐκλεκτό ἐκκλησίασμα ὁ Σεβασμιώτατος. Ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Γαλάνη ἔχει ὡς ἑξῆς:

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμά, Σεβασμιώτατε, γιά τά καλά σας λόγια καί γιά τή μεγάλη τιμή πού μοῦ κάνετε νά βρεθῶ ἀπόψε μπροστά σέ ἕνα τόσο ἐκλεκτό ἀκροατήριο.

Μέ θαυμασμό καί συγκίνηση σάν Ἕλληνας καί μέ ὑπερηφάνεια καί ἱκανοποίηση σάν ἐκπαιδευτικός ὑποκλίνομαι μπροστά στήν Ὁμογένεια τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καί μπροστά σέ Σᾶς, τόν ἀκούραστο καί ἄξιο ποιμενάρχη της, γιατί, πιστοί ὅλοι στή μακραίωνη παράδοση τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τοῦ Χριστιανισμοῦ, καθιερώσατε τίς πολυήμερες αὐτές ἑορταστικές ἐκδηλώσεις γιά τά Ἑλληνικά Γράμματα.

Σᾶς εὐχαριστῶ ἐκ μέσης καρδίας, γιατί μοῦ δώσατε τήν εὐκαιρία νά συμμετάσχω καί ἐγώ σ' αὐτές τίς Ἐκδηλώσεις καί νά γνωρίσω ἀπό κοντά τό μεγαλεῖο αὐτῆς τῆς Ὁμογένειας, ἡ ὁποία δίνει ὑψηλό παράδειγμα σεβασμοῦ τῶν παραδόσεων καί ἀποδεικνύει ὅτι γνωρίζει τή μεγάλη ἀποστολή τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καί τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Σεβασμιώτατε,
Θεοφιλέστατοι,
Ἐξοχώτατε κ. Πρέσβυ,
Ἐξοχώτατε κ. Ὕπατε Ἁρμοστά,
Σεβαστοί πατέρες,
Κύριε Πρόεδρε τοῦ Συνδέσμου
τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων,
Κύριε Πρόεδρε τῆς Ἐπιτροπείας τῶν Ἐφοπλιστῶν,
Κύριοι ἐκπρόσωποι Συλλόγων
καί Σωματείων τῆς Ὁμογένειας,
Κυρίες καί Κύριοι,

Αὐτόν τόν καιρό ὅλος ὁ κόσμος ἔχει στραμμένη τήν προσοχή του στά τρομακτικά γεγονότα τοῦ πολέμου στόν Περσικό Κόλπο. Ὅλοι ἀγωνιοῦν τόσο γιά τίς συνέπειες πού θά ἔχει αὐτός ὁ πόλεμος σέ ἀνθρώπινες ζωές καί ὑλικές καταστροφές ὅσο καί γιά τίς ἐπιπτώσεις πού θά ἔχουν στό περιβάλλον, γιά ἄγνωστο χρονικό διάστημα, οἱ οὐσίες πού ἀπελευθερώνονται ἀπό τά σύγχρονα πολεμικά μέσα, τό πετρέλαιο πού χύνεται στή θάλασσα καί οἱ πετρελαιοπηγές πού καίγονται. Αὐτή ἡ ἀπειλή τοῦ περιβάλλοντος δέν εἶναι ἡ μοναδική πού συμβαίνει στόν κόσμο. Εἶναι ἁπλῶς ἡ πιό πρόσφατη καί συγκεντρώνει τήν προσοχή τοῦ κόσμου, ἐπειδή γίνεται μέ σύγχρονα μέσα, ἔχει μεγάλη ἔκταση καί βρίσκεται σέ συνεχῆ ἐξέλιξη. Πέρα ἀπό αὐτή, ἄπειρες εἶναι οἱ ἐνέργειες τοῦ ἀνθρώπου, καί μάλιστα σέ καθημερινή βάση, πού ὁδηγοῦν ἀναπόφευκτα στήν καταστροφή τοῦ φυσικοῦ του περιβάλλοντος καί ταυτόχρονα καί στή δική του καταστροφή.

Τό φαινόμενο αὐτό, τό ὁποῖο εἶναι μακροχρόνιο, ἐπίμονο, ἐπίκαιρο καί ἐπικίνδυνο, προπαντός ὕστερα ἀπό τά τελευταῖα γεγονότα, μέ ὁδήγησε στήν ἐπιλογή τοῦ θέματος: «Ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος καί οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες», τό ὁποῖο καί παρουσιάζω μέσα στά πλαίσια τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τῆς ἑορτῆς τῶν τριῶν μεγάλων μορφῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, τούς ὁποίους ἰδιαιτέρως τιμᾶ ὁ ὀρθόδοξος ἑλληνισμός μέ πρωτοπόρους τόν ἐκπαιδευτικό καί τό μαθητικό κόσμο.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες, Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καί Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀποτελοῦν τό πιό ἀντιπροσωπευτικό σύμβολο γιά τόν πνευματικό χῶρο γενικά καί τό πιό ὡραῖο καί ὑψηλό πρότυπο γιά τούς ποιμένες καί τούς ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας, γιά τούς μοναχούς καί τούς κοσμικούς, γιά τούς δασκάλους καί τούς μαθητές ὅλων τῶν βαθμίδων, γιατί καί οἱ τρεῖς θήτευσαν καί διακρίθηκαν σέ ὅλες αὐτές τίς περιοχές. Οἱ σπουδές καί τῶν τριῶν μαζί κάλυπταν ὅλο τό ἐπιστητό τῆς ἐποχῆς τους, δηλαδή ρητορική, φιλολογία, φιλοσοφία, θεολογία, ἀστρονομία, γεωμετρία, ἀριθμητική, φυσική, παιδαγωγικά, ποίηση, ἰατρική. Μέσα στη ζωή συνδύαζαν τήν παιδεία μέ τήν ἀρετή, τή γνώση μέ τή χριστιανική πίστη καί προπαντός τή θεωρία μέ τήν πράξη. Δικαίως λοιπόν ἀναγνωρίστηκαν καί τοποθετήθηκαν ὡς προστάτες τῶν γραμμάτων καί τῆς παιδείας.

Στήν ἱστορία τῆς χριστιανικῆς γραμματείας εἶναι γνωστοί ὡς οἰκουμενικοί διδάσκαλοι. Ὁ χαρακτηρισμός ὅμως αὐτός δέν περιορίζεται χρονικά καί τοπικά. Δέν εἶναι δηλαδή οἰκουμενικοί γιά τήν οἰκουμένη της ἐποχής τους, ἀλλά καί γιά τή σημερινή οἰκουμένη, γιατί ἡ διδασκαλία, τό ἔργο καί ἡ ζωή τους δέν ἔχουν ἀξία μόνο γιά τό παρελθόν, ἀλλά διαρκῶς τροφοδοτοῦν τό παρόν καί χαράζουν τή σωστή πορεία καί γιά τό μέλλον. Αὐτό συμβαίνει γιατί ἡ διδασκαλία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὅπως καί ὅλων τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι βιβλική. Ἀναβλύζει ἀπό τήν ἴδια πηγή καί ἀπό τό ἴδιο βάθος, δηλαδή ἀπό τό λυτρωτικό μήνυμα τοῦ εὐαγγελίου. Ἀναβλύζει ἀπό τό ἱστορικό γεγονός Χριστός, τό ὁποῖο ἔδωσε περιεχόμενο καί σκοπό στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου καί στήν ὕπαρξη ὁλόκληρης τῆς δημιουργίας. Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δέν γνώρισαν θεωρητικά αὐτό τό γεγονός ἀλλά τό ἔκαναν πράξη καί ζωή. Γι' αὐτό λοιπόν καί ἡ σκέψη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν δέν εἶναι στατική, ἀλλά δυναμική, εἶναι ἡ ἔκφραση τοῦ βιώματος τῆς Ἐκκλησίας, τό ὁποῖο δέν ὑπάρχει μόνον ὡς παρελθόν ἀλλά καί ὡς παρόν καί μέλλον.

Μέ τό ἐγκώμιο στούς Τρεῖς Ἱεράρχες πού ἀκούσαμε πρίν ἀπό λίγο καί πού συνεχῶς αὐτές τίς ἡμέρες ἀκούγεται στούς ναούς ἀπό τόν ὀρθόδοξο ἑλληνισμό ὅλου τοῦ κόσμου, ἡ Ἐκκλησία μας καλεῖ καί πάλι ὅλους τούς ἐραστές τῶν λόγων τους νά τιμήσουν μέ ὕμνους «τούς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς τρισηλίου θεότητος, τούς τήν κτίσιν πᾶσαν θεογνωσίας νάμασιν καταρδεύσαντας». Ἡ κτίση ὅμως αὐτή, τήν ὁποία ὁ ὑμνωδός μέ τή λυρική του ἔξαρση παρουσιάζει νά «καταρδεύεται» ἀπό τά νάματα τῆς θεογνωσίας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, σήμερα κακοποιεῖται καί ὑποφέρει ἀπό ὅλον τόν κόσμο, ἀπειλεῖται ἡ ὕπαρξή της καί μαζί της καί ἡ ὕπαρξη τοῦ ἀνθρώπου. Μάλιστα αὐτές τίς μέρες ἔχουμε σέ ἐξέλιξη μιά τέτοια ἐνέργεια καί ἀπειλή. Στίς γενικότερες αἰτίες αὐτοῦ τοῦ φαινομένου καί στή δυνατότητα καί ἀναγκαιότητα ἀντιμετωπίσεως θά ἀναφερθοῦμε στή συνέχεια. Δέν θά μιλήσουμε μέ τή γλώσσα τοῦ εἰδικοῦ, τοῦ βιολόγου, τοῦ χημικοῦ, τοῦ οἰκολόγου, ἀλλά μέ μιά ἄλλη γλώσσα καί ὁρολογία, τή γλώσσα τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῶν πατέρων, μέ τή γλώσσα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἔργο τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος μέ δική του ὑπαιτιότητα δημιούργησε καί ἐξακολουθεῖ νά δημιουργεῖ πολλαπλούς κινδύνους στή φύση, παρά τό γεγονός ὅτι ἀπό πολύ νωρίς διαπίστωσε τήν ἀνάγκη νά ζεῖ ἁρμονικά μαζί της. Ἡ ἀρχαία ἑλληνική σκέψη, γιά νά ἐκφράσει καί νά τονίσει αὐτή τήν ἀνάγκη, δημιούργησε τή λ. κόσμος που θεωρεῖται ἡ ὡραιότερη λ. τοῦ ἑλληνικοῦ λεξιλογίου. Ἡ ἴδια ἀναγκαιότητα θεμελιώθηκε θεολογικά στήν Π. καί προπαντός στήν Κ. Δ., ὅπου προσδιορίστηκε τό περιεχόμενό της καί ὁ σκοπός. Ἡ πατερική σκέψη καί θεολογία ἑρμήνευσε καί ἀνέπτυξε τίς βιβλικές αὐτές θέσεις, οἱ ὁποῖες μέσα στήν Ἐκκλησία ἔγιναν πράξη καί ζωή. Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ἀκολουθώντας καί ἑρμηνεύοντας τήν Ἁγία Γραφή προσφέρουν χρήσιμα καί ἀπαραίτητα στοιχεῖα γιά τήν πρόληψη τοῦ ἐπικίνδυνου αὐτοῦ φαινομένου.

Γενική εἶναι ἡ πεποίθηση ὅτι ἡ σημερινή μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος ὀφείλεται στήν ἀρνητική συμπεριφορά τοῦ ἀνθρώπου πρός αὐτό μέ τήν ἀλόγιστη ἐκμετάλλευση τῶν ἀγαθῶν πού παίρνει ἀπό αὐτό καί προπαντός μέ τήν

ἀλόγιστη χρήση τῶν τεχνολογικῶν γνώσεων καί δυνατοτήτων πού ἔχει στή διάθεσή του. Ὅλα αὐτά, τά ὁποῖα συμβαίνουν ἀπό ἄγνοια, ἀδιαφορία καί πιό πολύ ἀπό πλεονεξία, μίσος καί ἔχθρα πρός τό συνάνθρωπο, ἔχουν σάν ἀποτέλεσμα νά διαταράσσεται ἡ ἁρμονία τῶν φυσικῶν νόμων καί νά εἶναι ὁρατή μιά τρομαχτική καταστροφή. Πέρα ὅμως ἀπό αὐτό, ὁ ἄνθρωπος, μέ τήν ἐπέμβασή του στό φυσικό του περιβάλλον, αἰσθάνεται ὅτι καταξιώνει τήν ὕπαρξή του, δημιουργεῖ κάτι τό ἐντελῶς δικό του, ἐξουσιάζει τή φύση καί μέσω αὐτῆς μπορεῖ νά ἐξουσιάζει καί τό συνάνθρωπό του. Ἔτσι πολλές φορές ἐξαναγκάζει, κακοποιεῖ καί ἐκβιάζει τή φύση νά τοῦ δώσει ὅσο γίνεται περισσότερα ἀγαθά γιά νά προσθέσει στή ζωή του πολλά καί ἄνετα χρόνια, γιά νά δώσει νόημα, περιεχόμενο καί σκοπό στήν ὕπαρξή του. Προσπαθεῖ, ἀγωνίζεται, ἀγωνιᾶ, ὑποφέρει, γιατί, παρά τούς γρήγορους ρυθμούς πού ἀκολουθεῖ, δέν μπορεῖ νά καλύψει ὅλα τά κενά πού αἰσθάνεται καί ὅλες τίς ἀνάγκες πού διαρκῶς δημιουργεῖ. Τά ἐμπόδια πού συναντᾶ τά ἀντιμετωπίζει μέ ὅπλα, τά ὁποῖα παίρνει ἀπό τήν ἴδια τή φύση, ἀφοῦ ἔχει τό προνόμιο νά μπορεῖ μέ τίς γνώσεις καί τίς ἱκανότητές του νά τά κατασκευάζει ὁ ἴδιος. Ὅλα αὐτά συχνά ἐπιδροῦν ἀρνητικά στή φύση. Αὐτό τό βλέπει καί τό ἀναγνωρίζει, ἀλλά δυστυχῶς ἀρνεῖται να τό διορθώσει. Μάλιστα ἐπιμένει στήν ἄρνησή του αὐτή παρά τή διαπίστωση πού ἔκανε ὅτι πολλές φορές δέν μπορεῖ νά προβλέψει οὔτε νά ἐλέγξει τίς ἐπιπτώσεις πού ἔχουν στή φύση καί τόν ἑαυτό του οἱ ἐπεμβάσεις του. Τό πιό τραγικό εἶναι ὅτι ὅλα αὐτά συμβαίνουν παρά τό γεγονός ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει βεβαιωθεῖ μέ ἐπιστημονικά ἐπιχειρήματα ὅτι εἶναι στενά ἐξαρτημένος ἀπό το φυσικό του περιβάλλον.

Ἡ διαπίστωση τῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων, ὅτι ὁ ἄνθρωπος συνδέεται στενά με τη φυση και ἐπομένως πρέπει νά ζεῖ ἁρμονικά μαζί της, ἀποτελοῦσε καί ἀποτελεῖ βασική θέση τῆς χριστιανικῆς θεολογίας. Ἡ ὀρθόδοξη θεολογία ἀνέκαθεν μιλοῦσε, μέ τή δική της γλώσσα, γιά τήν ἀνάγκη ἁρμονικῆς συνυπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν φύση, γιά τούς κινδύνους μιᾶς δυσαρμονίας στίς σχέσεις αὐτές καί προπαντός γιά τά αἴτια πού τήν προκαλοῦν.

Ἡ σημερινή οἰκολογική κρίση θεμελιώνεται θεωρητικά στή βασική ἀρχή τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλοσοφικῆς σκέψεως, καθώς καί τῆς σύγχρονης φιλοσοφίας καί ἐπιστήμης, ὅτι ὁ κόσμος εἶναι αὐθύπαρκτος, αὐτόματος καί αἰώνιος. Ἡ θέση αὐτή ἀποκλείει ὁποιαδήποτε ἐξάρτηση ἀπό κάποια ἀνώτερη ἀρχή καί ὁποιαδήποτε δυναμική ἐξέλιξη καί μεταμόρφωση μέ ἐσχατολογική προοπτική. Μέ αὐτόν τόν τρόπο ὁδηγεῖ σέ μιά μυθοποίηση, εἰδωλοποίηση καί θεοποίηση τοῦ κόσμου, ὁδηγεῖ στήν αὐτονόμηση τῆς φύσεως, δηλαδή στήν ἀπομόνωσή της ἀπό τήν αἰτία καί τό σκοπό τῆς ὑπάρξεώς της. Ὅλα αὐτά εὐνοοῦν τήν ἀνάπτυξη καί ἑδραίωση ἑνός ὑπέρμετρου ἀνθρωποκεντρισμοῦ μέ συνέπεια τήν καταδυνάστευση τοῦ κόσμου. Ὁ Μ. Βασίλειος διακηρύσσει ὅτι «οὐδέν ἀναίτιον· οὐδέν ἀπό ταὐτομάτου· πάντα ἔχει τινα σοφίαν ἀπόρρητον» (PG 29,113 A).

Κατά τή βιβλική καί πατερική θεολογία, οὔτε ἡ κτίση οὔτε βεβαίως καί ὁ ἄνθρωπος μποροῦν νά ἐννοηθοῦν ὡς αὐθύπαρκτα καί τυχαῖα.

Αὐθύπαρκτος εἶναι μόνον ὁ Θεός. Ἡ θεολογική αὐτή θέση ἐμφανίζεται στήν Ἁγία Γραφή καί ἀποκαλύπτεται διαρκῶς μέσα στήν ζωντανή ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἰδέα ὅτι ὁ κόσμος δημιουργήθηκε ἀπό τό μή ὄν καί εἶναι ἔργο τοῦ Θεοῦ εἶναι χριστιανική. Ὁ Θεός ζωογονεῖ, κατευθύνει καί ἀνακαινίζει τά πάντα. Μόνον αὐτός μπορεῖ νά καλέσει "τά μή ὄντα ὡς ὄντα" (Ρωμ. 4,17). Κατά τή διδασκαλία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τά πάντα στόν κόσμο ἀκολουθοῦν μιά μεταμορφωτική πορεία, ἡ ὁποία μπορεῖ νά ὁδηγεῖ στήν πηγή τῆς δημιουργίας, μπορεῖ ὅμως νά ὁδηγεῖ στόν ἐκμηδενισμό καί τήν καταστροφή· αὐτό ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικά ἀπό τόν ἄνθρωπο.

Σύμφωνα μέ ὅλα αὐτά, στήν δημιουργία τίποτε δέν μπορεῖ νά κατανοηθεῖ ἀνεξάρτητα ἀπό τόν Θεό. Ἔτσι, ἡ παρουσία καί ἡ δράση τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νά βρίσκεται σέ πλήρη ἁρμονία μέ τό Θεό, μέ τή φύση καί ἀσφαλῶς μέ τόν ἑαυτό του καί τό συνάνθρωπο. Αὐτό εἶναι βασική ἀρχή τῆς βιβλικῆς καί πατερικῆς θεολογίας καί βεβαίως καί τῆς θεολογίας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Τό πιό σημαντικό στήν ἀρχή αὐτή εἶναι ἡ θέση πού ἔχει ὁ ἄνθρωπος μέσα στή δημιουργία. Σύμφωνα μέ τό βιβλίο τῆς Γενέσεως, πλάστηκε μέ τό προνόμιο νά εἶναι κυρίαρχος «τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καί τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καί τῶν κτηνῶν καί πάσης τῆς γῆς» (1,26). Κατά τόν Ἰωάννη τό Χρυσόστομο αὐτό ἀποτελεῖ ὑπερβάλλουσα τιμή γιά τόν ἄνθρωπο, γιατί, ὅπως λέγει, γίνεται «τό τιμιώτερον ἁπάντων τῶν ὁρωμένων ζώων..... δι' ὅν καί ταῦτα ἅπαντα παρήχθη, οὐρανός, γῆ, θάλασσα, ἥλιος, σελήνη, ἀστέρες, τά ἑρπετά, τά κτήνη, πάντα τά ἄλογα ζῶα» (PG 53,71). Ἡ τιμή ὅμως κορυφώνεται στό ὅτι τόν ἔκανε «ἄρχοντα πάντων τῶν ἐπί τῆς γῆς», ὥστε τίποτε νά μήν εἶναι ἀνώτερό του καί ὅλα νά βρίσκονται κάτω ἀπό τήν ἐξουσία του (PG 53,72). Δηλαδή ὅλος ὁ κόσμος πλάστηκε γιά χάρη τοῦ ἀνθρώπου. Χωρίς τή δική του παρουσία καί ἐξουσία δέν θά εἶχε σκοπό καί περιεχόμενο ἡ δημιουργία, ὅπως δέν θά εἶχε σκοπό καί ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος χωρίς τή δημιουργία.

Ἡ κυριαρχία του στήν κτίση δέν τοῦ δίνει μόνο δικαιώματα ἀλλά καί ὑποχρεώσεις. Ὅλα αὐτά συνοψίζονται σέ μιά χαρακτηριστική φράση τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως «ἐργάζεσθαι καί φυλάσσειν αὐτήν» (2,15), πού σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιοῦται νά ἐκμεταλλεύεται τή φύση, ταυτόχρονα ὅμως ὑποχρεοῦται καί νά τήν προστατεύει.

Ἡ ἐπιλογή τοῦ ἀνθρώπου νά διακόψει τήν κοινωνία του μέ τό Θεό τόν ὁδήγησε σέ ρήξη μέ τό συνάνθρωπο καί σέ δυσαρμονία μέ τό φυσικό του περιβάλλον. Θέλησε νά προχωρήσει μέ τίς δικές του δυνάμεις καί νά δημιουργήσει ἕνα δικό του κόσμο ἀλλά μέσα στόν κόσμο πού ἔγινε για χάρη του. Ὁ Θεός ὅμως, κατά τόν Ἰωάννη τό Χρυσόστομο, «φιλάνθρωπος ὤν, καί ἀγαθότητι νικῶν τά ἡμέτερα πλημμελήματα, οὐ πᾶσαν ἔλυσεν τήν τιμήν, οὐδέ πάσης ἐξέβαλεν αὐτόν τῆς δεσποτείας .... Τά δέ ἀναγκαῖα καί χρήσιμα καί πολλήν εἰσφέροντα τήν λειτουργίαν εἰς τήν ζωήν τήν ἡμετέραν, ταῦτα εἴασεν μένειν ἐν τῇ ὑποταγῇ καί τῇ δουλείᾳ (PG 53,79). Παρ' ὅλα αὐτά ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνθηκε ἀπροστάτευτος καί κυριεύτηκε ἀπό φόβο καί ἀνασφάλεια. Ἔγινε, ὅπως λέγει ὁ Χρυσόστομος, σάν τό δοῦλο πού, ὅσο καιρό εἶχε τήν προστασία τοῦ κυρίου του, «φοβερός καί τοῖς θηρίοις ἦν», ὅταν τή στερήθηκε φοβόταν «καί τούς ἐσχάτους τῶν συνδούλων» (PG 53,79). Ὁ ἄνθρωπος ὅμως ποτέ δέν ἐγκατέλειψε τήν προσπάθειά του νά κυριαρχήσει στή φύση. Ὅταν καί ὅπου τό κατώρθωνε, θεοποιοῦσε τόν ἑαυτό του, ὅταν ὅμως, καί αὐτό συνέβαινε συχνά, αἰσθανόταν ἀδύναμος, εἰδωλοποιοῦσε καί θεοποιοῦσε τά στοιχεῖα τῆς κτίσεως ἔχοντας πάντα τήν ἐλπίδα τῆς λυτρώσεώς του ἀπό τά δεινά τῆς ζωῆς. Ἡ ἴδια συμπεριφορά συνεχίζεται σέ ὅλες τίς ἐποχές καί ἀποτελεῖ, κατά τόν Γρηγόριο τό Θεολόγο, ὕβρη καί πρός τήν κτίση καί πρός τό δημιουργό της (ΕΠΕ τόμ. 3, σελ. 230), ἐνῶ κατά τόν Μέγα Βασίλειο «ὁ σεβόμενος καί ὁ λατρεύων τῇ κτίσει παρά τόν κτίσαντα, οὐ τῷ Θεῷ φέρει δόξαν ἀλλά τοῖς κτίσμασιν ....» (ΒΕΠΕΣ τόμ. 52, σελ. 42).

Στήν Π.Δ. τονίζεται συχνά ἡ ἀνάγκη νά ἐπιστρέψει ὁ ἄνθρωπος στήν αἰτία τῆς ὑπάρξεώς του καί στήν πηγή τῆς ζωῆς, γιατί ἡ φύση δέν μπορεῖ νά τοῦ προσφέρει τή λύτρωση. Μπορεῖ ὅμως νά τόν ὁδηγήσει κοντά στό λυτρωτή, γιατί μόνο μέσα ἀπό αὐτή μπορεῖ νά τόν ἀναγνωρίσει. Μέσα ἀπό τό μεγαλεῖο της, τήν ὀμορφιά, τήν τελειότητα καί τήν ἁρμονία της θά διαπιστώσει τήν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, τή σοφία του, τήν κυριότητα στόν κόσμο καί τήν ἱστορία, τήν πρόνοια καί τήν ἀγάπη του γιά ὅλα τά δημιουργήματα. Ἡ δημιουργία ποτέ δέν ἔπαψε νά ἐντυπωσιάζει καί νά προκαλεῖ ἐρωτήματα. Μόνο πού ἄλλοι ἀναγνωρίζουν μέσα ἀπό αὐτή τόν ἄκτιστο δημιουργό της, ἐνῶ ἄλλοι ἀναζητοῦν μέσα σ'αὐτή τό θεό τους καί τόν προορισμό τους. Ὁ Ψαλμωδός στήν Π.Δ. θαυμάζει τήν τελειότητά τους καί ἀναφωνεῖ: ὡς ἐμεγαλύνθη τά ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας» (Ψαλμ 103 (104), 24). Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος μέ ποιητική γλώσσα ὑμνεῖ τό μεγαλεῖο τῆς δημιουργίας καί τήν προνομιοῦχο θέση τοῦ ἀνθρώπου μέσα σ'αὐτή.

Ὁ Μ. Βασίλειος ἐκφράζει τή βαθειά εὐγνωμοσύνη του γι' αὐτό (PG 31, 253). Πολλές φορές καί ὁ σύγχρονος ἐρευνητής, βλέποντας μέσα ἀπό τά μικροσκόπια ἤ τά τηλεσκόπια πολύπλοκους μηχανισμούς λειτουργίας τοῦ κόσμου, θαυμάζει τήν ἁρμονία τους. Συνήθως ὅμως δέν ἀσχολεῖται μέ τήν αἰτία καί τό σκοπό τους, γιατί πιό πολύ τόν ἐνδιαφέρει ἡ χρησιμότητά τους γιά τόν ἄνθρωπο. Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μέ φωνή πού πρέπει νά ἀκούγεται ἰδιαίτερα στήν ἐποχή μας λέγει: «ἄνθρωπε, διά σέ καί τήν σήν σωτηρίαν καί τιμήν ἐποίησεν ὁ Θεός ... τοσοῦτον καί τηλικοῦτον κόσμον, οὕτω καλόν καί μέγαν καί θαυμαστόν .....» (PG 53, 123). Δηλαδή ἡ δραστηριοποίηση τοῦ ἀνθρώπου μέσα στήν κτίση γίνεται ὠφέλιμη μόνον ὅταν ἀσκεῖται γιά τό σκοπό αὐτό.

Ἡ Θεολογική θέση ὅτι ὁλόκληρη ἡ δημιουργία πορεύεται πρός τήν σωτηρία διατυπώθηκε πρῶτα στήν Π.Δ., ὁλοκληρώθηκε ὅμως καί θεμελιώθηκε στήν Κ. Διαθήκη μέ τήν ἐνσάρκωση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Στό πρόσωπό του τό δρᾶμα τῆς κτίσεως, πού ἄρχισε μέ τήν ἀνταρσία τοῦ ἀνθρώπου πρός τό Θεό, σταμάτησε καί ἐγκαινιάστηκε μιά νέα δημιουργία. Ὁ Ἴδιος ὁ Χριστός ἔζησε μέσα στήν κτίση καί ἦρθε σέ ἐπικοινωνία μέ τόν ἄνθρωπο. Ἔτσι, ὁλόκληρη ἡ κτιστή δημιουργία ἑνώνεται μέ τόν ἄκτιστο δημιουργό της, ἐνῶ ἄνθρωπος καί κτίση ἐπανασυνδέονται ἐν Χριστῷ σέ μιά ἁρμονική συνύπαρξη καί ἀποκτοῦν κοινή πορεία καί σκοπό.

Ὁ προορισμός τῆς φύσεως, σύμφωνα μέ τή νέα ἐν Χριστῷ πραγματικότητα, δέν εἶναι μόνο νά ὑπηρετεῖ τόν ἄνθρωπο καί νά ἱκανοποιεῖ τίς ἐπιδιώξεις του, ἀλλά νά τόν ἀκολουθεῖ σέ ὅλη του τή μεταμορφωτική πορεία, ἀπό τό παρελθόν πρός τό μέλλον. Ὅπως συμπαρασύρθηκε μαζί του στήν πτώση καί ἀλλοτριώθηκε ἀπό τό Θεό, ἔτσι καί τώρα ἀναμένει μαζί του τήν ἀνακαίνιση καί τήν ἐπιστροφή στήν πηγή τῆς ζωῆς. Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες τονίζουν συχνά τή θεολογική αὐτή πραγματικότητα στηριζόμενοι στή Θεολογία τῆς Κ. Διαθήκης καί προπαντός στόν Ἀπ. Παῦλο, ὁ ὁποῖος στήν πρός Ρωμαίους ἐπιστολή του γράφει τά ἑξῆς:
«.... Ὅλη ἡ κτίση περιμένει μέ λαχτάρα πότε θά φανερωθεῖ ἡ δόξα τῶν παιδιῶν τοῦ Θεοῦ. Ξέρετε, βέβαια, πῶς ἡ κτίση ὑποτάχτηκε καί αὐτή στή φθορά, ὄχι γιατί ἔφταιγε ἀλλά γιατί ἔτσι θέλησε αὐτός πού τήν ὑπέταξε. Ἔχει ὅμως πάντοτε τήν ἐλπίδα, κι' αὐτή ἀκόμα ἡ κτίση, πώς θά ἀπελευθερωθεῖ ἀπό τήν ὑποδούλωσή της στή φθορά καί θά μετάσχει στήν ἐλευθερία πού θά ἀπολαμβάνουν τά δοξασμένα παιδιά τοῦ Θεοῦ. Ξέρουμε καλά ὅτι ὡς τώρα ὅλη ἡ κτίση στενάζει καί κραυγάζει ἀπό πόνο.... Καί ὄχι μόνο ἡ κτίση. Τό ἴδιο κάνουμε καί ἐμεῖς .... στενάζουμε γιατί λαχταροῦμε νά γίνουμε γιά πάντα παιδιά τοῦ Θεοῦ καί νά γλιτώσει τό σῶμα μας ἀπό τή φθορά» (8,19-23). Εἶναι φανερό ὅτι, σύμφωνα μέ τή χριστιανική θεολογία, ἡ φύση, τήν ὁποία ὁ σημερινός ἄνθρωπος κακοποιεῖ τόσο ἐπικίνδυνα, δέν ὑπάρχει κατά τύχη. Ἄνθρωπος καί φύση ἀποκτοῦν κοινό σκοπό καί περιεχόμενο στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος προσδιορίζει καί τή συνύπαρξή τους. Ἡ εὐθύνη γι' αὐτό ἀνήκει ἀποκλειστικά στόν ἄνθρωπο. Ἡ ἴδια ἡ φύση δέν μπορεῖ νά δημιουργήσει ἕνα δικό της μέλλον ἀλλά ἀκολουθεῖ τήν πορεία τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀξία της ἐξαρτᾶται ἀπό τή συμπεριφορά του, ἀπό τό ἄν αὐτή εἶναι ἐγωκεντρική ἤ ὄχι, ἀπό τόν τρόπο δηλαδή πού δέχεται ἤ ἀπαιτεῖ τίς ὑπηρεσίες της καί ἀπό τό σκοπό γιά τόν ὁποῖο τίς ἀπαιτεῖ, ἀπό τήν ἐξάρτησή του ἤ ὄχι ἀπό τό Θεό, ἀπό τή θετική ἤ ἀρνητική συμπεριφορά του πρός τό συνάνθρωπο καί ἀπό τό ἄν γνωρίζει ἤ ὄχι ὅτι ἡ κτίση εἶναι «γυμνάσιον ἀρετῆς», ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἔγινε «εἰς οἰκοδομήν καί καταρτισμόν» του, ὅπως λέγει ὁ Μ. Βασίλειος (ΒΕΠΕΣ τομ. 54, σελ.191), καί ὄχι γιά νά καταστραφεῖ καί νά ἀφανισθεῖ μέσα σ' αὐτόν καί μαζί μ'αὐτόν.

Κατά τούς Τρεῖς Ἱεράρχες ὁ ἄνθρωπος ζεῖ ὁ ἴδιος σωστά καί συμπεριφέρεται σωστά πρός τό φυσικό καί κοινωνικό του περιβάλλον, μόνον ὅταν μιμεῖται τήν ἁρμονία τῆς φύσεως. Ὁ Μ. Βασίλειος π.χ. τόν προτρέπει: «... τήν ἐν οὐρανοῖς εὐταξίαν σκιαγραφεῖν ἐπί γῆς» (ΒΕΠΕΣ τόμ. 54, σελ. 191), ἐνῶ ὁ Χρυσόστομος ἐπισημαίνει ὅτι «ὁ τῶν ὅλων Θεός .... διά τῶν δημιουργημάτων διδάσκει ἡμᾶς ὅτι πανταχοῦ ἡ συμμετρία καλόν» (PG 53, 91). Προτρέπει ἀκόμη τόν ἄνθρωπο νά μιμεῖται τήν κτίση καί στήν ἀναφορά της πρός τό Θεό. Ὁ Μ. Βασίλειος διαμαρτύρεται, γιατί, ἐνῶ ὁλόκληρη ἡ κτίση, «σιωπῶσα καί φθεγγομένη, ὑπερκόσμιος καί περίγειος δοξάζει τόν κτίσαντα», οἱ ἄνθρωποι «οὐ λαμβάνουσιν αἴσθησιν τῆς ἑαυτῶν φύσεως.....» (ΒΕΠΕΣ τόμ. 52, σελ. 52).

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ἐπισημαίνουν ἕνα πολύ σοβαρό κίνδυνο, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ καί μιά ἀπό τίς αἰτίες τῆς σημερινῆς οἰκολογικῆς κρίσεως, τόν ἐγκλωβισμό τοῦ ἀνθρώπου μέσα στίς ὑλικές διαστάσεις τῆς φύσεως καί τήν ὀχύρωσή του στήν καθημερινή μέριμνα. Τά ὑλικά ἀγαθά, ὅταν γίνονται αὐτοσκοπός, καλλιεργοῦν μόνο τίς ἐγωκεντρικές τάσεις τοῦ ἀνθρώπου, τόν ὁδηγοῦν σέ ρήξη μέ τό συνάνθρωπο καί τή φύση καί τόν ἀπομακρύνουν ἀπό τόν προορισμό του. Ὁ πλούσιος τῆς παραβολῆς τοῦ εὐαγγελίου π.χ. χαρακτηρίζεται «ἄφρων» ὄχι γιατί ἦταν πλούσιος, ἀλλά γιατί ἀναζητοῦσε τήν αἰωνιότητα στά ἀποθηκευμένα ἀγαθά του.
Ὁ Μ. Βασίλειος στηλιτεύει ὅσους στήν ἐποχή του ἀναζητοῦσαν «μυρίας ἀφορμάς δαπάνης» καί θεωροῦσαν ὡς ἀναγκαῖα γιά τή λύτρωσή τους «τά περιττά καί ἄχρηστα». Αὐτούς πού νόμιζαν ὅτι ἐκπληρώνουν τήν ἀποστολή τους, ὅταν ἔχουν πάμπολλα ὀχήματα «χαλκῷ καί ἀργύρῳ κεκαλυμμένα», ἵππους παμπληθεῖς, ἀγέλες καμήλων, βουκόλια, ποίμνια, συφόρβια, ἄπειρο ἀριθμό δούλων, ἐπιτρόπους, ταμίες, γεωργούς, τεχνίτες ὅλων τῶν εἰδικοτήτων, σιτοποιούς, οἰνοχόους, θηρευτές καί δημιουργούς «παντοίας ἡδονῆς». Αὐτούς πού χρησιμοποιοῦσαν τή γῆ γιά νά ἱκανοποιήσουν μόνο τίς ὑλικές ἀνάγκες, πού θεωροῦσαν ἀπαραίτητο νά ἔχουν λουτρά στήν πόλη καί λουτρά στούς ἀγρούς, τά σπίτια τους, ἄλλα γιά τό χειμώνα καί ἄλλα γιά τό καλοκαίρι, νά εἶναι φτιαγμένα μέ πέτρες ἀπό τή Φρυγία καί πλάκες ἀπό τή Θεσσαλία ἤ τή Λακωνία, νά ἔχουν χρυσές ὀροφές, ψηφιδωτά δάπεδα καί καταστόλιστους τοίχους· καί ὁ Μ. Βασίλειος διερωτᾶται: «πῶς βιωσόμεθα πάντα ἀποκτησάμενοι, τί δέ τό σχῆμα τοῦ βίου ἔσται, πάντων πωλούντων καί πάντων ἀποκτωμένων;» (ΒΕΠΕΣ τόμ. 54, σελ. 68 ἑξ.). Ἡ ἴδια ἀσθένεια μαστίζει καί τήν ἐποχή μας. Ὅλοι πωλοῦν, ὅλοι ἀγοράζουν, ὅλοι ἀποκτοῦν καί ὅλα τά ἀντλοῦν ἀπό τήν φύση μέ τρόπο πού συχνά ἐπιβαρύνουν τήν σύνθεσή της καί πολλές φορές ἀλλοιώνουν τούς νόμους λειτουργίας της. Ἡ κατανάλωση καί ἡ ἀπόκτηση ὑλικῶν ἀγαθῶν ἔγινε στήν ἐποχή μας θρησκεία καί ἡ θεολογία της εἶναι ἡ τεχνολογία. Αὐτό, βεβαίως, δέν σημαίνει ὅτι, γιά νά σταματήσει ἡ οἰκολογική κρίση, πρέπει ὁ ἄνθρωπος νά ἀρνηθεῖ τήν τεχνολογία. Νά ἀρνηθεῖ τήν ἔρευνα, τή βελτίωση τῆς ποιότητας τῆς ζωῆς του, τή χρήση τοῦ περιβάλλοντος, τήν πρόοδο γενικά. Ὁ κίνδυνος δέν βρίσκεται στή χρήση, ἀλλά στήν κατάχρηση. Δέν βρίσκεται στήν ἀναζήτηση ἀγαθῶν γιά τήν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν, ἀλλά στή συσσώρευση ἀγαθῶν καί στή σπατάλη, δηλαδή στήν ὑπέρβαση τοῦ «ὅρου τῶν ἀναγκαίων», ὅπως λέγει ὁ Μ. Βασίλειος. Ἡ μελετημένη ἐπέμβαση στό περιβάλλον γιά τή βελτίωση τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς δέν εἶναι μόνον ἐπιτρεπτή ἀλλά καί ἐπιβεβλημένη.

Γιά τήν ἀπειλούμενη οἰκολογική καταστροφή δέν εὐθύνεται ἡ τεχνολογία, ἀλλά ὁ ἀλλοτριωμένος ἀπό τό Θεό ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔχασε τόν προσανατολισμό του καί ἀναζητεῖ τήν ὁλοκλήρωσή του στό «ἔχειν» ἀντί νά τήν ἀναζητεῖ στό «εἶναι», γι' αὐτό διαρκῶς ἀπομακρύνεται ἀπό αὐτό πού πρέπει νά εἶναι. Ἡ πρόοδος καί ἡ ἐπιστήμη καταξιώνουν τόν ἄνθρωπο καί ἐπιβεβαιώνουν τήν προνομιοῦχο θέση του μέσα στή δημιουργία ἀρκεῖ ὁ ἴδιος νά ἔχει σωστή ἀφετηρία καί νά προσανατολίζεται πρός τό σκοπό γιά τόν ὁποῖο δημιουργήθηκε. Ἡ αἰτία τῆς σημερινῆς οἰκολογικῆς κρίσεως δέν εἶναι ἡ πρόοδος ἀλλά ἡ ἀλλοτρίωση ἀπό τό Θεό· γι' αὐτό γίνονται πολύ ἐπίκαιρα τά λόγια τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ὁ ὁποῖος λέγει: «μή φοβηθῇς τήν πρόοδον ... φοβήθιτι τήν ἀλλοτρίωσιν» (PG 35, 1224).

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες, ἀκολουθῶντας καί ἑρμηνεύοντας τήν Ἁγία Γραφή, ἀντέδρασαν ἔντονα στή μυθοποίηση, εἰδωλοποίηση καί θεοποίηση τῆς φύσεως. Ἡ ἀντίληψη ὅτι ἡ φύση εἶναι αὐθύπαρκτη ὁδηγοῦσε συχνά στήν πεποίθηση ὅτι εἶναι γεμάτη ἀπό θεούς, πνεύματα, καί δαιμονικές δυνάμεις, ἄλλα ἐχθρικά καί ἐπιβλαβῆ καί ἄλλα φιλικά καί εὐεργετικά. Γιά τόν ἐξευμενισμό ὅλων αὐτῶν, ὥστε νά ἐνεργοῦν σύμφωνα μέ τίς ἐπιθυμίες τοῦ ἀνθρώπου, ἐπινοήθηκαν διάφορες μαγικές καί λατρευτικές ἐνέργειες.
Ἀκόμη ὁ ἄνθρωπος εἰδωλοποίησε καί θεοποίησε διάφορα στοιχεῖα τῆς φύσεως ἤ κατασκεύασε ὁ ἴδιος εἴδωλα, τά ὁποῖα πρόβαλε καί λάτρεψε σάν Θεούς. Ἡ πίστη ὅμως ὅτι ὁ κόσμος εἶναι δημιούργημα τοῦ Θεοῦ δέν ἐπιτρέπει αὐτές τίς ἀντιλήψεις, δέν συμβιβάζεται μέ τή διάκριση ἱεροῦ καί βέβηλου καί μέ τήν ὕπαρξη στήν κτίση τοῦ μαγικοῦ καί τοῦ δαιμονικοῦ. Ὁ κόσμος ἔχει ἁρμονία, λογική καί σκοπό, ἀνήκει στό Θεό, λειτουργεῖ καί πορεύεται κάτω ἀπό τήν πρόνοιά του καί μέσω τῆς κορωνίδας τῆς δημιουργίας πού εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ἡ πίστη αὐτή ἀπελευθερώνει τόν ἄνθρωπο ἀπό τίς εἰδωλολατρικές ἀντιλήψεις καί τόν ἀπαγκιστρώνει ἀπό τά περιορισμένα πλαίσια τοῦ ὑλικοῦ κόσμου. Δυστυχῶς παρατηροῦνται καί στήν ἐποχή μας τά φαινόμενα αὐτά, ἄλλα παρόμοια καί ἄλλα σέ βελτιωμένη μορφή. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος δέν αἰσθάνεται πάντοτε ἄνετα ἀπέναντι στήν φύση. Πολλές φορές τή βλέπει σάν ἀνταγωνιστή του. Δέν ἀνέχεται νά τοῦ κρύβει τά μυστικά της γι' αὐτό καί προσπαθεῖ νά διεισδύσει σ' αὐτά, νά ἀποκαλύψει τούς μηχανισμούς λειτουργίας της, ὥστε νά τήν καθυποτάξει καί νά αἰσθανθεῖ ἀπόλυτος κυρίαρχος καί δυνάστης. Οἱ τεράστιες δυνατότητες πού ἔχει νά χρησιμοποιεῖ καί νά ἐκμεταλλεύεται τό φυσικό του περιβάλλον τόν ὁδηγοῦν μέσα ἀπό αὐτό στήν εἰδωλοποίηση καί θεοποίηση τοῦ ἑαυτοῦ του. Εἶναι μιά μορφή σύγχρονης εἰδωλολατρίας

καί μάλιστα πολύ διαδεδομένη. Ὁ σημερινός ἄνθρωπος λησμονεῖ ὅτι δέν δημιουργεῖ, ἀλλά ἁπλῶς ἀνακαλύπτει τά μυστικά τῆς δημιουργίας καί διαπιστώνει ἐκπληκτικούς νόμους στήν ἁρμονική λειτουργία τοῦ κόσμου πού τόν περιβάλλει. Ἀρνεῖται νά δεχτεῖ τό Θεό ὡς δημιουργό τοῦ σύμπαντος μέ τή δικαιολογία ὅτι δέν μπορεῖ νά τόν συλλάβει μέ τίς αἰσθήσεις του. Ὁ Ἀπ. Παῦλος στήν πρός Ρωμαίους ἐπιστολή του λέγει γι' αὐτό τό φαινόμενο τά ἑξῆς χαρακτηριστικά: «Ἡ δύναμη καί ἡ θεϊκή ἰδιότητα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀόρατα. Μπορεῖ ὅμως ὁ ἀνθρώπινος νοῦς νά τά ἰδεῖ μέσα στή δημιουργία ἀπό τότε πού ἔγινε ὁ κόσμος. Οἱ ἄνθρωποι δέν ἔχουν καμιά δικαιολογία, γιατί ἐνῶ γνώρισαν τό Θεό μέσα ἀπό τή δημιουργία, οὔτε τόν δόξασαν οὔτε τόν εὐχαρίστησαν ὡς Θεό. Ἀντίθετα ἡ σκέψη τους ἀκολούθησε λαθεμένο δρόμο καί τό ἀνόητο ἐγώ τους βυθίστηκε στό σκοτάδι τῆς πλάνης. Ἔτσι, ἐνῶ θριαμβολογοῦσαν γιά τή σοφία τους, κατάντησαν ἀνόητοι καί ἔφτασαν μάλιστα στό σημεῖο, ἀντί γιά τό δημιουργό ἀθάνατο Θεό, νά προσκυνοῦν εἴδωλα πού παρασταίνουν θνητούς ἀνθρώπους, πουλιά, τετράποδα ζῶα καί ἑρπετά ... Στή θέση τῆς ἀλήθειας τοῦ Θεοῦ ἔβαλαν τό ψέμα καί σεβάστηκαν καί λάτρεψαν τήν κτίση ἀντί γιά τόν κτίστη» (1,20-23.25).

Δέν ὑπάρχουν μόνο αὐτοί πού προσκολλῶνται στή κτίση καί μέ τόν ἕνα ἤ τόν ἄλλο τρόπο τή θεοποιοῦν ἤ μέσω αὐτῆς θεοποιοῦν τόν ἑαυτό τους. Ὑπάρχουν καί ἐκεῖνοι πού κατακρίνουν τήν κτίση καί τή θεωροῦν ἐχθρική, εἴτε ἐπειδή ἀρνεῖται νά ὑποταγεῖ ἀπόλυτα στή θέλησή τους, εἴτε γιατί προβάλλουν σ'αὐτή τίς δικές τους διαθέσεις, εἴτε ἐπειδή τή θεωροῦν ἐμπόδιο στίς πνευματικές τους ἐπιδιώξεις. Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος κατακρίνει ὅλες αὐτές τις κατηγορίες (PG 49, 258 ἑξ.), γιατί γνωρίζει ὅτι τά πάντα, ἔμψυχα καί ἄψυχα, ἀνήκουν στό Θεό, ὄχι μόνο γιατί δημιουργήθηκαν ἀπό αὐτόν «καλά λίαν» ἀλλά καί γιατί μέ τό ἀπολυτρωτικό ἔργο τοῦ Χριστοῦ τά πάντα, καί «τά ἐπί τοῖς οὐρανοῖς καί τά ἐπί τῆς γῆς, ἀνεκεφαλαιώθησαν ἐν αὐτῷ» (Ἐφεσ 1,10), δηλαδή ἑνώθηκαν σέ μιά νέα κοινωνιά, τήν Ἐκκλησία, καί ἔγιναν καινή κτίση.

Οἱ θεολογικές θέσεις τῶν Τριῶν Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων γιά τήν ἀξία τῆς φύσεως καί τήν ἀνάγκη ἁρμονικῆς συνυπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου μαζί της ἔχουν ὡς ἀφετηρία καί βάση τήν Ἁγία Γραφή καί ἀντιπροσωπεύουν τό σύνολο τῆς πατερικῆς θεολογικῆς σκέψεως. Ἐπίσης ἐκφράζουν τό πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, γιατί οἱ ἴδιοι ἔζησαν τό πνεῦμα αὐτό, ὑπῆρξαν λειτουργοί της καί ἔγραψαν κείμενα, τά ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία χρησιμοποιεῖ μέχρι σήμερα στή λατρευτική της πράξη καί ζωή. Ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία δέν ἀσχολεῖται μόνο μέ τό πνεῦμα ἀλλά καί μέ τήν ὕλη, δέν ἀσχολεῖται μόνο μέ τόν ἄνθρωπο ἀλλά καί μέ τήν κτίση, γιατί καί αὐτή εἶναι πλασμένη γιά τή θέωση. Στήν Ἐκκλησία ἀνήκει ὅλη ἡ δημιουργία, ἀνήκουν τά σύμπαντα, καί σ' αὐτή συναντῶνται καί συνυπάρχουν ἁρμονικά.

Ἡ στενή σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν φύση εἶναι μιά καθημερινή πραγματικότητα καί μάλιστα ἀντιληπτή ἀπό ὅλους. Ὁ ἄνθρωπος ὑλοποιεῖ τίς δημιουργικές του ἱκανότητες καί ἀνάγκες μέσα στήν φύση. Ἀπό αὐτή παίρνει τά ἀγαθά γιά νά ἐξασφαλίσει καί νά βελτιώσει τή ζωή του καί σ'αὐτή ἀναζητεῖ προστασία. Μέ δικά της πρότυπα καί στοιχεῖα κατασκευάζει τά σύγχρονα τεχνολογικά μέσα. Μέ αὐτή ἐκδηλώνει καί θεραπεύει τίς καλλιτεχνικές του ἀνάγκες καί γενικά ἐκφράζει τίς πνευματικές ἀναζητήσεις καί ἀνησυχίες. Μέ στοιχεῖα τῆς φύσεως ἐκφράζει τήν πίστη του ἤ τήν ἀπιστία του. Μέ αὐτή λατρεύει ἤ ἀρνεῖται τό Θεό. Μέσα στήν φύση αἰσθάνεται ὁ ἴδιος προνομιοῦχος καί ἀνακαλύπτει τίς τεράστιες ἱκανότητές του. Μέ αὐτή ἐξασφαλίζει τήν πρόοδο καί τήν εὐημερία του. Μέσα στήν ὀμορφιά καί τήν ἁρμονία της ἀναζητεῖ καί βρίσκει τή γαλήνη καί τήν ἠρεμία του. Μέ αὐτή εὐεργετεῖ τό συνάνθρωπό του καί συνεργάζεται μαζί του καί μέ αὐτή τόν καταστρέφει. Ἀπό αὐτή παράγει τά μέσα γιά τήν προστασία τῆς ζωῆς ἀλλά καί τά ὅπλα γιά τήν ἐξαφάνισή της. Μέ αὐτή ἐκφράζει τήν ἀγάπη του ἀλλά καί τό μίσος, τήν καλωσύνη ἀλλά καί τίς ἁμαρτωλές του διαθέσεις.

Ὁ ἄνθρωπος ζεῖ μέσα στήν φύση, ἐξαρτᾶται ἀπό αὐτή καί εὐθύνεται γι' αὐτή. Αὐτό εἶναι μιά πραγματικότητα πού δέν μπορεῖ νά τή μεταβάλει, γιατί ἔτσι δημιουργήθηκε. Ἡ φυσική του σχέση πρός τήν φύση εἶναι ἡ συνεργασία μαζί της καί ὄχι ὁ ἀνταγωνισμός. Αὐτό τό γνωρίζει, ἀλλά ἐπιμένει στήν ἀρνητική του συμπεριφορά, γιατί μέσα στόν τεράστιο κόσμο που τόν περιβάλλει βλέπει μόνο τόν ἑαυτό του. Ἀρνεῖται τή συνύπαρξή του μέ τά ἄλλα δημιουργήματα ἤ τή δέχεται μόνο στό μέτρο πού τόν ἐξυπηρετοῦν, πράγμα τό ὁποῖο τόν ὁδηγεῖ σέ διαρκή σύγκρουση ὄχι μόνο μέ τό συνάνθρωπο ἀλλά καί μέ τή δημιουργία. Ἔτσι, ὁποιαδήποτε ἀλλοίωση τῆς φύσεως μέ ἀποτέλεσμα τήν ἀλλοίωση καί τῆς δικῆς του σωματικῆς καί ψυχικῆς ὑγείας, καθώς ἐπίσης καί ὁποιεσδήποτε ἐπεμβάσεις πού ἔχουν ἀρνητικές ἐπιπτώσεις στό μέλλον τῆς φύσεως καί τοῦ ἑαυτοῦ του, ὀφείλονται σέ δικές του ἐπιλογές.

Ὁ ἄνθρωπος μέσα στή δημιουργία δέν πρέπει, κατά τή χριστιανική θεολογία, νά εἶναι ἄτομο ἀλλά σύνολο. Πρέπει νά εἶναι κοινωνία ἀγάπης μέ τό Θεό, τό συνάνθρωπο καί τή φύση, νά εἶναι Ἐκκλησία, νά εἶναι, ὅπως λέγει ὁ Ἀπ. Παῦλος, «καινή κτίσις». Ἡ πορεία πρός τήν οἰκολογική καταστροφή θά σταματήσει τότε μόνο, ὅταν ὁ ἄνθρωπος κατανοήσει αὐτή τήν ἀνάγκη. Τά σημερινά οἰκολογικά φαινόμενα δίνουν πολλές ἀφορμές πρός τήν κατεύθυνση αὐτή. Ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος π.χ. δέν ἔχει ἐπιπτώσεις μόνο στούς ὑπαίτιους ἀλλά σ' ὁλόκληρο τόν κόσμο. Οὔτε μόνο στόν ἄνθρωπο ἀλλά σ' ὅλα τά δημιουργήματα. Οἱ συνέπειες γιά τό περιβάλλον ἀπό τό συνεχιζόμενο πόλεμο θά ἐπεκταθοῦν πολύ πέρα ἀπό τίς περιοχές τῶν συγκρούσεων, γιατί ἡ φύση δέν γνωρίζει τοπικούς καί ἐθνικούς περιορισμούς. Εἶναι ἑνιαία καί ἔτσι ἀντιδρᾶ στίς ἐπεμβάσεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἑπομένως καί ἡ συνεχιζόμενη οἰκολογική κρίση πρέπει νά ἀντιμετωπισθεῖ συνολικά καί συλλογικά. Τό παρήγορο εἶναι ὅτι πολλοί ἀσχολοῦνται μέ τά οἰκολογικά προβλήματα καί πολλοί εἶναι οἱ εἰδικοί. Ὅμως στήν προσπάθεια τους νά τά λύσουν φαίνεται πώς κάπου τά δυσκολεύουν, γιατί ὁ καθένας αὐτονομεῖ τήν περιοχή τῆς εἰδικότητάς του, ἔχει τήν πεποίθηση ὅτι μόνο ἀπό τό χῶρο τό δικό του θά προέλθει ἡ σωτηρία, δημιουργεῖ μιά δική του γλώσσα, τήν ὁποία δέν μποροῦν νά ἐννοήσουν οἱ εἰδικοί τῶν ἄλλων περιοχῶν, καί ἔτσι βρισκόμαστε σέ μιά σύγχρονη Βαβέλ εἰδικῶν.... Δηλαδή ἡ αἰτία πού προκαλεῖ τήν οἰκολογική κρίση, τούς πολέμους, τίς συγκρούσεις καί γενικά ὅλες τίς κρίσεις στίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων μεταξύ τους καί πρός τόν κόσμο, ἡ ἴδια αἰτία ὑπεισέρχεται καί στήν προσπάθειά τους νά ἀντιμετωπίσουν τίς κρίσεις. Εἶναι ὁ ἐγωκεντρισμός, ἡ ἁμαρτία στή θεολογική γλώσσα. Πρέπει ὅλα αὐτά τά ἐμπόδια, ὄχι μόνο γιά τήν καταστολή τοῦ φαινομένου ἀλλά κυρίως γιά τήν πρόληψη, κάποτε νά ξεπεραστοῦν. Πρέπει νά κατανοηθεῖ ὅτι ἡ σημερινή οἰκολογική κρίση εἶναι τό ἀποτέλεσμα μιᾶς βαθιᾶς κρίσεως πού διέρχεται ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος καί ἐκδηλώνεται σέ ὅλες τίς δραστηριότητές του. Ἡ ἐκτροπή του ἀπό τήν κατά φύση κατάσταση, πού ὑπαγορεύει τήν ἑνότητά του μέ τόν κόσμο καί τήν ἐπικοινωνία του μέ τό Θεό, καί ἡ ὑποταγή του στόν ἐγωκεντρισμό καί τά πάθη του εἶναι βασικές αἰτίες τοῦ φαινομένου.

Πολλοί ἀπέδωσαν τή θεωρητική θεμελίωση τῆς σύγχρονης οἰκολογικῆς κρίσεως στό χριστιανισμό, ἐπειδή, ὅπως λέγουν, διδάσκει τήν κυριαρχία τοῦ ἀνθρώπου στήν κτίση καί, τό σημαντικότερο, ἐπειδή τά οἰκολογικά προβλήματα δημιουργήθηκαν κυρίως σέ χριστιανικές χῶρες τῆς Δύσεως. Τό δεύτερο εἶναι ἀληθές ὄχι ὅμως καί τό πρῶτο, γιατί ὁ χριστιανισμός διδάσκει καί θεμελιώνει θεολογικά τήν προστασία τῆς φύσεως. Γιά τό χριστιανισμό ἡ ἀποστολή της εἶναι «ἡ τιμή καί ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου», ὅπως λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Κατά τούς Τρεῖς Ἱεράρχες καί τήν ὀρθόδοξη θεολογία γενικά, ἡ φύση ἀκολουθεῖ τόν ἄνθρωπο σέ μιά κοινή μεταμορφωτική πορεία ἀπό τό παρελθόν πρός τό μέλλον.

Ἡ ἀπειλούμενη καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος καί μαζί καί τοῦ ἀνθρώπου δέν εἶναι ἀποτέλεσμα ἐφαρμογῆς ἀλλά ἀρνήσεως τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Οἱ χριστιανοί ὅμως φέρουν τή μεγαλύτερη εὐθύνη γιά τή σημερινή κατάσταση τῆς κτίσεως, γιατί ἤ ἀγνοοῦν καί αὐτοί τίς θεολογικές ἀρχές τοῦ χριστιανισμοῦ γιά τή σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν κτίση ἤ - τό πιό βέβαιο - ἀρνοῦνται νά τίς κάνουν πράξη καί ζωή.

Ἡ προστασία τῆς φύσεως δέν ἐξασφαλίζεται μόνο μέ τεχνολογικά μέσα, ἤ μέ αὐστηρούς νόμους καί πολιτικούς ἤ ἄλλους συνασπισμούς. Οὔτε πάλι μέ μόνο κίνητρο τό φόβο καί τήν ἀπειλή μιᾶς ἐπερχόμενης καταστροφῆς. Χρειάζεται ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος νά ἀλλάξει νοοτροπία γιά νά μπορέσει νά ἐνεργήσει σωστά. Πρέπει νά ἐπανασυνδεθεῖ μέ τό δημιουργό τοῦ κόσμου καί νά ἀναζητήσει κοντά σέ ἐκεῖνον τήν ἀποστολή καί τόν προορισμό του. Μόνο

κοντά σέ ἐκεῖνο θά μάθει ποιά πρέπει νά εἶναι ἡ σχέση του μέ τή φύση καί τό συνάνθρωπο.

Σεβασμιώτατε, Κυρίες καί Κύριοι,

Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ζοῦμε σέ μιά πολύ δύσκολη καί ταραγμένη ἐποχή. Τά δραματικά γεγονότα τῶν τελευταίων ἑβδομάδων φανερώνουν τό πόσο ἐπικίνδυνος ἔγινε ὁ ἄνθρωπος γιά τό φυσικό του περιβάλλον, τό συνάνθρωπο καί τόν ἑαυτό του. Ὁ εὐδαιμονισμός, ἡ ἀδιαφορία, ἡ σύγχυση, τό ἄγχος, ἡ ὑποκρισία, τό ψεῦδος, ὁ ἐγωκεντρισμός καί ἡ ἔλλειψη ἀξιῶν τόν ἀπομάκρυναν καί διαρκῶς τόν ἀπομακρύνουν ἀπό τήν πηγή τῆς ζωῆς, πού εἶναι ὁ Θεός, καί τόν ἔχουν φέρει στό χεῖλος μιᾶς οἰκολογικῆς καταστροφῆς καί ἑνός πυρηνικοῦ ὀλέθρου. Ἡ σκέψη καί τό παράδειγμα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τούς ὁποίους τιμοῦμε αὐτή τήν ὥρα, μποροῦν νά ὁδηγήσουν στή σωστή πορεία. Οἱ ἴδιοι ὑπῆρξαν ἄνθρωποι σοφοί καί ταπεινοί, πιστοί, καί ἐνάρετοι. Ἀγάπησαν τόν κόσμο καί τόν ἄνθρωπο γιατί ἦταν κοντά στο Θεό. Ἡ συμβουλή τους εἶναι: ἡ κτίση εἶναι τό ἔργο τῆς ἀγάπης καί τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτό γιά νά σωθεῖ καί νά ἐκπληρώσει τήν ἀποστολή της χρειάζεται τήν ἀγάπη καί τήν προστασία τοῦ ἀνθρώπου μέσα στά πλαίσια τῆς πίστεώς του στό Θεό.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ

Εκφωνηθείς υπό του Πρέσβεως της Ελλάδος στο Λονδίνο κ. Γεωργίου Παπούλια κατά τη Δοξολογία στον Ιερό Ναό της Αγίας Σοφίας, την 24ην Μαρτίου 1991

Σεβασμιώτατε, Αδελφέ Ύπατε Αρμοστά της Κύπρου, αγαπητό Εκκλησίασμα, Κυρίες και Κύριοι,

Ο απανταχού Ελληνισμός εορτάζει σήμερα την μεγάλη επέτειο της Εθνικής Παλιγγενεσίας της 25ης Μαρτίου, εις ενθύμηση της ιστορικής ημέρας κατά την οποία οι Έλληνες της σκλαβωμένης Πατρίδος, αλλά και από όλες τις χώρες και τις γωνίες του κόσμου, πγέρθησαν και έδωσαν όρκο ν'αγωνισθούν μέχρις εσχάτων για την απελευθέρωση της πατρώας γής και τη δημιουργία του νεώτερου ελληνικού κράτους βασισμένου στις μεγάλες παραδόσεις του Έθνους και στις αρχές της Δημοκρατίας και της Εθνικής Ανεξαρτησίας.
Και πράγματι, με υπερανθρώπους ηρωϊσμούς και θυσίες, κάτω από δυσμενέστατες περιστάσεις και μέσα σε ένα ιδιαίτερα αρνητικό διεθνές κλίμα που οριοθετούσαν οι στόχοι και οι επιδιώξεις της Ιεράς Συμμαχίας, οι αγωνιστές του '21 κατώρθωσαν να δημιουργήσουν τον πυρήνα ενός ελευθέρου, ανεξάρτητου και δημιουργικού κράτους. Ενός κράτους που παρά τις μικρές του οικονομικές δυνάμεις ενεπνέετο από τα υψηλότερα ιδεώδη και εβασίζετο τόσο στην αρχαία μας πατρογονική κληρονομιά όσο στα απελευθερωτικά και προοδευτικά ρεύματα που διαπερνούσαν την Ευρώπη στις αρχές του 19ου αιώνα.
Με δικαιολογημένη υπερηφάνεια μπορούμε σήμερα να επιδεικνύουμε στην υφήλιο τα θεόπνευστα κείμενα των επαναστατημένων ελλήνων του 1821 στα οποία διατρανώνεται η απόφασή τους να μετουσιώσουν σε μία ελεύθερη ελληνική πατρίδα και κοινωνία τα διδάγματα των αρχαίων προγόνων μας, αντάξια του διαφωτισμού και του φιλελευθερισμού που ενέπνεαν τον κόσμο της εποχής εκείνης. Γιατί ο Ελληνισμός δεν ζητούσε μονάχα να αποτινάξει έναν τυρανικό δυνάστη, ένα ξένο κατακτητή. Ζητούσε ταυτόχρονα να επιβεβαιώσει την εθνική και πολιτιστική του ταυτότητα, να δώσει αυτοτελή και ανεξάρτητη έκφραση στην εθνική του παράδοση. Ζητούσε επιπλέον, εξίσου συνειδητά και επιτακτικά, να επιστρέψει στη ροή της συγχρόνου ευρωπαϊκής εξελίξεως από την οποία είχε επί αιώνες αποκοπεί.
Αμεσο και συγκινητικό δείγμα της διττής αυτής προσπάθειας είναι το προοίμιο των πρώτων ελληνικών συνταγμάτων της Τριζοινίας, της Επιδαύρου και των άλλων εθνοσυνελεύσεων, τα οποία αρχίζουν με την επίκληση της Αγίας και Αδιαιρέτου Τριάδος και συνδυάζουν την πανηγυρική αυτή ομολογία της Ορθοδόξου πίστεως με τα πιό υψηλά για την εποχή εκείνη ιδεώδη. Και βέβαια δεν είναι καθόλου συμπτωματικός ο εορτασμός της επετείου της εθνικής μας εξεγέρσεως σε μια μέρα τόσο μεγάλης γιορτής της Εκκλησίας μας. Πίστευαν τα ξεσηκωμένα παλληκάρια πως το άγγελμα του ερχομού του Κυρίου και Σωτήρος προς την Θεοτόκο δεν μπορούσε να σημαίνει παρά το άγγελμα και της δικής τους σωτηρίας από τα δεσμά του κατακτητού και την απόκτηση της ελευθερίας του.
Εορτάζοντες σήμερα την επέτειο της εθνικής παλιγγενεσίας σε μεγάλη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα όπου παρεπιδημεί μία από τις εκλεκτότερες ομογένειές μας στο εξωτερικό, οφείλουμε να εξάρουμε την ανεκτίμητη συμβολή και τις θυσίες τις οποίες προσέφερε τόσο κατά ξηρά όσο και κατά θάλασσα ο μαχόμενος ελληνισμός, του οποίου τις παραδόσεις και την αταλάντευτη πίστη στην ελευθερία συνεχίζουν επαξίως τα τέκνα τους σήμερα. Θα πρέπει να εξάρουμε επίσης την συμβολή όλων εκείνων των Φιλελλήνων που συμβολίζονται με την ευγενή φυσιογνωμία του Λόρδου Βύρωνος και να αναφερθούμε στη Ναυμαχία του Ναυαρίνου στην οποία συμμετέσχε ο Βρετανικός στόλος και η οποία απετέλεσε αποφασιστική καμπή για την ολοκλήρωση του αγώνος.
Ακόμη, είναι χρέος μας, χρέος εθνικό, να στρέψουμε τη μνήμη μας μ' ευγνωμοσύνη στους αγνούς εκείνους αγωνιστές που με τις αμέτρητες θυσίες τους υλοποίησαν εκείνο που επί αιώνες έμοιαζε μακρινό όνομα: την αναγέννηση του Εθνους και τη δημιουργία της σύγχρονης Ελλάδος.
Γι'αυτό το όραμα αγωνίστηκαν, αυτό τους ενέπνεε. Αγώνας για την Πατρίδα και την Ελευθερία αλλά συγχρόνως και για τη θρησκεία μας. Παρά δε τις πολλές ίσως αδυναμίες τους, οι πρωταγωνιστές του εγχειρήματος του ξεσηκωμού του 1821 πέτυχαν με μύριους αγώνες να φέρουν τον ελληνισμό στη χορεία του ελευθέρου κόσμου.
Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι στον αγώνα αυτό έλαβαν μέρος όλοι οι Ελληνες, σε οποιοδήποτε κομμάτι της σκλαβωμένης Ελληνικής γής και αν κατοικούσαν, οπουδήποτε και αν έπαλλε η συλλογική ελληνική ψυχή.
Οχι μόνο στην ηπειρωτική Ελλάδα και στα νησιά κοντινά και μακρινά, αλλά σ'ολόκληρη τη χερσόνησο του Αίμου στα αστικά κέντρα της Ευρώπης όπου ανθούσαν πολυάριθμες ελληνικές παροικίες.
Σήμερα, καλούμεθα ν'αποτίσουμε φόρο τιμής στους ήρωες του '21 οι οποίοι έπεσαν για να αποκτήσουμε την ελευθερία μας και να ζούμε σε μία χώρα ελεύθερη. Ο καλύτερος όμως φόρος τιμής είναι να μη υποσχόμεθα μόνο αλλά να πράττουμε έργα. Να καθοδηγούμεθα από το παράδειγμα των αγωνιστών και να ενεργούμε με ομόνοια και ενότητα προς το συμφέρον μόνο της Πατρίδος διότι ελευθερώθημεν μεν αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι οι κίνδυνοι που απειλούν τον Ελληνισμό έχουν παρέλθει.
Η Κύπρος αναμένει τη δικαίωση του αγώνος της και τα εθνικά δίκαια της Ελλάδος εξακολουθούν πάντοτε να έχουν απόλυτο ανάγκη της ιδίας επαγρυπνήσεως και της ιδίας μαχητικότητος που έδειξαν με τόση αυτοθυσία οι αγωνιστές του '21 και οι ιδρυτές του νέου ελληνικού κράτους.
Σήμερα πιο επιτακτικά από ποτέ, επιζητούμε, όπως τονίζουν ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος στα σημερινά χαιρετιστήρια μηνύματά τους προς τον απόδημο Ελληνισμό, και μαζί τους ολόκληρο το Γένος, δικαιοσύνη γιά την Κύπρο με την εφαρμογή των αποφάσεων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών καθώς και την πλήρη αποκατάσταση των Ελλήνων της Βορείου Ηπείρου στα δικαιώματα που η Οικουμενική Διακήρυξη και οι παλαιότερες διεθνείς συνθήκες κατοχυρώνουν. Μας προκαλεί δε μεγάλη ικανοποίηση το γεγονός ότι ο απόδημος Ελληνισμός βρίσκεται πάντοτε στην πρωτοπορία για την προάσπιση των εθνικών δικαίων της Πατρίδας.
Σήμερα, εκατόν εβδομήντα χρόνια μετά την επανάσταση του 1821, ας επαναλάβουμε τον όρκο πίστεως στο καθήκον στο οποίο μας καλεί η ιστορική πορεία του Ελληνισμού.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ

Ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Γεώργιος Παπούλιας.

25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 - 1η ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1955: ΔΥΟ ΣΤΑΘΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΗ

Με αισθήματα εθνικής περηφάνειας γιορτάζει και φέτος ο Ελληνισμός την 25η Μαρτίου του 1821, μαζί με την επανάσταση των Ελλήνων της Κύπρου του 1955.

Η Εθνική επανάσταση του 1821 αποτελεί ένα εθνικό ορόσημο που θα εμπνέει και θα παραδειγματίζει, θα κατευθύνει και θα δεσμεύει τις νεώτερες γενιές των Ελλήνων.

Η επέτειος του απελευθερωτικού αγώνα του Εθνους, αποτελεί ταυτόχρονα και μιά μικρογραφία της συνολικής ιστορίας του Ελληνισμού. Ενα μεγάλο γεγονός μέσα στο οποίο μπορεί κανείς να διακρίνει τα προτερήματα αλλά και τα ελαττώματα της φυλής, τη μοίρα του Ελληνισμού και τη μοναξιά του. Ενα ανεπανάληπτο επίτευγμα, που θα ζει στην ιστορική μνήμη, έτοιμο πάντα να μας διαποτίσει με σοφία, φτάνει να στρέψουμε το βλέμμα ερευνητικά προς αυτό.

Αποτίοντας, συνεπώς, τον οφειλόμενο φόρο τιμής στους προμάχους της ελευθερίας, οι Ελληνες, όπου και εάν ευρίσκονται, θα πρέπει να χαράξουμε βαθειά στη συλλογική μας μνήμη μερικές αλήθειες - οδηγούς της εθνικής μας πορείας προς το μέλλον.

Η ιστορία της Επανάστασης του 1821 είναι η συγκινητική ιστορία ενός θαύματος, και αληθινός μύθος ενός ηρωϊκού έπους. Τα γεγονότα της ιστορίας αυτής είναι περισσότερο σύμβολα ιδεών και ιδεατή έκφραση αγώνων ελευθερίας.

Μαρτυρούν περισσότερο τη δύναμη του φρονήματος και της ψυχής, το ηθικό μεγαλείο των υψηλών ιδεών. Οταν τον άνθρωπο κινεί η πίστη και τα ιδεώδη, κανένας υπολογισμός, κανένας ενδοιασμός δεν μπορεί να χαλαρώσει το φρόνημα και τις αποφάσεις της καρδιάς.

Η 25η Μαρτίου του 1821 και η 1η Απριλίου του 1955 δεν θα υπήρχαν ποτέ, εάν στην καρδιά των δημιουργών τους κυριαρχούσε η σκέψη για τη δύναμη του αντιπάλου. Η δόξα του 1821 και η αναγέννηση του Ελληνισμού ήταν αποτέλεσμα πίστης και τόλμης.

Ἀπό τόν ἑορτασμό τῆς 25ης Μαρτίου 1821 πού ἔγινε στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Σοφίας τήν Κυριακή, 24 Μαρτίου 1991. Στήν πρώτη σειρά ὁ πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Παπούλιας, ὁ Ὕπατος Ἁρμοστής τῆς Κύπρου κ. Α. Ἀγγελίδης καί μέλη τοῦ διπλωματικοῦ Σώματος τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας καί τῆς Ὑπάτης Ἁρμοστείας.

Τραγική υπήρξε η μοίρα της μικρής ιδιαίτερης μας πατρίδας Κύπρου διά μέσου της μακρόχρονης ιστορίας της. Η γεωπολιτική τοποθέτησή της στον ευαίσθητο χώρο της Ανατ. Μεσογείου έκανε την Κύπρο να δέχεται την άμπωτη και την πλημμυρίδα των εκάστοτε ισχυρών. Υπήρξε πάντοτε η νήσος μας γέφυρα διέλευσης ανθρώπων και λαών και άξονας ξένων ανταγωνισμών και επιβουλών. Ολα αυτά συνέδραμαν στη διαμόρφωση και στη σφυρηλάτηση της ιδιοσυγκρασίας του Κυπριακού λαού, ως ενός λαού καρτερικού και υπομονετικού, πείσμονος και ανθεκτικού, προσηλωμένου στις ρίζες του.

Η 1η Απριλίου ήταν το ωρίμασμα πόθων και προσδοκιών Ελληνικών γενεών αιώνων για εθνική αποκατάσταση και ελευθερία. Ηταν η 1η Απριλίου μιά ανάταση και μια έκσταση της ψυχής της Κύπρου. Αλλ' ήταν πολύ ονειροπόλος και ρομαντικός ο λαός μας και ούτε καν διανοήθηκε σε τι ραδιουργίες και συμφέροντα έμπαινε με την έναρξη του δυναμικού αγώνα του.

Ο Κυπριακός Ελληνισμός με την εξέγερση του 1955 αγωνιζόταν για την ελευθερία του χωρίς να τρέφει μίσος κατά των Αγγλων. Τούτο μαρτυρείται από τις σκηνές που συνέβηκαν στους δρόμους της Λευκωσίας μετά τη λήξη του αγώνα και τα αγαθά αισθήματα που τρέφει σήμερα ο λαός μας προς τους Αγγλους και την επιθυμία μας να κτίσουμε γερά τα θεμέλια μιας στενής συνεργασίας και φιλίας μεταξύ Κύπρου και Μεγάλης Βρετανίας.

Οι ιστορικές συγκυρίες και πολλά και διάφορα γεγονότα δεν έδωσαν την λύση που ωραματίσθηκαν οι αγωνιστές του 1955-59. Παρόλο που θα μπορούσε να πει κανείς ότι δεν είμαστε και εμείς εντελώς αθώοι και αναίτιοι των συμφορών μας τα χρόνια μετά την ανεξαρτησία, κατ' ουδένα λόγο άξιζε στο λαό μας να υποστεί την καταστροφή, την προσφυγιά, τις χιλιάδες νεκρών και αγνοουμένων. Η Τουρκική εισβολή, που ακολούθησε το αντιεθνικό πραξικόπημα, επέφερε την πρωτοφανή τραγωδία, που μαστίζει τη νήσο μας και απειλεί την ιστορική πορεία μας. Ο Τούρκος εισβολέας μάς υπενθύμισε ότι είναι αντιλεής και αλαζονικός, αρπακτικός και επίβουλος. Με την αδίστακτη βουλιμία του επιβουλεύεται την πάσαν ακεραιότητα του Ελληνισμού.

Οι μεγάλες επέτειοι δεν είναι μόνο για την εκφώνηση μεγαλόστομων πανηγυρικών λόγων. Εχουν και τα βαθύτερα μηνύματά τους. Αν ανατρέξουμε π.χ. στο 1821, που ενέπνευσε και το 1955, βλέπουμε ότι από τις έριδες των αγωνιστών, επώνυμων και ανώνυμων, πολλές φορές κινδύνεψε να καταποντισθεί η Επανάσταση. Στις έριδες αυτές ευρίσκονται και οι δικές μας ευθύνες για τη συμφορά του νησιού μας.

Το απόθεμα, και υπάρχει πολύ, των εθνικών δυνάμεων και δυνατοτήτων μας πρέπει να το συντηρούμε ακέραιο και με συναίσθηση ευθύνης να το αξιοποιήσουμε, να μη το σπαταλούμε και να μην το υπονομεύουμε με αναμεταξύ μας αντεγκλήσεις και ανταγωνισμούς. Ο πατριωτισμός δεν είναι αποκλειστικότητα κανενός, είναι κοινό αίσθημα όλων, κοινή όλων συνείδηση. Μόνο έτσι, και όλοι μαζί, μπορούμε να σώσουμε την πατρίδα. Ομονοούντες και ενωμένοι.

Γνωρίζουμε ότι νοιάζεστε γιά την Κύπρο κι ότι προβάλλετε τη δίκαιη υπόθεσή της. Εχετε το προνόμιο να ζείτε σε μια ελεύθερη, δημοκρατική κοινωνία και μιά χώρα που η φωνή της είναι σεβαστή και το εκτόπισμά της υπολογίσιμο. Υπ' αυτή την έννοια οι ενέργειές σας είναι περισσότερο σημαντικές και πολύτιμες για τον αγώνα που όλοι διεξάγουμε για την Κύπρο μας. Ο Κυπριακός λαός γνωρίζει και αναγνωρίζει τη συμπαράστασή σας και αισθάνεται βαθιά ευγνωμοσύνη γι'αυτή.

Γνωρίζουμε ότι πολλοί από σας αφιερώνετε μεγάλο μέρος από το χρόνο σας για την Κύπρο και ιδιαίτερα για την προβολή της δίκαιης υπόθεσης της Κύπρου και για την προάσπιση των συμφερόντων της.

Γνωρίζουμε ότι εσείς, οι απόδημοι αδελφοί μας, υψώσατε πολλές φορές τη φωνή της διαμαρτυρίας σας για το τί συνέβηκε και εξακολουθεί να συμβαίνει στην Κύπρο από το 1974.

Εχω την πεποίθηση ότι θα εντείνετε ακόμα περισσότερο τώρα τις προσπάθειές σας για την Κύπρο και πιστεύουμε ότι οι προσπάθειές σας γιά τήν κοινή μας πατρίδα δεν θα μείνουν ατελέσφορες.

Τους τελευταίους μήνες ζήσαμε την αγωνία ενός άλλου μικρού λαού, όπως τον δικό μας, του Κουβέϊτ, και τις προσπάθειες που κατέλαβε η διεθνής κοινωνία για αποχώρηση των Ιρακινών στρατευμάτων από το έδαφός του και την αποκατάσταση της νομιμότητας. Στην περίπτωση του Κουβέϊτ η διεθνής κοινωνία δεν έδειξε την ανοχή που έδειξε στην περίπτωση της κατοχής της Κύπρου, αλλά έδρασε με αποφασιστικότητα, αξίωσε την πλήρη εφαρμογή των αρχών και των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών, την οποία και επέτυχε. Η στάση των Ηνωμένων Εθνών και των μεγάλων δυνάμεων έδωσε ελπίδες στην Κύπρο ότι μια νέα τάξη πραγμάτων μπορεί να κτιστεί τώρα στα ερείπια της παλιάς, η οποία να βασίζεται στις αρχές των Ηνωμένων Εθνών και την πιστή εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλες τις χώρες, είτε μικρές είτε μεγάλες.

Παρεμβάλλονται θέσεις πως δεν μπορεί να γίνεται παραλληλισμός μεταξύ Κουβέϊτ-Κύπρου. Αυτό δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένας τρόπος υπεκφυγής από την ουσία του προβλήματος. Δεν έχουν σχέση τα ελατήρια ή τα προσχήματα του επιδρομέα αλλά τό αποτέλεσμα της επιδρομής και του εγκλήματος. Αυτό που έχει σημασία και θα πρέπει να προβάλλεται είναι η ανάγκη να αναγνωρισθεί πως η Διεθνής Κοινότητα θα πρέπει να ενεργεί με βάση ομοιόμορφα και ίσα (equal) κριτήρια.

Ολοι γνωρίζουμε για το ανανεωμένο ενδιαφέρον-την κινητικότητα που εκδηλώνεται με άξονα τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, όχι για απλή επανέναρξη του διαλόγου αλλά για υπογραφή τουλάχιστον του περιγράμματος συμφωνίας για λύση του προβλήματος. Ο Κυπριακός Λαός, Ελληνες-Τούρκοι, στη μεγάλη τους πλειοψηφία επιθυμούν λύση το συντομότερον, και μιά δίκαιη βιώσιμη λύση μπορεί να εξευρεθεί μέσα στα πλαίσια των ψηφισμάτων του Διεθνούς Οργανισμού και των Συμφωνιών Κορυφής.

Στον χώρον που μας έταξε η ιστορία, μπορούμε να παραμείνουμε και θα παραμείνουμε Ελληνες. Μπορούμε να βιώσουμε ελεύθεροι και να συμβιώσουμε ειρηνικά με τους Τουρκοκυπρίους και όλους τους άλλους κατοίκους του νησιού, σε μιά πατρίδα ενιαία, ειρηνική, ευτυχισμένη, χωρίς τα τείχη της διαίρεσης και στρατούς κατοχής και ξενόφερτους εποίκους. Η φυγή τους θα είναι λύτρωση και προοίμιο για ένα καλύτερο μέλλον για το νησί μας και το λαό του.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ

τοῦ Χάρη Μεττῆ

Ὀρθόδοξος Διασπορά

Ἡ ἵδρυση, τό 1922, τῆς Μητροπόλεως Θυατείρων μέ κέντρο τό Λονδῖνο καί δικαιοδοσία πάνω στούς Ὀρθοδόξους πού ζοῦσαν στήν Κεντρώα καί τή Δυτική Εὐρώπη καί ἡ ἐκλογή, ὡς πρώτου Μητροπολίτη αὐτῆς, τοῦ Γερμανοῦ Στρηνόπουλου τοῦ ἀπό Σελευκείας καί μέχρι τότε Διευθυντή τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ὑπῆρξε ἀποτέλεσμα ἐπίσημης ἀναγνώρισης ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο τῆς ἀνάγκης ἀνάληψης τῶν εὐθυνῶν του (ἀλλά καί τῶν δικαιωμάτων του) πάνω στούς μέχρι τότε ἐγκαταλειμμένους Ὀρθοδόξους τῆς Διασπορᾶς πού ζοῦσαν στούς ὡς ἄνω γεωγραφικούς χώρους. Τό 1922, ἐπίσης, ἱδρύθηκε καί ἡ Ἀρχιεπισκοπή Βορείου καί Νοτίου Ἀμερικῆς, τό δέ 1924 ἡ Ἀρχιεπισκοπή Αὐστραλίας (καί Νέας Ζηλανδίας). Ἡ Ἀρχιεπισκοπή Θυατείρων, ὅμως, τεμαχίστηκε ἀργότερα κι ἔτσι δημιουργήθηκαν, τό 1962, οἱ Μητροπόλεις Γαλλίας, Γερμανίας καί Αὐστρίας, τό 1969 οἱ Μητροπόλεις Βελγίου καί Σουηδίας καί τό 1982 ἡ Μητρόπολις Ἑλβετίας. Τό 1970, ἐξ ἄλλου δημιουργεῖται ἡ Μητρόπολις Νέας Ζηλανδίας, ἐνῶ ἡ Ἀρχιεπισκοπή Βορείου καί Νοτίου Ἀμερικῆς παρέμεινε ἀδιαίρετη.

Στίς πιό πάνω γεωγραφικές, ὅμως, περιοχές, ἐκτός ἀπό τίς προαναφερθεῖσες Ἀρχιεπισκοπές καί Μητροπόλεις, πού δημιουργήθηκαν κι ἐξαρτῶνται ἄμεσα ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ὑπάρχουν ἐπίσης Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες ὑπαγόμενες σέ ἄλλα Ὀρθόδοξα Πατριαρχεῖα (τῆς Ρωσσίας, τῆς Σερβίας, τῆς Βουλγαρίας, τῆς Ρουμανίας, τῆς Ἀντιοχείας), ὅπως καί μερικές αὐτονομισμένες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, οἱ ὁποῖες, γιά πολιτικούς ἤ ἄλλους προσωπικούς λόγους, ἱδρύθηκαν καί διοικοῦνται ἀνεξάρτητα ἀπό τά ὑπάρχοντα Πατριαρχεῖα καί τίς Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίες τῶν χωρῶν τῆς καταγωγῆς τῶν ποιμνίων τους.

Ὅλοι, βέβαια, οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί πού ζοῦν σέ χῶρες ἐκτός τῶν γεωγραφικῶν ὁρίων τῶν ἀνεγνωρισμένων Πατριαρχείων καί Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἀποτελοῦν τήν Ὀρθόδοξο Διασπορά, ἡ ὁποία ὤφειλε να ὑπάγεται κανονικῶς ὑπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο σύμφωνα μέ τόν ΚΗ' κανόνα τῆς ἐν Χαλκηδόνι Τετάρτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου τοῦ 451. Στην πραγματικότητα, ὅμως, ἔχει μέν τό Οἰκ. Πατριαρχεῖο ὑπό τήν πνευματική του δικαιοδοσία καί Ὀρθοδόξους πού ζοῦν στίς πιό πάνω περιοχές οἱ ὁποῖοι δέν εἶναι Ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ἀλλά τοῦτο ἀποτελεῖ μᾶλλον ἐξαίρεση παρά κανόνα.

Παρ' ὅλην ὅμως αὐτή τή φαινομενική πολυφωνία (ὅσο ἀφορᾶ τίς χρησιμοποιούμενες στή λατρεία γλῶσσες καί τόν διοικητικό τους μηχανισμό), οἱ Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες τῆς Διασπορᾶς συνδέονται ἄρρηκτα μέ τίς μυστικές φλέβες τοῦ μηνύματος καί τοῦ πνεύματος τῆς Ὀρθοδοξίας, τό ὁποῖο καί τίς διαφοροποιεῖ ὁπωσδήποτε ἀπό τίς ἄλλες Δυτικές Ἐκκλησίες, Δόγματα καί Ὁμολογίες. Γι'αὐτό καί ἡ στενή ἐπαφή μεταξύ τους ὄχι μόνο ἐπιβάλλεται γιά λόγους δυναμικώτερης παρουσίας τους ἐνώπιον τῶν ἀριθμητικά ὑπερτέρων Ἐκκλησιῶν τῶν χωρῶν τῆς Παροικίας τους, ἀλλά καί γιά λόγους πιό οὐσιαστικούς: τῆς περιφρούρησης δηλονότι τῶν ὑπεραιωνοβίων ἀξιῶν τῆς Ὀρθοδοξίας ὄχι σάν μουσειακῶν ἐντολῶν καί λαογραφικῶν παραδοσιακῶν δεδομένων, ἀλλά σάν μιά ζωντανή συνέχιση, μέσα στίς ἐπαπειλούμενες μέ ἀφανισμό τάξεις τῶν νέων γενεῶν πού προέρχονται ἀπό τά πρῶτα κύματα τῶν μεταναστῶν Ὀρθοδόξων, αὐτοῦ πού ὀνομάζουμε Ὀρθόδοξη Χριστιανική Παράδοση καί Λατρεία.

Ἡ παρουσία, συνεπῶς, τῆς Ὀρθοδοξίας ὡς Διασπορᾶς ἀνά τόν κόσμον ἐμφανίζει διπλή ἀποστολή: ἀφ'ἑνός τήν ἐξασφάλιση διάρκειας ὅσο ἀφορᾶ τίς ὁμάδες Χριστιανῶν πού τήν ἀποτελοῦν, καί ἀφ' ἑτέρου τή δυναμική προβολή τῶν ἀξιῶν καί τοῦ μηνύματός της πρός ὅλες τις κατευθύνσεις ἐντός καί ἐκτός τῶν ὁρίων τῆς ὑπερόριας διασπορᾶς της. Τοῦτο ὅμως ἀφ' ἑνός ἐγκυμονεῖ κινδύνους γιά τήν μέχρι τοῦδε διατηρηθεῖσα συντηρητικότητα τῆς Ὀρθόδοξης Παράδοσης καί Λατρείας ὥστε ὁ χαρακτήρας τῆς Ὀρθοδοξίας, στήν ἐξωτερική τουλάχιστον ἰδιαιτερότητα, νά ὑποχρεοῦται νά προσαρμόζεται, κατ' ἀδήριτη ἀνάγκη, στά δυτικά ἐκκλησιολογικά ἤ καί λειτουργικά δεδομένα, ἀφ' ἑτέρου ὅμως δημιουργεῖ μεγάλες προοπτικές γιά μιά πιό θε-

Ὁ Σεβασμιώτατος μαζί μέ τούς ἐκπροσώπους τῶν Ὀρθοδόξων καί Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν στή δεξίωση πού παρέθεσε πρός τιμήν τους στό Μέγαρο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς στίς 11 Ἀπριλίου 1991.

τική ἐπίδραση πάνω στούς δυτικούς σέ θέματα οὐσίας τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, χωρίς βέβαια καμιά προσηλυτιστική κίνηση ἤ διάθεση ἀπό μέρους τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σέ βάρος τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν Ὁμάδων.

Τά δικαιώματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Ἀναφέραμε ἤδη ὅτι, ἀπό κανονική ἄποψη, τά δικαιώματα πνευματικῆς τουλάχιστον κηδεμονίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πάνω στήν Ὀρθόδοξο Διασπορά κατοχυρώνονται ἀπό τόν ΚΖ' κανόνα τῆς Τετάρτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος τοῦ 451. Τό σπουδαιότατο αὐτό κείμενο, τό ὁποῖο ἐπισημοποίησε τρόπον τινα τά οὐσιαστικά πρεσβεῖα τῆς Ἐπισκοπῆς πρῶτον, Ἀρχιεπισκοπῆς ἀργότερον, Πατριαρχείου πιό ὕστερα καί τελικά Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπικαλοῦνται ὅλοι, ὅσοι ὑποστηρίζουν τά δικαιώματα αὐτά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πάνω στήν ἀνά τόν κόσμο Ὀθρόδοξο Διασπορά. Προτοῦ ὅμως παραθέσουμε τό κείμενο τοῦ Κανόνα αὐτοῦ, θεωροῦμε σκόπιμο ν'ἀναφέρουμε σέ συντομία ὅτι κατ' ἀρχάς καί μέχρι περίπου τό 330μΧ. ἡ δικαιοδοσία τοῦ Ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως περιοριζόταν στή διοίκηση τῆς περιφέρειας Ἡρακλείας Θράκης. Ὡς πρωτεύουσα ὅμως τοῦ Ἀνατολικοῦ Τμήματος τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, μέ τό ὄνομα μάλιστα τῆς Νέας Ρώμης, ἡ Κωνστανινούπολη καί ἡ Ἐκκλησία της ἀπέκτησαν σύν τῷ χρόνῳ πρωτεύοντα ρόλο ἀνάμεσα στίς ἄλλες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες τῆς Ἀνατολῆς ἐνῶ, σέ συσχετισμό μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Ρώμης, τῆς δόθηκε ἐπίσημα ἡ δεύτερη θέση στήν ἱεράρχηση τῶν ἐπισκοπῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, σύμφωνα μέ τόν Τρίτο Κανόνα τῆς Δευτέρας Οἰκουμενικῆς Συνόδου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 381, ὅπου ὁρίζεται: «Τόν μέν τοι Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον ἔχειν τά πρεσβεῖα τῆς τιμῆς μετά τόν τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον, διά τό εἶναι αὐτήν νέαν Ρώμην».

Τόν Κωνσταντινουπόλεως καί Νέας Ρώμης ἀκολουθοῦσαν στή σειρά αὐτή τῆς ἱεράρχησης τῶν θρόνων ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ Ἀντιοχείας καί ὁ Ἱεροσολύμων.

Τήν οὐσιαστική ὅμως πιά πρωτοκαθεδρία τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἐπικυρώνει καί ἐπιβάλλει τελεσίδικα ὁ προαναφερθείς Εἰκοστός Ὄγδοος Κανών τῆς Τετάρτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος τοῦ 451. Ὁ Κανών αὐτός ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Πανταχοῦ τοῖς τῶν ἁγίων Πατέρων ὅροις ἑπόμενοι, καί τόν ἀρτίως ἀναγνωσθέντα κανόνα τῶν ἑκατόν πεντήκοντα θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, τῶν συναχθέντων ἐπί τοῦ τῆς εὐσεβοῦς μνήμης Μεγάλου Θεοδοσίου, τοῦ γενομένου βασιλέως ἐν τῇ Βασιλίδι Κωνσταντινουπόλεως Νέᾳ Ρώμῃ, γνωρίζοντες, τά αὐτά καί ἡμεῖς ὁρίζομέν τε καί ψηφιζόμεθα περί τῶν πρεσβείων τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας τῆς αὐτῆς Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης· καί γάρ τῷ θρόνῳ τῆς περσβυτέρας Ρώμης, διά τό βασιλεύειν τήν πόλιν ἐκείνην, οἱ Πατέρες εἰκότως ἀποδεδώκασι τά πρεσβεῖα. Καί τῷ αὐτῷ σκοπῷ κινούμενοι οἱ ἑκατόν πεντήκοντα θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, τά ἴσα πρεσβεῖα ἀπένειμαν τῷ τῆς Νέας Ρώμης ἁγιωτάτῳ θρόνῳ, εὐλόγως κρίναντες, τήν βασιλείᾳ καί συγκλήτῳ τιμηθεῖσαν πόλιν, καί τῶν ἴσων ἀπολαύουσαν πρεσβείων τῇ πρεσβυτέρᾳ βασιλίδι Ρώμῃ, καί ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὡς ἐκείνην μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δευτέραν μετ' ἐκείνην ὑπάρχουσαν. Καί ὥστε τούς τῆς Ποντικῆς, καί τῆς Ἀσιανῆς, καί τῆς Θρακικῆς διοικήσεως μητροπολίτας μόνους, ἔτι δέ καί τούς ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς ἐπισκόπους τῶν προειρημένων διοικήσεων χειροτονεῖσθαι ὑπό τοῦ προειρημένου ἁγιωτάτου θρόνου τῆς κατά Κωνσταντινούπολιν ἁγιωτάτης ἐκκλησίας· δηλαδή ἑκάστου μητροπολίτου τῶν προειρημένων διοικήσεων μετά τῶν τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόπων χειροτονοῦντος τούς τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόπους, καθώς τοῖς θείοις κανόσι διηγόρευται· χειροτονεῖσθαι δέ, καθώς εἴρηται τούς μητροπολίτας τῶν προειρημένων διοικήσεων παρά τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπισκόπου, ψηφισμάτων συμφώνων κατά τό ἔθος γινομένων, καί ἐπ' αὐτόν ἀναφερομένων».

Τόν κανόνα αὐτό ἐπικύρωσε ἀργότερα καί ὁ Τριακοστός Ἕκτος Κανών τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου τοῦ 692, ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἀνανεούμενοι τά παρά τῶν ἑκατόν πεντήκοντα ἁγίων Πατέρων, τῶν ἐν τῇ θεοφυλάκτῳ ταύτῃ καί βασιλίδι πόλει συνελθόντων, καί τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα, τῶν ἐν Χαλκηδόνι συναθροισθέντων, νομοθετηθέντα, ὁρίζομεν, ὥστε τόν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον τῶν ἴσων ἀπολαύειν πρεσβείων τοῦ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης θρόνου, καί ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς, ὡς ἐκεῖνον, μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ὑπάρχοντα, μεθ' ὅν ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως ἀριθμείσθω θρόνος, εἶτα ὁ Ἀντιοχείας, καί μετά τοῦτον, ὁ τῆς Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως».

Τά παραχωρούμενα ἤ, καλύτερα, τά ἀναγνωριζόμενα αὐτά δικαιώματα πρωτοκαθεδρίας τοῦ Κωνσταντινουπόλεως δέν ἀποτελοῦσαν βέβαια ψιλούς τίτλους χωρίς ἀντίκρυσμα, ἀλλά οὐσιαστική δύναμη, τήν ὁποία αὐτός ἀσκοῦσε κυρίως λόγῳ τῆς ἀκτινοβολίας τῆς Ἐπισκοπῆς του ὡς εὑρισκομένης στήν Πρωτεύουσα τήν ἴδια τῆς ἀχανοῦς καί πανίσχυρης Αὐτοκρατορίας τῆς Κωνσταντινουπόλως. Σημειωτέον ἐπίσης ὅτι ἡ Τετάρτη Οἰκουμενική Σύνοδος, μέ τούς κανόνες Ἐννέα καί Δεκαεπτά (Θ' καί ΙΖ'), παρέχει στόν Κωνσταντινουπόλεως, σύν τοῖς ἄλλοις, καί τό δικαίωμα τοῦ ἐκκλήτου, δηλαδή τοῦ διαιτητῆ σέ περιπτώσεις ἀντιδικίας μεταξύ ἐπαρχιακῶν ἐπισκόπων μέ τούς τοπικούς Μητροπολίτες τους. Οἱ κανόνες αὐτοί ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Κανών Θ'

«.... Εἰ δέ πρός τόν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας μητροπολίτην, ἐπίσκοπος, ἤ κληρικός ἀμφισβητοίη, καταλαμβανέτω τόν ἔξαρχον τῆς διοικήσεως, ἤ τόν τῆς βασιλευούσης Κωνσταντινουπόλεως θρόνον, καί ἐπ' αὐτῷ δικαζέσθω».

Κανών ΙΖ'

«.... Εἰ δέ τις ἀδικοῖτο παρά τοῦ ἰδίου μητροπολίτου, παρά τῷ ἐξάρχῳ τῆς διοικήσεως, ἤ τῷ Κωνσταντινουπόλεως θρόνῳ δικαζέσθω, καθά προείρηται....».

Τά δικαιώματα αὐτά διετήρησε, ἀλλά καί ἐπηύξησε τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ὄχι μόνο κατά τη διάρκεια τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἀλλά κυρίως στά πεντακόσια τόσα χρόνια τῆς ὑποδούλωσης τοῦ Γένους καί τῆς ἀναγνώρισης ἀπό τούς Σουλτάνους τῶν γνωστῶν προνομίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη, στόν ὁποῖο εἶχε δώσει ἰσχύ ὄχι μόνο καθαρά ἐκκλησιαστικῆς μορφῆς, ἀλλά καί οὐσιαστικοῦ Γενάρχη. Ἡ δύναμη ὅμως αὐτή τοῦ Πατριάρχη τόσο κατά τή Βυζαντινή, ὅσο καί κατά τήν Ὀθωμανική περίοδο τῆς ἱστορίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἶχε, ὡς γνωστόν, καί τήν ἀρνητική της ὄψη ὅσο ἀφορᾶ τή μονιμότητα τῆς θέσης του στήν κορυφή τῆς πυραμίδας τοῦ Ὀρθοδόξου κόσμου, ὅταν Πατριάρχες ἀνεβάζονταν καί κατεβάζονταν κατά βούληση τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν ἤ ὕστερα ἀπό πλεκτάνες πού βυσσοδομοῦνταν σέ βάρος τους ἀπό μέρους ἄλλων ἐπίδοξων γιά τήν πανίσχυρη αὐτή θέση τοῦ ἡγέτη τῆς Ὀρθοδοξίας. Καί ἄς μή νομισθεῖ ὅτι ἡ δύναμη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη περιοριζόταν μόνο ἐντός τῶν ὁρίων τῆς Ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου του, ἀλλά ἀκόμη καί σέ περιοχές μέ Αὐτοκέφαλο χαραχτήρα, ὅπως γιά παράδειγμα στήν Κύπρο. Ἔτσι, τό 1600 ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ματθαῖος καθήρεσε τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου Ἀθανάσιο, ἐνῶ μεταξύ τῶν ἐτῶν 1700-1710 καθαιρέθηκαν οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Κύπρου Γερμανός καί Ἰάκωβος, τό 1730 οἱ Μητροπολίτες Κυρηνείας Νικηφόρος καί Πάφου Ἰωακείμ, τό δέ 1745 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Νεόφυτος, πάντοτε ὅμως μετά ἀπό αἴτηση Κυπρίων ὀρθοδόξων κι ἐπισταμένης μελέτης τῶν καταγγελιῶν τους ἀπό μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη. Τό ἴδιο, βέβαια, συνέβη καί γιά τά Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καί Ἱεροσολύμων, στά ὁποῖα ἐπενέβαινε ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ὄχι μόνο γιά τήν ἐκλογή, ἀλλά καί τήν καθαίρεση Πατριαρχῶν, μετά πάντοτε ἀπό αἴτηση χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας τους. Ἔτσι, γιά παράδειγμα, το 1665 ὁ

Οἰκουμενικός Πατριάρχης Παρθένιος ὁ Τέταρτος ἔπαυσε τόν Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Παΐσιο, τό δέ 1825 ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Χρύσανθος ὁ ἀπό Σερρῶν ἔπαυσε τόν Ἀλεξανδρείας Θεόφιλον τόν ἀπό Λιβύης, γιατί καί οἱ δύο τους περιφέρονταν ἔξω ἀπό τίς ἐνορίες τους χωρίς κανονική ἄδεια.

Ὅταν ἐπίσης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Ἰωάννης καθήρεσε τόν ὑπ' αὐτόν Μητροπολίτη Ἀμαθοῦντος Ἰωάννη, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Λουκᾶς Χρυσοβέργης (1156-1169) ἐπενέβη αὐτεπαγγέλτως, βασιζόμενος στον Δωδέκατο κανόνα τῆς Συνόδου τῆς Καρθαγένης, ἀκύρωσε τήν καθαίρεση τοῦ Ἀμαθοῦντος ἔστω κι ἄν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰωάννης καί οἱ περί αὐτόν ἕντεκα τότε Ἐπίσκοποι εἶχαν ἀποφασίσει τήν καθαίρεση. Ὁ Κανόνας αὐτός ἔχει ὡς ἑξῆς: «ἐάν ἐπίσκοπος ἔν τινι ἐγκλήματι περιπέσῃ, καί γένηται πολλή ἀνάγκη τοῦ μή δύνασθαι πολλούς συνελθεῖν, διά τό μή ἀπομεῖναι αὐτόν ἐν τῷ ἀγκλήματι, ἀπό δώδεκα ἐπισκόπων ἀκουσθῇ, καί ὁ πρεσβύτερος ἀπό ἕξ ἐπισκόπων καί τοῦ ἰδίου, καί ὁ διάκονος ἀπό τριῶν.» Θά μποροῦσε, βέβαια, ν'ἀναφέρει κανείς πάμπολλες περιπτώσεις αὐτεπάγγελτης ἐνέργειας ἤ, συνήθως, μετά ἀπό πρόσκληση καί παράκληση τῶν κατά τόπους χριστιανῶν, νά ἐπέμβει τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο σέ διενέξεις ἤ ἄλλα σοβαρᾶς μορφῆς ζητήματα πού ἀπασχολοῦσαν τά λοιπά Πατριαρχεῖα καί τίς Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες. Καί αὐτό δηλώνει ὁπωσδήποτε τήν ἀκτινοβολία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνά τόν ὀρθόδοξο κόσμο, ὅπως καί τήν οὐσιαστική δύναμη πού μποροῦσε νά ἐξασκήσει. Ἐδῶ ὅμως μᾶς ἐνδιαφέρει ὁ προαναφερθείς ΚΗ' Κανόνας τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος τοῦ 451 ἀναφορικά μέ τήν ἄμεση δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πάνω στούς Χριστιανούς Ὀρθοδόξους πού ζοῦσαν ἐκτός τῶν Ἐπαρχιῶν τῶν ἄλλων Πατριαρχείων καί Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν γι' αὐτό καί περιοριζόμαστε στήν πολύ συνοπτική αὐτή ἱστορική ἀναδρομή.

Ἡ ὑποδούλωση τοῦ Γένους στούς Ὀθωμανούς Τούρκους τό 1453 σήμαινε ὅτι κάθε ἀπ' εὐθείας ἐπέμβαση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σέ χῶρες πού βρίσκονταν ἐκτός τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἐξαρτιόταν κυρίως ἀπό τήν καλή θέληση τόσο τῶν Κυβερνήσεων τῶν χωρῶν στίς ὁποῖες εἶχαν ἐγκατασταθεῖ Ἕλληνες ἤ ἄλλοι Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἤ καί στίς ἀποφάσεις τῶν διευθυνόντων τίς τοπικές Ὀθρόδοξες Κοινότητες ὁμογενῶν. Γι' αὐτό καί βλέπουμε στίς κοινότητες αὐτές νά ὑπηρετοῦν κληρικοί ἀπό ὅλα τά Πατριαρχεῖα, χωρίς καμμιά κεντρική ἐκκλησιαστική ἀρχή- ἀρκεῖ οἱ τοπικοί ἐπίτροποι νά ἐξασφάλιζαν τίς ὑπηρεσίες τῶν κληρικῶν αὐτῶν μέ τόν ἄλφα ἤ βήτα τρόπο, ὡς ἐπί τό πλεῖστον κατόπιν συστάσεων ἤ προσωπικῶν γνωριμιῶν καί ἀπ' εὐθείας διαβημάτων τους πρός αὐτήν ἤ ἐκείνη τήν Ἐκκλησιαστική Ἀρχή, ὅπως μαρτυροῦν τά διασωζόμενα διοριστήρια ἔγγραφα ἱερέων σέ Κοινότητες τῆς Διασπορᾶς.

Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ὅμως, οὐδέποτε ἀπεμπόλησε τά ἱστορικά καί κατοχυρωμένα ἀπό τούς Ἱερούς Κανόνες δικαιώματά του αὐτά, ἔστω κι ἄν παρέβλεπε σιωπηρά, γιά τούς λόγους πού προαναφέραμε, τίς κατά καιρούς παραβιάσεις τους ἀπό τά ἄλλα Πατριαρχεῖα. Τό 1908, ὅμως, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Τρίτος καί ἡ περί αὐτόν Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου ἐξέδωσε ἐντελῶς ξαφνικά καί ἀπροειδοποίητα, τόν περίφημο Τόμο τῆς 18ης Μαρτίου 1908, μέ τόν ὁποῖο παραχωροῦσε προσωρινά τά δικαιώματα διοίκησης καί ἐπίβλεψης τῶν ἀνά τόν κόσμο Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τῶν μή εὑρισκομένων ἐντός τῶν Ἐπαρχιῶν τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων καί Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς σημασίας τοῦ Τόμου αὐτοῦ, θά ἀναδημοσιεύσουμε στό ἑπόμενο τεῦχος τό κείμενο του ὅπως εἶχε πρωτοδημοσιευθεῖ στήν «Ἐκκλησιαστική Ἀλήθεια», τό ἐπίσημο τότε ὄργανο τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τῆς 9ης Ἀπριλίου 1908 (τόμος ΚΗ' ἀρ. 14), μαζί μέ τό Γράμμα, πρός τήν Ἱεράν Σύνοδον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἡμερομηνίας 15ης Μαρτίου 1908.

(Συνεχίζεται)

Η 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 ΚΑΙ Η ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Μέ τελετές καί ἄλλες πανηγυρικές ἐκδηλώσεις, ἡ Ὁμογένεια στή Μεγάλη Βρεταννία γιόρτασε καί φέτος μέ μεγαλοπρέπεια τήν Ἐπέτειο τῆς 25ης Μαρτίου 1821, τήν διπλῆ αὐτή γιορτή τῆς Χριστιανωσύνης καί τῆς Ρωμιοσύνης, πού ἔλαβε μιά ἰδιαίτερη Ἐθνική διάσταση μετά ἀπό τίς νωπές θυσίες τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1955-59 γιά τήν Κυπριακή Ἐλευθερία.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ κ.κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος "στό ἰδιαίτερο Μήνυμά του" ἀναφέρεται στή μεγάλη αὐτή γιορτή "ἡ ὁποία στή συνείδηση τοῦ Γένους ἔχει προσλάβει διπλῆ σημασία, Ἐθνική καί θρησκευτική" καί σέ συνέχεια προβάλλει τήν ἀνάγκη νά ἀντλοῦμε παραδείγματα καί διδάγματα ἀπό τούς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους μας, ἐνῶ παράλληλα νά στηρίζουμε τίς ἀγωνιστικές μας ἀρχές στήν παράδοση καί τή διδασκαλία τῆς Ὀρθόδοξης Χριστιανικῆς μας πίστης.

ΕΠΙΣΗΜΗ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΟΥΛΙΑ

Ἡ Ἐπίσημη Δοξολογία ἐψάλη στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Σοφίας Λονδίνου, τήν Κυριακή 24 Μαρτίου 1991, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καί μέ τήν παρουσία τοῦ Διπλωματικοῦ Σώματος τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας καί τῆς Κυπριακῆς Ὑπάτης Ἁρμοστείας. Ὁμιλητής ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Γιώργος Παπούλιας, ὁ ὁποῖος, μαζί μέ τήν κα. Παπούλια, παρέθεσαν ἀργότερα Δεξίωση στίς αἴθουσες τῆς Πρεσβείας γιά τά μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας.

Ὁ κ. Παπούλιας, στήν ὁμιλία του, ἀνεφέρθη στόν Ἐθνικό ρόλο τοῦ ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ εἰδικά στή Μεγάλη Βρεταννία, "ὅπου παρεπιδημεῖ μία ἀπό τίς ἐκλεκτότερες ὁμογένειες στό ἐξωτερικό", καί συμβούλεψε νά θυμούμαστε καί νά ἐξάρουμε τήν συμβολή ὅλων ἐκείνων τῶν Φιλελλήνων γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ ἀγῶνος τοῦ 1821.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ;

Ἡ μεγάλη αὐτή Ἐπέτειος γιορτάστηκε καί σ' ὅλες τίς ἄλλες ἑβδομήκοντα καί πλέον Κοινότητες τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς μέ κέντρα τούς κατά τόπους Ναούς.

Οἱ πανηγυρικές Δοξολογίες, ὁ ἐκκλησιασμός τῶν παιδιῶν μέ τούς δασκάλους, ἡ ἀθρόα συμμετοχή τοῦ Λαοῦ, ἔδωσαν τήν εὐκαιρία μιᾶς ταυτόχρονης παμπαροικιακῆς στάσης προσοχῆς καί ψυχικῆς ἀνάτασης καί ἔξαρσης στό ἄκουσμα τοῦ Ἐθνικοῦ μας Ὕμνου.

ΚΥΠΡΟΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ - ΜΙΑ ΕΞΑΙΡΕΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΛΟΝΔΙΝΟ.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Ο ΥΠΑΤΟΣ ΑΡΜΟΣΤΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ κ. ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Στό Βόρειο Λονδῖνο τά Ἀνεξάρτητα Σχολεῖα ὀργάνωσαν εἰδική ἐκδήλωση τό Σάββατο 23 Μαρτίου 1991. Ὁμιλητής γιά τήν σημασία τῶν δύο Ἐθνικῶν Ἐπετείων καί τίς θέσεις τοῦ σημερινοῦ ἀγώνα τῆς Κύπρου, ὁ Ὕπατος Ἁρμοστής στόν Ἡνωμένο Βασίλειο κ. Ἄγγελος Ἀγγελίδης.

Ἡ ὅλη γιορτή καί τό καλλιτεχνικό πρόγραμμα ἦταν ἄρτια

προετοιμαυμένα μέ διαλεκτό καί πλούσιο Ἐθνικό περιεχόμενο. Ἰδιαίτερα ξεχώρισε τό χορόδραμμα "Κύπρος τῶν Αἰώνων καί τῶν ἡρώων" πού παρουσίασε τό Ἑλληνικό σχολεῖο τοῦ ΜΑΝΟῦ ΗΙδᾶ. Σέ πέντε ξεχωριστές σκηνές παρέλασε μπροστά μας ἡ ἱστορία τῆς Κύπρου ἀπό τούς χρόνους τοῦ Ὁμήρου μέχρι καί τοῦ ἔπους τῆς ΕΟΚΑ- Τό νησί τῆς Ἀφροδίτης, τό Βασίλειο τῶν Ἀρχάδων, ἡ Ἀροδαφνοῦσα, ἡ Κύπρος τοῦ Βασίλη Μιχαηλίδη, ἡ θυσία τοῦ Αὐξεντίου, τό τραγοῦδι τοῦ Παλληκαρίδη. Ἕνα χορόδραμα πού ἄρχιζε μέ τόν Ὁμηρικό Ὕμνο:

"Μοῦσα μοι ἔννεπε, ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης Κυπρίδος,
ἥτε θεοίσιν ἐπί γλυκύν ἵμερον ὦραε",

καί τελείωνε μέ τό δράμα τοῦ Γρηγόρη Αὐξεντίου:

"Γεφύρωμα θά γίνουμε στό πέρασμα τῆς νίκης τῆς Ἀφτέρουγης τῆς Λευτεριᾶς τῆς Λαμπροφόρας".

ΕΘΝΙΚΗ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Ἡ Ἐθνική Κυπριακή Ὁμοσπονδία ὀργάνωσε ξεχωριστό ἑορτασμό στό Βόρειο Λονδῖνο τό ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 24ην Μαρτίου. Ὁμιλητής ὁ Πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας κ. Ὅμηρος Χαπίπης, ἀπεύθυναν δέ χαιρετισμούς ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος καί οἱ Πρέσβεις τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Κύπρου. Εἰδικό Ἐθνικό Πρόγραμμα παρουσίασαν στήν ἐκδήλωση οἱ δύο Ἐκπαιδευτικές Ἀποστολές στή Μεγάλη Βρεταννία.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος ἐπισκέπτεται ἀσθενοῦσαν ὁμογενῆ σέ Νοσοκομεῖο τοῦ Λονδίνου.

ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καί Μ. Βρεταννίας κ.κ. Γρηγόριος τό ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας 18-3-1991, συνοδευόμενος ἀπό τόν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀρχιμ. Ἀθανάσιο Κ. Θεοχάρους, τόν Πρωτ/ρο Σωτήριο Παναγιωτόπουλο καί τόν Ἀρχιδιάκονο Σωτήριο Χαραλάμπους, μετέβηκε στήν πόλη Peterborough.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μέ τή συνοδεία του ἐπεσκέφθηκαν τόν Ἀγγλικανικό Ἐπίσκοπο τῆς πόλεως, Right Reverend Bishop William, στόν ἐπισκοπικό οἶκο, ὅπου ἡ σύζυγός τοῦ τελευταίου τούς πρόσφερε τσάι. Ὕστερα ἀπό σύντομη συνομιλία, ἀνταλλαγή δώρων καί ἐπίσκεψη στόν Καθεδρικό Ναό τῆς πόλεως, οἱ ἐπισκέπτες ἀνεχώρησαν γιά τό Κολλέγιο τῆς πόλεως ὅπου οἱ Ἀρχες καί ἡ κα Ἀρετή Matthews, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν Ἑλληνορθοδόξων κατοίκων τῆς πόλεως, τούς ἐπεφύλαξαν θερμή ὑποδοχή.

Ὁ Σεβασμιώτατος καί ἡ συνοδεία του ὁδηγήθηκαν στή συνέχεια στόν τοπικό ναό τῶν Ἁγίων Πάντων, Ἐκεῖ ἐψάλη ἡ Ἀκολουθία τῶν χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου. Στό τέλος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος χαιρέτισε τούς παρευρισκομένους πιστούς, ἔκαμε σύντομο κήρυγμα Ἑλληνικά καί Ἀγγλικά καί ἀνέφερε τό σκοπό τῆς ἐπισκέψεως.

Μετά ἀπό λίγο ὅλοι μετέβηκαν στό χώλ τοῦ Κολλεγίου ὅπου προσφέρθηκε φιλοξενία καί ἐξελέγη Διοικητικό Συμβούλιο τῆς νέας κοινότητας Ἁγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων Peterborough τό ὁποῖο καταρτίστηκε σέ σῶμα ὡς ἑξῆς:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μιχάλης Γεωργίου
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τάκης Κυριάκου,
ΤΑΜΙΑΣ: Παῦλος Χριστοφῆ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Μάρω Γεωργίου
ΒΟΗΘΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Μάρθα Rowell

ΜΕΛΗ:

Mr Peter and Mrs Nina Krall, Δημήτρης καί Σταυρούλλα Ἰωάννου, Χαράλαμπος Χασάπης, Ἀπόστολος καί Δέσποινα Κόσιας

ΔΑΣΚΑΛΑ: Ἀρετή Matthews

Στήν Ἱερή Ἀκολουθία, συνεστίαση καί ἵδρυση τῆς Κοινότητας παρευρέθηκαν περί τά 70 πρόσωπα. Αὐτή ἦτανε ἡ πρώτη Ἀκολουθία στή Νέα Κοινότητα τήν ὁποία ὁ Σεβασμιώτατος ὠνόμασε Ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων γιατί κατά ἀγαθή συγκυρία τά γεγονότα τῆς συμπήξεώς της συνέπεσαν μέ τή μέρα τῆς γιορτῆς του. Τό ἴδιο βράδυ καθορίστηκε ἡ πρώτη Θεία Λειτουργία γιά τή Δευτέρα, 25η Μαρτίου ὥρα 7.00μμ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΙΩΡΓΙΟΥ KINGSTON.

Τήν Πέμπτη, 14 Μαρτίου 1991, συνεκροτήθη συνέλευση τῶν Γονέων τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου τῆς Κοινότητος Ἁγίου Γεωργίου, Kingston, μαζί μέ ἀντιπροσώπους τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, στήν ὁποία συνεζητήθηκαν διάφορα προβλήματα τοῦ Σχολείου.

Ἡ Συνέλευση ἐξέλεξε, ἐπίσης, τούς ἀντιπροσώπους τῶν Γονέων στή Σχολική Ἐφορεία, ἡ ὁποία συμπληρώνεται καί μέ ἀριθμό ἀντιπροσώπων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ νέα Σχολική Ἐφορεία ἀποτελοῦν οἱ κάτωθι:

κα Στέλλα Παπαϊωάννου, Πρόεδρος, κ. Κωνσταντῖνος Δράκος, Γραμματέας, κ. Α. Σάββα, Ταμίας

Μέλη: Αἰδ. Χαράλαμπος Λέοντας, κ. Λεωνίδας Παναγίδης, κ. Σάββας Καραγιάννης, κα. Τασούλλα Todd.

Ἀντιπρόσωποι τῶν Γονέων τοῦ Κεντρικοῦ Σχολείου Kingston κ. Π. Σωτηρόπουλος, κ. Στ. Ταλιάνος, κα Γεωργία Ἀντωνίου, κα. Μ. Ἀργυροῦ, κα. Βάσω Γιέμου - Englesen, κα. Νίτσα Παναγῆ, κ. Ἀπόστολος Ξυραδάκης.

Ἀντιπρόσωπος γιά τό Παράρτημα τοῦ Σχολείου στό Twickenham: κα. Θέκλα Μάλα.

Στό Σχολεῖο τοῦ Kingston καί σ' ἐκεῖνο τοῦ Παραρτήματος στό Twickenham φοιτοῦν ἐφέτος 90 παιδιά. Τό Κεντρικό, πού λειτουργεῖ σέ εἰδικούς ἰδιόκτητους χώρους δίπλα ἀπό τήν Ἐκκλησία, εἶναι χωρισμένο σέ 5 τάξεις, στίς ὁποῖες διδάσκουν οἱ ἀκόλουθοι 4 διδάσκαλοι, ὅλοι ὡρομίσθιοι: Ἰσαβέλλα Κωνσταντινίδου, Μέλη Ντένις, Ἀνδρέας Λαζάρου, Ἰωάννης Λυμπερόπουλος καί Μαριάννα Ραΐση.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Μέσα στά πλαίσια τῶν ποιμαντικῶν ἐπισκέψεων τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μεγάλης Βρετανίας κ.κ. Γρηγορίου, πού προγραμματίστηκαν γιά τό διάστημα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πραγματοποιήθηκαν καί οἱ ἀκόλουθες:

Τήν Τετάρτη, 20 Μαρτίου 1991, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, συνοδευόμενος ἀπό τόν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, Ἀρχιμανδρίτη Ἀθανάσιο Κ. Θεοχάρους, τόν Πρωτοπρεσβύτερο Σωτήριο Παναγιωτόπουλο καί τόν Ἀρχιδιάκονο Σωτήριο Χαραλάμπους, μετέβη ὁδικῶς στήν Ἑλληνορθόδοξη Κοινότητα Ἁγ. Σπυρίδωνος στό Great Yarmouth.

Γύρω στίς 6.00 τό ἀπόγευμα, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί ἡ συνοδεία του ἀφίχθηκαν στό Ναό τῆς Κοινότητος, ὅπου τούς ἀνέμεναν ὁ Ἱερατικός Προϊστάμενος π. Γεώργιος Καλούδης, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητας, κ. Λουκᾶς Χρυσάφης, τά Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί τῆς Βοηθητικῆς Ἀδελφότητας, οἱ δάσκαλοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου καί ἀρκετοί ἀπό τό Ποίμνιο, μαζί μέ τά παιδιά τους.

Στήν συνέχεια τελέστηκε ἡ Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία. Μετά τήν ἀπαγγελία τοῦ "Πάτερ ἡμῶν...", ὁ Σεβασμιώτατος, κατά τή συνήθειά του, συγκέντρωσε τά παιδιά μπροστά στήν Ἁγία Πύλη, τούς ἔκανε κατηχητικό μάθημα καί τούς πρόσφερε ἀπό μιά εἰκόνα δῶρο, γιά εὐλογία. Ἔκανε κήρυγμα, κοινώνησε τά παιδιά καί ὅσους ἀπό τό Ποιμνίο ἤτανε ἕτοιμοι. Ἔπειτα ἔκανε ἀπόλυση, διένειμε τό ἀντίδωρο καί χαιρέτησε τούς πιστούς. Τέλος, ὁ Σεβασμιώτατος εἶχε ὀλιγόλεπτη σύσκεψη μέ τίς κυρίες-Μέλη τῆς Βοηθητικῆς Ἀδελφότητας "Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ"

Ὁ Σεβασμιώτατος, ἡ συνοδεία του, οἱ ψάλτες, οἱ δάσκαλοι καί Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, φιλοξενήθηκαν στό ἑστιατόριο τοῦ κ. Ἀντώνη Παπαγεωργίου. Τό βράδυ οἱ Ὁμογενεῖς κ.κ. Ἀντώνης Α. Chapel καί Λουκᾶς Χρυσάφης παρεχώρησαν δωμάτια στά ξενοδοχεῖα τους, ὅπου οἱ ξένοι κατάλυσαν. Οἱ φιλοξενούμενοι προγευμάτισαν στό ξενοδοχεῖο Drayton Wood Hotel τοῦ κ. Ἀντώνη Chapel τήν ἑπομένη.

Στίς 12.00 τό μεσημέρι ψάλήκε ἡ ἀκολουθία τῶν χαιρετισμῶν στόν Ὀρθόδοξο Ναό, πού μᾶς παραχώρησε ὁ Ἱερέας Patrick, τῆς ἐκεῖ Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Στό τέλος τῆς Ἀκολουθίας ὁ Σεβασμιώτατος κήρυξε τό Θεῖο Λόγο Ἑλληνικά καί Ἀγγλικά.

Ὁ κ. Λουκᾶς Χρυσάφης, Πρόεδρος τῆς Ἑλληνορθόδοξης Κοινότητας Norwich, φιλοξένησε τόν Ἀρχιεπίσκοπο, τούς Κληρικούς, τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καί ἄλλους ὁμογενεῖς, στό ἑστιατόριό του Savoy.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί ἡ συνοδεία του ἀναχώρησαν ἔπειτα γιά τήν Ἑλληνορθόδοξη Κοινότητα τοῦ Birmingham. Στίς 6.300μμ ἔφθασαν στόν ἐκεῖ ναό τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας καί Ἀπ. Ἀνδρέα, ὅπου τούς ὑποδέχθηκε ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Πατάρων κ. Εἰρηναῖος μαζί μέ τόν ἐφημέριο τοῦ Ναοῦ π. Χρῆστο Κλάδη. Ἀφοῦ προσκύνησαν, μετέβησαν στό ΑΝΑΣΤΑΣΙΟ Ἵδρυμα. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶχε ἐκεῖ συνεδρία μέ τούς Κηδεμόνες τοῦ Ἱδρύματος.

Ἡ διήμερη ἐξόρμηση ἔληξε μέ τήν ἐπιστροφή τους στό Λονδίνο γύρω στά μεσάνυχτα τῆς Πέμπτης, 21 Μαρτίου 1991.

Στιγμιότυπο ἀπό τόν ἁγιασμό τῶν ὑδάτων κατά την ἑορτή τῶν Θεοφανείων στήν Κοινότητα Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μάργκαιητ, που ἔγινε στίς 6 Ἰανουαρίου 1991
Διακρίνονται (ἀπό δεξία), ὁ Ιερέας τῆς Κοινότητος αἰδ. Μιχάηλ Ἀντωνίου, ὁ παρεπιδημῶν στήν Ἀγγλία Διευθυντής τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κύπρου Ἀρχιμ. Διονύσιος Κυκκώτης, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος,
ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καί ὁ ἀρχιδιάκονος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Σωτήριος Χαραλάμπους.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ:

ΠΩΛ ΦΩΡ:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΓΕΛΟΥ

Η προσωπικότητα του Μ. Αλεξάνδρου, καθώς καί η δράση του, από τα παλιά ακόμα χρόνια προκαλούσαν το ενδιαφέρον των Ιστορικών. Στην ιστοριογραφία το όνομά του συνδεόταν με την αρετή και τις πολεμικές του επιτυχίες. Αλλά καί η λογοτεχνική παράδοση, στην Ανατολή και τη Δύση, εμπνεύστηκε από το μεγαλείο των κατορθωμάτων του. Οι διηγήσεις για την σύντομη σαν λάμψη αστραπής ζωή του περιπλέκονταν με μύθους και ιστορικά γεγονότα και γίνονταν λαϊκά αναγνώσματα, όπως «Η Φυλλάδα του Μεγαλέξανδρου» και άλλα παρεμφερή λαϊκά βιβλία.

Το βιβλίο όμως του γνωστού Γάλλου συγγραφέα Πωλ Φωρ μας παρουσιάζει τον Αλέξανδρο και τους Μακεδόνες του στην καθημερινή τους ζωή κατά την διάρκεια της εκστρατείας τους στην Ασία και την Αφρική. Αντλώντας από όλες τις πηγές,αρχαίες και μεσαιωνικές, και χρησιμοποιώντας την πλούσια βιβλιογραφία των νεωτέρων χρόνων περιγράφει με συναρπαστικό τρόπο την οργάνωση του Κράτους και τη συγκρότηση της Μεγάλης Στρατιάς, τις εκστρατείες και τις μάχες, την κατάληψη πόλεων και την ίδρυση νέων πόλεων, την πορεία ως το βάθος της Ανατολής.

Στην περιγραφή αυτή διαπλέκονται και πλήθος από γεγονότα και πράξεις από την καθημερινή ζωή του Μακεδόνα Βασιλιά, των Εταίρων του και των στρατιωτών του. Γεγονότα σημαντικά και ασήμαντα, πράξεις μεγαλωσύνης και μικρότητας, ανθρώπινες και απάνθρωπες πράξεις, ανθρώπινες αδυναμίες και πάθη αλλά και εκδηλώσεις γενναιοφροσύνης πρός τους εχθρούς, η καθημερινή ζωή στις στρατιές του Αλεξάνδρου σε όλες τις εκφάνσεις της. Μέσα όμως από τις αντινομίες και τις αντιφάσεις αυτές της καθημερινής ζωής στην εκστρατεία των Μακεδόνων στην Ασία και την Αφρική αναδύεται το πνεύμα του θριαμβεύοντος Ελληνισμού. Η μετάφραση του Γιάννη Αγγέλου κάνει το βιβλίο ελκυστικό στον αναγνώστη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΔΗΜ. Ν. ΠΑΠΑΔΗΜΑ, Αθήνα 1991
σχήμα 8ο, σελ. 400+ 8 εικόνες εκτός κειμένου.

ΒΑΣΙΛ. Ι. ΛΑΖΑΝΑ:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Εμπνευσμένα από την Κόρινθο και την περιοχή της)

Το αρχαίο ελληνικό επίγραμμα καλύπτει μια μακραίωνη περίοδο από το 600 π.Χ. ως το 550 μ.Χ. Επί δώδεκα αιώνες το αρχαίο Ελληνικό επίγραμμα θα κλείσει στα στενά του πλαίσια τη ζωή του αρχαίου Ελληνισμού σε όλες τις εκδηλώσεις και τις εκφάνσεις της. Ακμασε και έφτασε σε μεγάλη περιωπή κυρίως στην εποχή των Μηδικών πολέμων, καλλιεργήθηκε ακόμα περισσότερο κατά τους Αλεξανδρινούς χρόνους και η πορεία του συνεχίσθηκε και κατά τους Βυζαντινούς χρόνους.

Τα αρχαία Ελληνικά επιγράμματα διασώθηκαν στη λεγόμενη «Ελληνική ή Παλατινή Ανθολογία», η οποία αποτελεί ένα πραγματικό ποιητικό θησαυρό. Περιλαμβάνει 4.000 επιγράμματα, τα οποία καταχωρίζονται σε 16 βιβλία, ανάλογα με το θεματικό τους περιεχόμενο: Επιτύμβια, αναθηματικά, συμποτικά, ερωτικά, προτρεπτικά, σατυρικά, επιδεικτικά κ.α.

Από την Ανθολογία αυτή αντλεί τα 134 Επιγράμματα 49 επιγραμματοποιών που παρουσιάζει σε έμμετρη μετάφραση ο γνωστός και από άλλες φιλοσοφικές εργασίες του Βασ. Ι. Λαζανάς, όλα εμπνευσμένα από την Ιστορία και τους θρύλους της Αρχαίας Κορίνθου και της περιοχής της. Η Δεύτερη αυτή έκδοση (πρώτη έκδοση 1971) περιέχει μακρά Εισαγωγή για το επίγραμμα ως αυτοτελές ποιητικό είδος, το αρχαίο κείμενο, -έμμετρη μετάφραση, σχόλια και εκτενή σημειώματα για την πλήρη κατανόηση των Επιγραμμάτων, και Βιογραφικά στοιχεία και κριτικά σχόλια γιά το έργο των επιγραμματοποιών. Από τα 134 Επιγράμματα, 11 είναι εμπνευσμένα από τα μεγάλα ιστορικά γεγονότα, 55 είναι εμπνευσμένα από τις μεγάλες προσωπικότητες της Κορινθίας, 13 από την Λαΐδα την εταίρα της αρχαίας Κορίνθου, 23 από τους αγώνες των Ισθμίων και των Νεμέων και 32 από διάφορα άλλα περιστατικά.

Πρόκειται για μιά υπεύθυνη φιλολογική μελέτη και για μιά μετάφραση που πλησιάζει το αρχαίο κείμενο με σεβασμό και αίσθημα ευθύνης.

Ο Βιβλιόφιλος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ. Ν. ΠΑΠΑΔΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ:

1. Ευγενία Κλειδαρά - Ηγουμένη Ιεράς Μονής Αγ. Ραφαήλ, "Κλίμακα των Αρετών", Αθήνα 1990

2. Παντελεήμονος Κ. Καρανικόλα, "Σταλαγματιές Μυστικού Μάννα", Εκδ. "Πνοή", Κόρινθος 1990.

3. Γέροντος Δανιήλ Κατουνακιώτου, "Αγγελικός Βίος", εκδ Μοναχική Αδελφότης Δανιηλαίων, Αγιον Ορος, Θεσ/κη, 1987.

4. Διακόνου Απ. Δανιηλίδη, "Πατριάρχης εν πορεία", εκδ. "Τέρτιος", Κατερίνη, 1989.

5. Μητροπολίτου Μαρωνείας καί Κομοτηνής κ. Δαμασκηνού, "Η συμβολή της τοπικής Εκκλησίας εις την αντιμετώπιση των Εθνικών προβλημάτων της Θράκης", εκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας καί Κομοτηνής, Κομοτηνή, 1989.

6. Μιχαήλ Ε. Μιχαηλίδη, "Από τον Αμβωνα", Λευκωσία, 1970.

7. Επ. Αθνίμου Δημ. Ρούσσα, "Εκκλησία καί Ν. Ελληνισμός", εκδ. "Γνωριμία", Αλεξανδρούπολη, 1990.

8. Στ. Ν. Σάκκου, "Ο Πέτρος και η Ρώμη", Θεσ/κη, 1989.

9. Γέροντος Ιωσήφ, "Αθωνικά Μηνύματα", εκθ. "Το Αγιον Ορος", Θεσ/κη, 1990.

10. Πολυεύκτου Γεωργακάκη, "Αντίπαλοι από τους αιώνες", Χάγκεν-Λυντενσαϊντολπε, Δ. Γερμανίας, 1989.

11. Ανδρέα Μουρτζή, "Προσφορά", Λευκωσία, Κύπρος, 1990.

12. Ευγενία Κλειδαρά, "Ιστορικό Ιεράς Μονής Αγ. Ραφαήλ", Αθήνα 1989.

13. Fr. Maximos Lavreotis, "Human Rights on Mount Athos" Stylite Publishing, 1990.

14. Κ. Ε. Χατζηστεφάνου, "Το εικοσιένα και το χρέος του Κυπριακού Ελληνισμού", Λευκωσία, 1980.

15. Μιχάλης Μόσχος, "Παραισθήσεις" (ποιήματα), Βιβλιοπωλείο της "Εστίας", Αθήνα, 1986.

16. Νίκος Φωκάς, "Γκρίζο χρώμα", εκδ. Κρύσταλλο, Αθήνα, 1989.

17. Αλεξ. Κ. Καραπαναγοπούλου, "Ο διάλογος των Εκκλησιών Ορθοδόξου και Ρωμαιοκαθολικής", Αθήνα, 1990.

18. Παντελεήμονος Ροδοπούλου-Μητροπολίτου Τυρολόης και Σερεντίου, "Ορθοδοξία και Ρωμηοσύνη", Θεσ/κη, 1989.

19. Ευαγγελία Ν. Μωραΐτου-Βάσσου, "Αχιλλέας Διαμαντάρας, - Η ζωή και το έργο του"- Σύνδεσμος Απανταχού Καστελλοριζίων "Ο Αγιος Κωνσταντίνος", Αθήνα, 1990.

20. David J. Alverez, "Bureaucracy and Cold War Diplomacy: The United States and Turkey 1943-1946". Institute for Balkan Studios, Thessaloniki, 1980.

Η ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ ΑΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΓΙΑΝΝΑΤΟΥ

Πολλοί ἀπό μᾶς ἔχουμε ἀκούσει τίς κατηγορίες τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ, τῶν Χιλιαστῶν, γιατί ἐπιτρέπουμε ἤ δεχόμαστε τήν μετάγγιση αἵματος. Εἶναι μία κατηγορία πού λένε ὅτι «στηρίζουν στήν Ἁγία Γραφή» καί πού φέρνει σύγχυση στούς Χριστιανούς μας. Σύγχυση πού μεγαλώνει καί τούς πνίγει ὅταν δίπλα τους ὁ ἄρρωστός τους ἀργοπεθαίνει κι' ἔχει ἀνάγκη ἀπό μετάγγιση αἵματος. Τότε παλεύει μέσα τους ἡ πίστη στόν Θεό κι' ἡ ἀγάπη τους γιά τόν ἄρρωστο. Φόβος κι' ἀμφιβολία τούς κυριεύει. Μήπως ἐνῶ θά κάνουν καλό στόν ἄρρωστο τήν ἴδια στιγμή βλάψουν τήν ψυχή του;.....

Γιά νά ξεκαθαρίσουμε τίς ἀμφιβολίες θά προσπαθήσουμε νά ἐξετάσουμε αὐτό τό «δόγμα» τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ.

Τό 1942 ὁ Νάθαν Νόρρ (NATHAN HOMER KNORR) μίλησε γιά πρώτη φορά σχετικά μέ τήν μετάγγιση αἵματος. Ἀπό τότε ἕως καί τό 1952 ἡ «Σκοπιά» (THE WATCH TOWER, ἡ ἐπίσημη φωνή τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ) δέν ἔλεγε τίποτα. Ἀντίθετα, τό 1952, δίδασκε ὅτι οἱ «Θεόπνευστες Γραφές» δέν γράφουν τίποτα γιά τήν μετάγγιση αἵματος, μόνο ἀπαγορεύουν τήν ἀφαίρεση αἵματος μέ βία. Τό 1961 ἡ «Σκοπιά» ἀλλάζει γραμμή, ἀπαγορεύει τήν μετάγγιση αἵματος καί μέ διάφορους συλλογισμούς προσπαθεῖ νά στηρίξει τήν διδασκαλία τοῦ Νόρρ στήν Ἁγία Γραφή.

Σήμερα γιά τούς Μ.Ι εἶναι μεγάλη παράβαση τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ ἡ μετάγγιση αἵματος. Μετά ἀπό αὐτό, οἱ φανατικοί ὀπαδοί τῆς «Σκοπιᾶς» ἀφήνουν τούς δικούς τους, τά παιδιά τους, νά πεθάνουν παρά νά δεχθοῦν ἀπό τούς γιατρούς τήν σωτήρια μετάγγιση. Πρίν λίγους μῆνες παρακολουθήσαμε τό σχετικό δρᾶμα τῆς μικρῆς Κυπριοπούλας! Ποῦ στηρίζουν τήν διδασκαλία τους;

Βασικά τό «δόγμα» τους το στηρίζουν στά βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Γένεση (9:4) καί Λευιτικό (3:17,17: 10,11,14,22). Ἀκόμα, ἐπικαλοῦνται καί τό βιβλίο τῶν Πράξεων, στήν Καινή Διαθήκη, (15: 19,20,28,29).

Στό βιβλίο τῆς Γενέσης (κεφ. 9:4) ὁ στίχος πού ἐπικαλοῦνται δέν ἔχει καμία σχέση μέ τό ἀνθρώπινο αἷμα καί πολύ περισσότερο μέ τήν μετάγγιση αἵματος. Στό στίχο αὐτό φαίνεται καθαρά ὅτι ὁ Ἰεχωβᾶ μιλάει στό Νῶε γιά τά ζῶα, τό κρέας καί τό αἷμα τους, πού θά χρησιμοποιεῖ γιά τροφή του. Στό τέλος τοῦ στίχου 4 ἀναφέρει μία προϋπόθεση - ἀπαγόρευση - ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν θά πίνει ἀπό τό αἷμα τῶν ζώων.

Στό Λευιτικό, παραβλέπουν οἱ Μ.Ι. ὅτι ὅλο τό κείμενο ἀναφέρεται στήν χειροτονία τῶν Λευιτῶν καί στίς θυσίες τῶν προσφορῶν, σταματοῦν στά κεφ. 3,17 καί 7,23. Κι' οἱ στίχοι αὐτοί ἀναφέρονται στίς θυσίες καί στό τί θά χρησιμοποιοῦν γιά τροφή τους μετά ἀπό τή θυσία. Ἀκόμα, ἐπικαλοῦνται στό κεφ. 17 τούς στίχους 10,11,14 καί παραβλέπουν τούς στίχους 12 καί 13. Στούς στίχους αὐτούς φαίνεται καθαρά ὅτι ὅλο τό κεφάλαιο ἀναφέρεται στό αἷμα τῶν ζώων καί τήν χρησιμοποίησή του σάν τροφή, ἀφοῦ οἱ καννιβαλισμοί ἀπαγορεύονται αὐστηρά ἀπό τόν Μωσαϊκό Νόμο. (Γεν. 9:6 Ἔξοδος 20;15)

Στήν Π.Δ. ἀπαγορεύεται ἡ χρήση τοῦ αἵματος σάν ἀκάθαρτο γιά νά προλάβει ὁ Νομοθέτης τήν ἀνθρωποκτονία καί κάθε παρεκτροπή, στίς θυσίες τῶν Ἰσραηλιτῶν, γύρω ἀπό τήν λατρεία τοῦ Κυρίου. Ἡ μετάγγιση αἵματος ναί, εἶναι μία «τροφή» τοῦ σώματος, ὅταν κάποια ἀσθένεια ἤ ἀναιμία ἀδυνατίζουν τήν ζωτικότητα τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅμως αὐτή ἡ μετάγγιση δέν προϋποθέτει καμία θυσία ζωῆς ἤ τήν χειροτέρευση τῆς ὑγείας τοῦ ἄλλου ἤ τήν παράβαση τῶν κανονισμῶν θυσίας, ὅπως ἀναφέρονται στήν Π.Δ.

Οἱ Μ.Ι. ἀναφέρουν καί τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (15:19,20,28,29 ακί 21:19) γιά νά ἐπιβεβαιώσουν τήν διδασκαλία τῆς Π.Δ. Ἀλλά, ἄν ἡ ἀπαγόρευση ἦτανε γενική, γιατί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπιτρέπει τά εἰδωλόθυτα, κάτω ἀπό ὡρισμένες συνθῆκες καί προϋποθέσεις; (Α: Κορινθ. 8:1-13)

Οἱ Μ.Ι. ἐπιμένουν, ὅτι ἡ μετάγγιση αἵματος, μέσα ἀπό τίς φλέβες, εἶναι τροφή τοῦ σώματος, ἴδια μ' αὐτή ἀπό τό στόμα. Αὐτό δέν ἔχει τίποτα νά κάνει μέ τήν διδασκαλία τῆς Α. Γ. καί οἱ Μ.Ι δέν ἔχουν νά παρουσιάσουν οὔτε κι' ἕναν στίχο τῆς Α.Γ. πού θά ἐπιβεβαίωνε τό «δόγμα» τους.

Ἀλλά γιατί νά τρέχουμε δεξιά κι' ἀριστερά ὅταν ἔχουμε μπροστά μας τό παράδειγμα τοῦ Κυρίου; Πλημμυρισμένος ἀπό τήν ἀγάπη Του ἔδωσε τό Ἅγιό Του Αἷμα γιά τή δική μας σωτηρία.

Αὐτός ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ νά πιοῦμε τό Αἷμα Του γιά νά σωθοῦμε. (Ἰωάνν. 6:53) Σχετικά γράφει ὁ π. Α. Ἀλεβιζόπουλος: «Ὁ Χριστός δέν λέγει: ὅποιος ἀρνηθεῖ νά κάνει μετάγγιση ἔχει ζωή, ἀλλά τί λέγει; Ὅποιος δέν πίνει τό αἷμα μου δέν θά σωθεῖ καί ὅποιος τό πίνει θά σωθεῖ. Μήπως ἡ Χιλιαστική ἑταιρία λέει στούς χιλιαστές νά πίνουν τό αἷμα τοῦ Κυρίου, να κάνουν δηλαδή μιά πράξη πού εἶναι βασική προϋπόθεση γιά τή σωτηρία; Ὄχι, τούς λέγει μόνο πώς δέν πρέπει νά δίνουν τό δικό τους αἷμα, ὅταν κινδυνεύει ἡ ζωή τῶν ἀδελφῶν των, καί τούς ἀπαγορεύει νά δέχωνται μέ μετάγγιση τό αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ των, πού τούς προσφέρεται σάν συγκινητική ἔκφραση ἀδελφικῆς ἀγάπης, κατά μίμηση τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ». (Οἱ Χιλιαστές μᾶς γράφουν, σελ. 204)

Ἀκόμα τί ἔχουμε νά ἀπαντήσουμε στόν Κύριο πού μᾶς λέγει ὅτι ἡ μεγαλύτερη ἐκδήλωση ἀγάπης εἶναι νά δώσεις τήν ἴδια σου τή ζωή γιά τή σωτηρία τῶν φίλων σου; (Ἰωάνν. 15:13). Ἡ θυσία τοῦ Κυρίου ἦταν μία ἐκδήλωση ἀγάπης. Καί σήμερα τί εἶναι ἡ μετάγγιση; Δέν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπό μία μεγάλη προσφορά, ἕνα δῶρο ἀγάπης καί φιλανθρωπίας στόν ἄρρωστο ἀδελφό. Ὁ Κύριος πέρασε ὅλη Του τή ζωή θεραπεύοντας τήν ἀρρώστια καί μεῖς, οἱ δικοί Του μαθητές, δέν θά πρέπει νά ἀνακουφίζουμε τόν πόνο τοῦ ἄλλου; Ὅποιος ἔχει γίνει μάρτυρας κάποιου θανάτου, ἐξ αἰτίας καί μόνο τῆς ἔλλειψης αἵματος, καταλαβαίνει τή μεγάλη ἀξία πού ἔχει αὐτή ἡ μετάγγιση.

Τέλος, ὁ Κύριος μᾶς βεβαιώνει: «Δέν ὑπάρχει τίποτα, ἀπό ὅσα παίρνει ἀπ' ἔξω ὁ ἄνθρωπος, μέ τήν τροφή, πού νά μπορεῖ νά τόν κάνει θρησκευτικά ἀκάθαρτον. Ἀλλά ἐκεῖνα πού βγαίνουν ἀπό αὐτόν καί τήν μολυσμένη καρδιά του, ἐκεῖνα εἶναι πού τόν κάνουν ἀκάθαρτο». (Μαρκ. Ζ:15)

π. Μιχαήλ Γιαννᾶτος

Patriarchal Encyclical Letter on the occasion of Easter.

Protocol 181 No. 53.

DEMETRIOS

By the mercy of God Archbishop Of Constantinople, New Rome and Ecumenical Patriarch to the entire Pleroma of the Church, grace and peace by the gloriously Resurrected Christ the Saviour.

Heaven and Earth are joyous once again; the angels and the people; those living and those dead; the entire universe: for the greatest and most important event in history, the Resurrection of Our Lord. Candle-bearers and glorious, we, the Orthodox faithful the world over, today sing the most gladsome and hopeful hymn that has ever been heard on Earth and in Heaven: "Christ is risen from the dead, having trodden down death by death and given life to those lying in the tombs".

Truly, dear brethren and children in Christ, nothing more important in the entire Creation has ever been heard than the Resurrection of the Lord. Faith in the Resurrection inspired and encouraged the Martyrs of the Church; gave patience to the Saints; animated and strengthened those fighting for freedom and justice; offered hope to the poor and those deprived; made mortals to think and act as immortal and eternal. Deprive life from the belief in the Resurrection, and everything loses its meaning immediately; all is being overshadowed by death and futility, and there is no longer any reason and any incentive for self-sacrifice, love and freedom, even for life itself. "If Christ has been raised, then our faith is in vain", preaches Paul-The-Apostle (A, Corinthians 15:17).

How important the message of the Resurrection is for man of our times!

Important for the materially advanced people, who are threatened by boredom and idleness, and lack of meaning in life, a lack which often leads to suicide, drugs and the dissolution of every holy institution.

Important also for those peoples who are materially deprived and struggle to earn their living; who are suffering from hunger and sickness over such a wide area of the Earth.

To all of them, rich and poor, strong and weak, the message of the Resurrection is the only force that can offer hope and brighten faces with optimism. Yes, dear brethren; because Our Lord is risen, everything has a meaning and is achievable now. Listen attentively to this message from the humble Centre of Orthodoxy, which knows the importance of its meaning well. Receive the light that springs from the graves of the martyrs of the faith, and in life proceed with this light as your guide.

Beloved brethren and dearest children in Christ,
Only a few weeks ago Humanity was relieved from the calamity of war which threatened the world with biblical catastrophe. The ruins and the graves from this hurricane are still lying in front of us. The victims of the calamity have left mourning and sorrow upon them. Those who had been struck more directly by the storm, are trying to find hope. Those who survived are trying to consolidate peace and build a more secure future.

After the frightful suffering, all of us need the message of the Resurrection today. We are all in need of faith and hope. This year's Easter is universal in its importance. This day also, the Church of the Risen Christ presents the Table of the Kingdom Of God. "The Table is full, let everybody enjoy it", exclaims Saint Chrysostomos for the occasion. The Resurrection of the Lord grants reassurance to us all that God has prepared a future for His world, a Kingdom of Love, justice and peace. The Church lays out this Table at every Holy Liturgy, and very specially during the Holy Liturgy of the Joyous Resurrection. By partaking in the Table of the Divine Eucharist, we are foretasting the joy of the Kingdom Of God. The communion of the Body and Blood of Our Lord forges the ties of love amongst people and offers the best guarantee for the peaceful co-existence of the nations. The Orthodox peoples who partake of the common Chalice of Life are, above all, obliged to transform the communion of The Table of the Eucharist into a unity of love and peaceful co-operation amongst themselves, lifting themselves above nationalistic and racial expediences. The unity of the Orthodox Churches and their peoples means consistency and obligation which spring form the participation in the Table of the Kingdom, which the Risen Lord offers at the Divine Eucharist.

Being conscious of this obligation, the Holy Orthodox Churches convened recently in an Interorthodox Committee, preparatory to the Sacred and Great Synod of the Orthodox Church. They will meet again before the end of the current year, in order to solve the very serious problem of the Orthodox Diaspora, a problem that has been inadvertently created due to long years of alienation from one another, and lack of co-operation between these Churches. The Ecumenical Throne in its canonical responsibility, being Primus inter pares within the system of Orthodoxy, will not abandon its lead in every effort to solve this thorny question in accordance with the age old tradition and canonical order. This will become a dutiful contribution by the Orthodox Church towards the consolidation of the so much needed and desired love and peace amongst the peoples of the world.

In this spirit and with this hope we exchange a brotherly festive kiss with their Holy Beatitudes the Patriarchs and the other Leaders of the Autocephalous and Autonomous Orthodox Churches, and greetings of love and honour with the Leaders of the Christian Churches and Confessions, with whom we are in a dialogue of love and truth, and pray that the Risen Lord will grant grace, peace and hope in abundance to all peoples.

Christ is risen, brethren and beloved children.

DEMETRIOS of Constantinople

Ardent beseecher of God for you all!

Holy Easter 1991

ENCYCLICAL

by His Eminence Archbishop Gregorios Of Thyateira And Great Britain on the occasion of the Holy Days of Easter/1991

To:
The Revd. Priests and Deacons,
The Honourable Presidents and Members of the Committees of
the Churches, the Ladies Auxiliary Associations, the Schools
and the Youth Clubs of our Communities and all the faithful
of the Archdiocese Of Thyateira And Great Britain.

"Indeed, let the heavens rejoice and the earth be glad;
let the whole universe, visible and invisible, rejoice
in the feast. For Christ our eternal joy is risen."
(Hymn to the Resurrection)

Dear Brethren In Christ,

The Church is once again inviting us to celebrate the sacred events of Holy Week and Easter. The pious hymnographer of the Church announces and reminds us all: "Behold the Bridegroom arrives in the middle of the night, and blest is the servant whom He will find awake, and unworthy will be the one whom He finds idle." The Bridegroom Christ is the focal point of the Services and activities of Holy Week which we Christians celebrate with grandeur, vividly and joyfully.

Especially we Greek Orthodox Christians prepare ourselves and each other early, so as to welcome Our Lord. The culmination of this preparation is the Resurrection of the Lord which we await with particular pleasure and happiness. And it is for this reason that our Church has composed admirable and lofty hymns for us to express the deepest feelings, with which our soul is permeated for the ultramundane and redemptive event.

According to the written and oral tradition of the Church, Christ, a few days before His Passion and Resurrection, entered into Jerusalem, and the people welcomed Him as their King and Lord. Eventually, however, they persecuted Him, they slandered Him, and brought Him for trial before the civil and religious leaders of the country. Yet, the Benefactor of His people, Our Lord, surrenderd Himself to human laws and suffered insults and provocations appropriate only to common criminals and malefactors. The prophet saw the utter humiliation of Christ through a vision. He writes, "We saw Him and He had neither beauty nor comeliness; and His form was dishonoured" (Isaias 53: 2-3). Christ accepted the insults and the abandonment of man as part of His universal mission, which was nothing but the re-establishing of peace and the conciliation of man with His Creator. As a result, this has always been the forgiveness of our sins and our return to the Kingdom Of God. "He bears our sins and suffers on our behalf" (Isaias 53: 5). The death of Christ on the Cross and His subsequent joyous Resurrection had as a consequence the "beginning of new life" for humanity, which He Himself promised and which the Apostles and Martyrs intensely and existentially lived during the time of their life. Hence the Resurrection of Christ for ever remains the starting point of a new life, which we cultivate, preach, live and also communicate to those who are outside the sacred boundaries of Christendom.

Justifiably, therefore, the poet of the Church calls the event of the Resurrection "Pacha the Great; Pascha the Sacred; Pascha the New and Holy; Pascha the Mystical; Pacha the perfectly honourable; Christ the Redeemer; Pascha the blameless; Pascha for the Faithful; Pascha that Opens the Gates of Paradise for us; Pascha that Sanctifies all believers" (Hymn to the Resurrection).

Particularly today we seek refuge in our Church, not only in order to light our candle and to pay homage to the Lord, but at the same time to sacrifice part of ourselves for the securing, the protection and the progressive continuation of the message of the days. Our regular church-going, our participation in the Holy Liturgy, our deeper acquaintance and relationship with the Orthodox Worship and Tradition, our living approach to the Mystery of The Divine Eucharist, and in general, the spiritual life of the Church; our interest in the progress of our Community life and the institutions that our people create daily through their deeds and their experience; all these spring from our devotion and our partaking in the Passion and the Resurrection of Christ. Without the vigorous and intense personal testimony, by every Orthodox believer, of the Christian life, our participation in the festive celebrations for the Resurrection of the Lord cannot be proper and complete; these festivities the Fathers of the Church have created in a very high envisageing and comprehension, and bequeathed to us as a sacred and priceless inheritance.

However, in the sacred atmosphere which these days offer us, it is necessary that the future and progress of our Church in Great Britian should always occupy our minds and thoughts in its problems. Rearmed also with the sacred hope and belief in the Resurrection we continue our life in this hospitable country in which we live, nursed in the spirit and the traditions of the Greek Orthodox Church.

Bearing all this in mind, dear Brethren, we piously renew our hopes in the Risen Christ and, with our wholehearted participation in the celebrations of the days, we enrich our life with new spiritual experiences, which are indispensable for a proper and complete partaking in the "Festival of Festivals", the Resurrection Of Christ. These events are expressed not only in Orthodoxy but also in orthopraxia. Both of them go side by side and complement each other, thus offering us a comprehensive and living picture of the teaching of the Church Of Christ. This teaching has been passed on to us intact by the Fathers who command us to safeguard it "as the apple fo the eye". For this reason we must seek refuge in the Church, in order to be mystically re-baptized and gain strength to continue our hope-bearing life.

From the depth of our heart we pray at the sacred altar of the Church for the young, for the old. We piously place our anxieties and our problems under the sacred protection of the Cross of Our Lord and beseech Him to bring peace to the world; to reconcile the nations and the peoples and to give to the Ecumene the spirit of love and friendship, of forgiveness and toleration, of moderation and forebearance towards friend and foe. We pray for Great Britain and its leaders, for Greece and Cyprus and the entire faithful people of the Lord. With our faith in, and prayers to the Risen Christ, the new world and new life, which Christ brought to the world with His death and His joyous Resurrection and glory, will be realized and continuously cultivated. Together, too, with the Christians of every epoch let us triumphantly and joyfully repeat the festive hymn and, with Saint John Chrysostomos, reassert: "Christ is risen and the demons are cast down. Christ is risen and the angels rejoice. Christ is risen and life is well-ordered. Christ is risen from the dead and the tomb is emptied of the dead: for Christ, being raised form the dead, has become the leader and reviver of those who had fallen asleep." To Him be glory and power into the ages of ages. Amen.

Easter 1991

THE RESURRECTION OF OUR LORD

A homily by His Eminence Archbishop Gregorios

Through You, O Immortal One, descended into the grave,
You destroyed the power of Hades and, as a Victor, You
rose again, Christ Our God. You greeted the Myrrh-
bearing women, saying : "Rejoice!" You bestowed peace
on Your Disciples, and resurrection on those who are
fallen. (Kontakion Of The Feast)

Once again we Christians will celebrate the feast of the Resurrection Of Our Lord from death - The victory of Our Saviour against death. Once a year we commemorate those great and unique events which changed the scene of this world, and which has given to humanity a new dimension and conception about these things which are extremely important and occupy the mind of every human being.

Christ, in His short human life on our planet, opened our minds and our hearts, not only with His miraculous birth and appearance, but also by His original preaching and teaching. He spoke about the unique value of the human soul and dignity. He reminded us that God remembers and cares about us, and that He was ready to forgive our sins and accept us as His children. He is our Father and Creator.

The parable of the Prodigal Son is an archetype of the love and providence of God for humanity. For this reason, Saint Paul reminds us that "in many and various ways God spoke in the olden days to our fathers by the prophets; but in these last days He has spoken to us by a Son, Whom He appointed as the heir of all things, through Whom also He created the world. He reflects the glory of God and bears the character of His nature, bearing up everything with the word of His power. When He had made purification for sins, He sat at the right hand of the Majesty on high".

The birth and teaching of Our Lord Jesus Christ would not be of any use and importance for man if He did not offer Himself "as a ransom for many". So the Passion of Christ, that is His betrayal, His sufferings, and His conviction by the rulers of this earth as a criminal. The despising of those who had benefited from Him, their ingratitude and enmity. His crucifixion and death on the Cross between two common criminals and the burial which followed His death (by His friends Joseph and Nikodimos) are a manifestation of His divinity and love towards man for whom He accepted His human form together with all the consequences.

The sacrifice of Christ was not enough to ascertain His divinity and His unique mission, - being prepared in accordance to the mysterious plans of God and were realized in His life- without His Resurrection. The Resurrection is the culmination of the uniqueness of Christ and the fulfilment of His mission. The evangelists and the Church that bear this message and have kept it alive for 2,000 years remind us always that Christ has risen. He proved Himself as the "Servant" of God Who fulfilled His Father's will. He received the victory against evil, death and destruction at a price, being true God from true God. So, the Church since His Resurrection preaches His victory and His glory and manifests His humility and obedience too. For this reason Saint Luke writes that to them He has shewn Himself after His passion by many proofs, during forty days appearing to them (the apostles and His followers) and speaking of the Kingdom of God (Acts 1:3).

The Resurrection of Our Lord remains the focal point forwhich the great journey in which Christians participate as pilgrims, and which they reach and share His glory that He promised to all His friends. For this reason, with the angel who has given the message of the Resurrection, we repeat, "Why do you seek Him, as man among the dead, He Who dwells in Eternal Light? Behold the grave-wrappings; make haste and declare to the world that He is risen: and He has caused death to die; for He is the Son Of God, the Saviour of mankind".

Having all this in mind, we proceed with hope, and once again we celebrate the Resurrection Of Our Saviour. Filled with joy and faith in Him, we continue our earthly life steadfastly. We do not lose our trust in Him, but we are encouraged that He will remain now and always with us to protect us against evil; to guide our minds and steps, and He will forgive our sins and make us worthy to share His glory not only in the world to come, but, living in these earthly vessels, we shall taste His Kingdom which He promised to His friends and those who preach and declare, with their life and their deeds, His victory, His glory, His Resurrection.

To the Risen Christ be glory, honour and worship, now and for ever. Amen.

CHRIST IS RISEN!

An address by His Eminence Archbishop Gregorios
to the, Bishops, Priests and Deacons of our
Sister Orthodox and Oriental Churches, at a gathering
which took place on Thursday, 11th April 1991
(Easter Week), at Thyateira House.

I welcome you all this evening to Thyateira House, an integral part of the Ecumenical Patriarchate which I have the honour to represent in this country and in the name of His All-Holiness I greet you this evening.

It seems to me that it is the first time that we have arranged such a meeting of prayer for the orthodox and oriental brothers; we need to form closer acquaintances and friendship among ourselves. So I am very much obliged to you all who have accepted my invitation and joined us this evening in this House.

The feast of the Risen Lord makes our meeting more important and memorable. We just sang the inspiring hymns of our Mother Church which praise the celestial and unique event of the Resurrection Of The Lord with wholeheartedness we participate in the joy of the Creation for the grace which we receive from God and the victory of His Son against the powers of the adversaries, in order to give us peace, new life and make us inheritors of His Kingdom.

Living in this hospitable Country as minorities and small Christian Communities, we continue to work peacefully for the spreading of the Gospel of the Resurrection and Salvation. We cultivate the spirit of unity between ourselves and among the other fellow Christians and peoples in this land. We share in freedom and democracy. So it is very important for us to increase our contacts and relationships. We must reciprocate and share our pastoral problems and anxieties with one another: in this way we shall take courage and strengthen our common faith in the Lord.

So I am very pleased and feel myself privileged in welcoming you all here in the name, and on behalf of His All-Holiness the Ecumenical Patriarchate Demetrios A' of Constantinople. I do hope and I trust that with the unfailing intercessions of Our Lady, the Virgin Mary and Mother of Our God, we shall continue to proclaim the Good News which the Risen Lord brought on Earth. He has given them to us for our salvation and for His glory. Please feel at home, when ever you are, or come into this House; it is also your House, a house for the Orthodox Church living in this beautiful, free and democratic country under the protection and sovereignty of Queen Elizabeth-The-Second.

We greet you once again. We welcome you in peace and in love.

The Risen Lord be with us all now and for ever may as He has promised, His disciples on the day of His Ascension. Amen.

THE DIVINE LITURGY - GOD'S KALEIDOSCOPE
THE LITURGY OF THE CATECHUMENS - GOD'S CLASSROOM

by Gregory C. Atkin.

CHAPTER THREE

(continued from the previous issue)

"Allow your contentment to be in the Holy Spirit; your tongues loosened in psalms, hymns and spiritual music, as you sing and give praise to the Lord in your hearts.." (Ephesians 5:19)

"All authority in Heaven and Earth has been given to me. He said; "You must, therefore, go-out, making disciples of all nations, baptizing them in the Name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit, teaching them to observe all the commandments which I have given to you." (Saint Matthew 28: 18-20)

The Liturgy Of the Catechumens is traditionally directed towards those being prepared for Baptizm, but is necessarily also the means by which we who are baptized are taught and reminded of those things which, as Christians, we should know and keep in our hearts and minds. In this part of the Liturgy, there is a strong emphasis laid on teaching, which is an essential ingredient in preparing candidates for baptizm, and also for each of us in our preparation for daily life, as well as in our preparation for our reception of Holy Communion. The Liturgy Of The Catechumens is therefore the most variable part of the whole Divine Liturgy. It is in the shape of the Jewish synagogue service, which indicates its origin and the fact that many of the early Christian communities came from the Jewish Tradition, in support of the New Testament evidence. The synagogue service, itself, was composed of psalmody, readings from the Old Testament, and a homily on the readings. Our singing, (although it includes the Old Testament psalms,) readings and homily are, however, rooted in the Christian Revelation, the New Testament, which is the fulfilment of the Old Testament.

We learn by listening to that which is taught to us, and have an obligation to try to understand that which we are taught in order for us to live the Christian Life - the Life of the Gospel - the Life of the Church. By living this life, we are enabled to set an example to others, witnessing to the Lord by our behaviour which calls others to Christ. This element of witness is the part of the Church's apostolic commission which belongs to each and every one of us. How can we fulfil our apostolic function unless we are both willing and have the necessary knowledge? How can we approach Christ honestly in the Holy Mystery of the Divine Liturgy unless we try to live the Life of the Gospel, and unless we try to understand that which He is telling us through His Gospel, through His saints, and through His Church?

Have we read and listened to what the Church teaches us? Have we understood these teachings? And, if we have not understood, have we bothered to ask our priests to explain that which we have not understood?

The teachings of our Holy Faith are jewels of Wisdom worth more than anything else. What attempts are we making to try to appreciate the value of such a treasure? Within the Liturgy Of The Catechumens, through the most variable items in the whole Liturgy - the readings and the homilies - the glories of Christ, His love for us, and the explanation of the Mysteries of the Church are slowly unfolded. We remain blind and deaf in spiritual terms if we make no attempt to learn and appreciate that which is taught to us through the Church during the Liturgy Of The Catechumens.

Through the 'psalms, hymns and spiritual music', we 'sing and give praise to the Lord' in our 'hearts', as Saint Paul has recommended to us through the letter to the Ephesians. This, in turn, returns our thoughts to the idea of understanding. Why do we sing hymns in Church unless we make an attempt to understand that which we sing? Perhaps the situation is not so hopeless if we consider the other side of the argument in favour of singing. Often that which the Church invites us to sing explains a little more of that which we understand less without the psalmody. The homily, too, is there to enable us to understand the Lord's teaching, and to align our lives to the will of God. Such singing, Saint Paul informs us, is set as a contrast to the way of drunkenness and corruption which leads us away from closeness to God.

The importance of the Mosaic Law to the Jews caused them to give the Books Of The Law a pre-eminent position in the synagogue, a position of honour. The Book Of The Gospels from which the deacon reads to us during this part of the Divine Liturgy, portrays, amongst other things, Christ's fulfilment of the Law, and Grace which is above the Law (vide. Saint John 1:17). The Book Of The Gospels is therefore given greater reverence in the Church, than the Books Of The Law are given in the synagogue. The Book Of The Gospels is brought out of the sanctuary and passes through God's people in the Church as a blessing to enable us to honour Christ (for Christ is One with what He says), to honour His Life on Earth, His Redeeming Work, and His Holy Teaching. This Holy Book is carried in a procession through our midst to remind us that Christ comes out to teach us even now through His Gospel, just as He Himself had passed through the people of Israel, Judaea and Samaria to teach them. The Lord's message was the same for them then as it is for us now, preserved through the Holy Tradition of Our Mother The Holy Orthodox Church, and taught in its purity during the Liturgy Of The Catechumens. These lessons are for us, His present day disciples, just as they have always been for those who have gone before us.

(to be continued in the next issue)

ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΜΑΡΤΙΟΣ

1. Μετέβη στήν Κοινότητα Bristol όπου τέλεσε τούς Χαιρετισμούς καί ἐν συνεχεία συνεργάστηκε μέ τήν Ἐπιτροπή τῆς Κοινότητας γιά θέματα τῆς ἐκεῖ Ὁμογένειας.
2. Μετέβη στήν Κοινότητα Weston-Super-Mare ὅπου τέλεσε τή Θεία Λειτουργία καί φιλοξενήθηκε ἀπό τό ζεῦγος Χρ. καί Β. Κμίτρη.
3. Μετέβη στήν Κοινότητα Plymouth ὅπου τέλεσε τή Θεία Λειτουργία καί χειροτόνησε τόν David Carpenter σέ διάκονο μετονομάζοντάς τον σέ Γρηγόριο Παλαμᾶ.
4. Τέλεσε τήν κηδεία τοῦ Παναγ. Ζησιμίδη στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Δημητρίου Plymouth.
5. Προήδρευσε συνεδρίας ἐπιτροπῆς τοῦ Συνδέσμου Ἑλληνορθοδόξων Κοινοτήτων γιά θέματα Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ.
6. Τέλεσε προηγιασμένη Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Παντελεήμονος Harrow.
7. Παρεκάθησε σέ δεῖπνο πού παρέθεσε πρός τιμή του ὁ κ. Λ. Τσαγγαρίδης.
8. Μετέβη στήν Κοινότητα Cardiff ὅπου τέλεσε τούς χαιρετισμούς.
9. Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Cardiff καί στή συνέχεια φιλοξενήθηκε ἀπό τήν οἰκογένεια Γ. Ἄσπρου.
10. Κήρυξε στόν Ἱερό Ναό Ἀπ. Βαρνάβα καί ἐν συνεχεία τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίας Αἰκατερίνης. Το ἀπόγευμα παρέστη σέ ἐκδήλωση πού διοργάνωσε ἡ Ὀργάνωση Ἑλλήνων Δασκάλων Ἀγγλίας.
11. Μετέβη στόν Ἀγγλικανικό Ναό τοῦ Westminister ὅπου ἀναπέμφθηκε ἡ ἐτήσια προσευχή γιά τήν Κοινοπολιτεῖαν. Τό ἀπόγευμα προήδρευσε συνεδρίας τῶν Ἐκπροσώπων τῶν Κοινοτήτων τῆς περιοχῆς Μείζονος Λονδίνου.
12. Προήδρευσε συνεδρίας τῶν Μελῶν τοῦ Κοινοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Φορέα.
13. Τέλεσε προηγιασμένη Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Ἀθανασίου καί Κλήμεντος Cambridge καί φιλοξενήθηκε στό ἑστιατόριο τοῦ Α. Πολυβίου.
14. Παρέστη σέ συνεδρία τῶν κηδεμόνων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου. Μετέβη στήν Κοινότητα Milton Keynes ὅπου τέλεσε τούς Χαιρετισμούς.
15. Παρέστη σέ συνεδρία ἡγητόρων τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς περιοχῆς Μείζονος Λονδίνου στήν οἰκία τοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καρδινάλιου Basil Hume. Τό ἀπόγευμα μετέβη στήν Κοινότητα Eastbourn ὅπου τέλεσε τούς Χαιρετισμούς καί φιλοξενήθηκε ἀπό την οἰκογένεια Τ. Αὐγουστή.
16. Μετέβη στήν Κοινότητα Brighton ὅπου τέλεσε παιδική Θεία Λειτουργία. Τό ἀπόγευμα παρέστη στήν κοινωνική ἐκδήλωση πού διοργάνωσε τό Ἀνεξάρτητο Ἑλληνικό Ἐκπαιδευτικό Ἵδρυμα Μπάρνετ.
17. Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίας Τριάδας Brighton. Τό βράδυ παρέστη σέ κοινωνική ἐκδήλωση πού διοργάνωσε ἡ Ἐθνική Φοιτητική Ἕνωση Κυπρίων Ἀγγλίας.
18. Προήδρευσε συνεδρίας Ἐπιτροπῶν τῶν Κοινοτήτων Maidstone καί Folkestone. Τό ἀπόγευμα μετέβη στήν πόλη Peterborough ὅπου ἵδρυσε Κοινότητα μέ τό ὄνομα Ἁγίου Κυρίλλου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Ἐπίσης πραγματοποίησε συνάντηση μέ τόν Ἀγγλικανό Ἐπίσκοπο τῆς περιοχῆς, Bill Westwood.
19. Προήδρευσε συνεδρίας τῶν Κηδεμόνων τῆς Κοινότητας Ἁγίου Νικολάου Shepherd's Bush.
20. Τόν ἐπισκέφθηκε ὁ κ. Ἠλίας Μιχαήλ κι ὁ Βουλευτής τῆς πόλης Mansfield Alan Meate. Τό ἀπόγευμα μετέβη στήν Κοινότητα Gr. Yarmouth ὅπου τέλεσε προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.
21. Μετέβη στήν Κοινότητα Norwich ὅπου τέλεσε τούς Χαιρετισμούς καί ἐν συνεχεία στήν Κοινότητα Birmingham ὅπου προήδρευσε συνεδρίας τῶν Κηδεμόνων τοῦ Trust τῆς Κοινότητας.
22. Τόν ἐπισκέφθηκε ὁ κ. Francis Noel Baker. Μετέβη στήν Αἴθουσα τελετῶν τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Κολούμπα ὅπου τέλεσε Λειτουργία στά παιδιά τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου μέ τήν εὐκαιρία τῆς Ἐπετείου τῆς 25ης Μαρτίου. Τό ἀπόγευμα τέλεσε τούς Χαιρετισμούς στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Σοφίας. Κατόπιν παρέστη σέ κοινωνική ἐκδήλωση πού διοργάνωσε ὁ Ἑλληνορθόδοξος Φιλανθρωπικός Ὀργανισμός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.
23. Παρέστη σέ σχολική γιορτή πού διοργάνωσε ἡ ἐπιτροπή Ἀνεξαρτήτων Ἑλληνικῶν Σχολείων Ἀγγλίας.
24. Τέλεσε τήν ἐπίσημη δοξολογία τῆς Ἐθνικῆς Ἐπετείου τῆς 25ης Μαρτίου στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Σοφίας. Τό ἀπόγευμα παρέστη στόν ἑορτασμό τῆς Ἐθνικῆς Κυπριακῆς Ὁμοσπονδίας μέ τήν εὐκαιρία τῆς Ἐπετείου τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας τῆς 25ης Μαρτίου 1821 καί τῆς 1ης Ἀπριλίου 1955. Κατόπιν τέλεσε Ἑσπερινό στόν Καθεδρικό Ναό Κοίμησης Παναγίας Wood Green.
25. Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας Wood Green. Τό ἀπόγευμα παρέστη στόν Ἑορτασμό τῆς 25ης Μαρτίου πού διοργάνωσε ἡ Διεύθυνση τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου Λονδίνου.
26. Τόν ἐπισκέφθηκε ὁ κ. Ἰάκωβος Τσούνης καί ἡ κ. Α. Ἰωαννίδου. Τό ἀπόγευμα προήδρευσε συνεδρίας τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητας Ἁγίων Ἀντωνίου καί Ἰωάννου Βαπτιστοῦ Caledonian.
27. Τόν ἐπισκέφθηκε ὁ κ. Α. Ράλλης (Σύμβουλος τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας), ὁ Fr. St. Maxfield. Τό ἀπόγευμα προήδρευσε συνεδρίας τῶν Κηδεμόνων τοῦ Trust τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.
28. Μετέβη στήν Κοινότητα Northampton ὅπου τέλεσε Ἰ. Ἀκολουθία.
29. Ἐπισκέφθηκε τήν κ. Th. Marshall.
30. Παρέστη σέ ἐκδήλωση πού διοργάνωσε ἡ Ἕνωση Κυπριακῶν Ἐπιτροπῶν Κατεχομένων Ἀγγλίας (ΕΚΕΚΑ) στούς χώρους τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας.
31. Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Λαζάρου. Τό ἀπόγευμα τέλεσε Ἰ. Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου στό παρεκκλήσιο τῆς Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς καί στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Ἀντωνίου καί Ἁγίου Ἰωάννου Βαπτιστῆ Caledonian.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

1. Τέλεσε τήν Ἱερά Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου στό Παρεκκλήσιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί στόν Ἱερό Ναό Ἁγίων Ἀναργύρων.
2. Τέλεσε τήν Ἱερά Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου στό Παρεκκλήσιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Hackney.
3. Μετέβη στήν πόλη Birmingham. Τό ἀπόγευμα τέλεσε τό Μέγα Εὐχέλαιο στό Παρεκκλήσιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου Leyton.
4. Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου στό Παρεκκήσιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τό ἀπόγευμα τέλεσε τά Δώδεκα Εὐαγγέλια στό Παρεκκλήσιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Παντελεήμονος Harrow.
5. Τέλεσε τήν Ἀκολουθία τῶν Βασιλικῶν Ὡρῶν καί τῆς Ἀποκαθήλωσης στό Παρεκκλήσιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Δημητρίου Edmonton. Τό ἀπόγευμα τέλεσε τήν Ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου στό Παρεκκλήσιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Σοφίας.
6. Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Καθεδρικό Ναό Παναγίας Wood Green. Τό ἀπόγευμα τέλεσε τήν Ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως στό Παρεκκλήσιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί στόν Καθεδρικό Ναό Ἁγίας Σοφίας.
7. Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία τοῦ Πάσχα στόν Καθεδρικό Ναό Παναγίας Wood Green. Το ἀπόγευμα τέλεσε τόν Ἑσπερινό τῆς Ἀγάπης στόν Καθεδρικό Ναό τῶν Ἁγίων Πάντων.
8. Παρέστη σέ Ἔκθεση Ζωγραφικῆς τοῦ ἁγιογράφου κ. Λευτέρη Φουλίδη.
9. Τέλεσε Ἑσπερινό στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Παναγίας Wood Green καί μίλησε μέ θέμα "Ἡ Ἁγία Ἑβδομάδα κι ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία" στή συγκέντρωση Νεολαίας.
11. Τέλεσε Μ. Ἑσπερινό στό παρεκκλήσιο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Παρέθεσε δεξίωση πρός τιμή τῶν Ἐκπροσώπων Ὀρθοδόξων κι Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή. Κατόπιν τέλεσε τούς ἀρραβῶνες τῆς θυγατέρας τοῦ Μιχ. Ἕλληνα.
12. Τόν ἐπισκέφθηκε ἡ κ. Leahand καί ὁ κ. Michael Feather ἀπό τή Δημαρχεία τοῦ Birmingham. Παρέστη σέ δεξίωση πού διοργάνωσε ἡ Ἑλληνοκυπριακή Ἀδελφότητα στό Ἰνστιτοῦτο τῆς Κοινοπολιτείας μέ τήν εὐκαιρία τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου κ. Γ. Βασιλείου.
13. Μετέβη στην Κοινότητα Northampton.
14. Τέλεσε Θεία Λειτουργία στόν Καθεδρικό Ναό τῶν Ἁγίων Πάντων.
15. Παρέστη στήν ἔναρξη τῶν ἐκδηλώσεων "Οἱ Ἕλληνες στή Μαύρη Θάλασσα" πού διοργάνωσε τό King's College τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου σέ συνεργασία μέ τήν πολιτιστική ἑταιρεία "Πανόραμα".
16. Πραγματοποίησε ἐπίσκεψη στόν κ. Α. Κωνσταντίνου.
17. Τόν ἐπισκέφθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, ὁ πρωτ. Στέφανος Ἀβραμίδης (Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος) καί ὁ πρωτ. Ἀν. Βλαβιανός.
18. Ὑπεδέχθη στό ἀεροδρόμιο τοῦ Λονδίνου τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖο. Τό ἀπόγευμα μετέβησαν, μαζί μέ τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Περγάμου κ. Ἰωάννη καί τόν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς κ. Ἀθανάσιο Θεοχάρους, στό Καντέρμπουρι, ὅπου διενυκτέρευσαν ὡς φιλοξενούμενοι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας.
19. Παρέστη στήν ἐνθρόνιση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας Dr. George Carey στόν Καθεδρικό Ναό τοῦ Καντέρμπουρι.
20. Τόν ἐπισκέφθηκε ὁ Ὑπουργός Αἰγαίου κ. Γ. Μισαηλίδης. Τό βράδυ παρεκάθησε σέ δεῖπνο στήν Κοινότητα Κοίμησης τῆς Παναγίας Wood Green συνοδευόμενος ἀπό τό Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πάφου κ. Χρυσόστομο, τό Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμο, τόν Ἐπίσκοπο Urbinisi (Γεωργιανή Ἐκκλησία), καί τόν δρ. Α. Τηλλυρίδη.
21. Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Γεωργίου Kingston. Τό βράδυ παρέστη σέ κοινωνική ἐκδήλωση πού διοργάνωσε ἡ Κοινότητα Ἁγίων Κωνσταντίνου κι Ἑλένης Croydon συνοδευόμενος ἀπό τό Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πάφου κ. Χρυσόστομο.
22. Τόν ἐπισκέφθηκε ὁ Ἱf. Samir Gholan μέ τόν Ἐπίσκοπο Kfouri κ. Ἠλία.
23. Παρέθεσε γεῦμα πρός τιμή τοῦ Μητροπολίτη Φιλλανδίας κ. Ἰωάννη καί τοῦ Ἐπισκόπου Joensu κ. Ἀμβροσίου. Τό ἀπόγευμα τέλεσε τρισάγιο στή μνήμη τοῦ Μιχάλη Μούσκου.
24. Παρέστη σέ ὁμιλία τοῦ κ. Γλαύκου Κληρίδη στό Πολυτεχνεῖο Βορείου Λονδίνου.
26. Παρεκάθησε σέ δεῖπνο πρός τιμήν τοῦ κ. Γλαύκου Κληρίδη.
27. Μετέβη στήν Κοινότητα Ἁγίου Νικολάου Southampton. Τέλεσε τούς ἀρραβῶνες τοῦ Γρηγόρη Χατζηκυριάκου καί τῆς Μαρίκας Μ. Χαννίδη.
30. Προήδρευσε συνεδρίας τοῦ ΚΕΦΕΠΑ. (Κοινοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Φορέα Ἑλληνικῆς Παροικίας Ἀγγλίας).

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

March 1991

1. He visited the Community of Saints Peter And Paul, Bristol, where he presided at the Service Of Salutations Of The Theotokos, followed by a meeting of the Community's Committee dealing with the matters there.
2. He visited the Community of Saint Andrew, Weston-Super-Mare where he celebrated the Divine Liturgy, and received hospitality from Mr. Ch. and Mrs. V. Kimitri.
3. He visited the Community of Plymouth where he celebrated the Divine Liturgy and ordained David Carpenter to the diaconate, changing his name to Gregory Palamas.
4. He conducted the funeral of Panayiotis Zisimides in the Greek Church Of Saint Demetrios, Plymouth.
5. He presided at a meeting of the council for the matters of APODIMOS ELLINISMOS (Immigrant Greeks).
6. He celebrated the Divine Liturgy Of The Presanctified Gifts at the Greek Church of Saint Panteleimon, Harrow.
7. He was a guest at a supper given in his honour by Mr. L. Tsangarides.
8. He visited the Community of Saint Nicholas, Cardiff, where he presided over the Service Of the Salutations Of The Theotokos.
9. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Church Of Saint Nicholas, Cardiff. Following which, he received hospitality from the family of Mr. George Aspros.
10. He preached in the Greek Church Of Saint Barnabas, Wood Green, and following this, he celebrated the Divine Liturgy in the Greek Church of Saint Katherine. In the afternoon he was present at a function which was arranged by the Organisation Of Greek Teachers Of England.
11. He visited Westminster Abbey where he attended a service for Commonwealth Day. In the afternoon he presided over a meeting of the committee members of the Greek Orthodox Communities of Greater London.
12. He presided over a meeting of the Central Education Committee of the Archdiocese.
13. He celebrated the Divine Liturgy Of The Presanctified Gifts in the Greek Church Of Saints Athanasios And Clement, Cambridge, and he then received hospitality from the family of Mr. A. Polyviou
14. He was present at the meeting of the Trustees of the Hellenic College. He visited the Community of Saints Ambrosios And Stylianos, Milton Keynes, where he presided over the Service of The Salutations Of The Theotokos.
15. He attended the meeting of the leaders of the Christian Churches in the area of Greater London in the residence of His Eminence Basil Cardinal Hume. In the afternoon he visited the Community Of Saints Panteleimon And Theodore, Eastbourne, where he presided over the Service of The Salutations Of The Theotokos. He then received hospitality from the family of Mr. T. Avgousti
16. He visited the Community Of The Holy Trinity, Brighton, where he celebrated the Divine Liturgy for the pupils of the Greek School.
17. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Church Of Holy Trinity, Brighton. In the evening he was present at a community function organized by the National Union Of Students from Cyprus In England.
18. He presided at a meeting of the council members of the Communities of Maidstone and Folkestone. In the afternoon he visited Peterborough where he established a Community by the name of Saint Cyril, Patriarch Of Jerusalem. He also had a meeting with the Anglican Bishop of the area, H.L. The Rt. Revd. Bill Westwood.
19. He presided over a meeting of the Trustees of the Greek Church of Saint Nicholas, Shepherd's Bush.
20. He was visited by Mr. Elias Michael and Alan Meale - the member of Parliament for the town of Mansfield. In the afternoon he visited the Community of Saint Spyridon, Great Yarmouth, where he celebrated the Divine Liturgy Of The Presanctified Gifts.
21. He visited the Community in Norwich where he conducted the Service of the Salutations Of The Theotokos. He then visited the Community of The Dormition Of The Theotokos in Birmingham where he presided over a meeting of its Trustees.
22. The Hon. Francis Noel-Baker visited him. He visited Saint Columba's Hall, Knightsbridge where he attended a celebration for the commemorations of 25th. March given by the pupils of the Hellenic College. In the afternoon he conducted the Service of The Salutations Of The Theotokos in the Greek Cathedral Of Saint Sophia. Afterwards he was present at the annual social function which the Greek Orthodox Charitable Organisation Of The Sacred Archdiocese had arranged.
23. He was present at the school celebration organized by the committee members of the Independent Greek Schools Of England.
24. He presided at the Great Doxology for the National Feast of the 25th. March in the Greek Cathedral Of Saint Sophia. In the afternoon he was present at the celebration of the National Cypriot Federation on the occasion of National Independence Days, 25th. March and 1st. April 1955. Afterwards he officiated at Verpers in the Greek Cathedral Church Of The Dormition Of The Theotokos, Wood Green.
25. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Cathedral of The Dormition Of The Theotokos, Wood Green. In the afternoon he was present at the celebration of 25th March which had been organized at the premises of the Hellenic School Of London.
26. Mr Iakovos Tsounis and Mrs. A. Ioannidou visited him. In the evening he presided over a meeting of the Committee of the Community of Saint Anthony, (Caledonia), North London.
27. He was visited in the morning by Mr. Alexandros Rallis and Fr. Stephen Maxfield. He was a guest at a lunch given by Mr. J. Tsounis. In the afternoon he was visited by the Revd. Dr. Dietrich Schuld of the Fellowship Of Saint Alban And Saint Sergios, and presided over a meeting of the Trustees of the Sacred Archdiocese.
28. He visited the Community Of Saint Neophytos, Northampton, where he conducted a Sacred Service.
29. He visited Mrs. Ch. Marshall
30. n the evening he attended a meeting of the federation Of Cypriot Refugees Of England (EKEKA) held in the premises of Saint Mary's Church, Wood Green.
31. He celebrated the Divine Liturgy in the Church of Saint Lazaros, Forest Gate, London. In the afternoon he presided at the Sacred Service Of The Bridegroom in the Chapel Of The Archdiocese and later in the Greek Church Of Saint Anthony (Caledonia) North London.

April 1991

1. He presided at the Sacred Service of the Bridegroom in the Greek Archdiocesan Chapel and later in the Greek Orthodox Church Of The Holy Unmercenaries, Gospel Oak, North London.
2. In the evening he celebrated the Sacred Service Of The Bridegroom in the Chapel Of The Sacred Archdiocese, and later in the Greek Orthodox Church Of Saint John-The-Theologian, Hackney.
3. He went to Birmingham in the morning. In the afternoon he presided in the Sacred Mystery Of The Holy Healing Oils in the Greek Archdiocesan Chapel and later in the Greek Church of Saint Eleftherios, Leyton.
4. He celebrated the Divine Liturgy Of Saint Basil in the Greek Archdiocesan Chapel. In the afternoon he presided at the Service of the Twelve Gospels there, then in the Greek Church Of Saint Panteleimon, Harrow.
5. He officiated at the Services of the Royal Hours and the Taking Of The Body Of Christ Down From The Cross in the Greek Archdiocesan Chapel, and later in the Greek Church of Saint Demetrios, Edmonton. In the afternoon he presided at the Service Of The Epitaphios in the Greek Archdiocesan Chapel, then in the Greek Cathedral of Saint Sophia.
6. In the morning he celebrated the Divine Liturgy in the Greek Cathedral of the Dormition Of The Theotokos, Wood Green. In the evening he celebrated the Service Of The Resurrection in the Greek Archdiocesan Chapel, then in the Greek Cathedral of Saint Sophia.
7. In the morning he celebrated the Divine Liturgy in the Greek Cathedral of the Dormition Of The Theotokos, Wood Green, and officiated at the Vespers Of Love there in the afternoon, and at the Greek Cathedral Of All Saints, Camden Town in the evening.
8. He attended an exhibition of painting by Mr. Lefteris Phoulidis.
9. He officiated at Vespers in the Greek Cathedral of the Dormition Of The Theotokos, Wood Green, and then he spoke about the services Of Holy Week to members of G.O.Y.G.B.
11. He officiated at Great Vespers in the Chapel of the Archdiocese. He organized a reception in honour of the clergy of Orthodox and Oriental Churches in the premises of the Archdiocese. Later he blessed the engagement of Michael Ellinas' daughter.
12. Mrs Leak and Mr Michael Feather visited him from the Birmingham City Council. He was present at the reception which was organized by the Greek-Cypriot Brotherhood at the Commonwealth Institute on the occasion of the visit to Britain of Mr G Vassiliou, the President of the Republic of Cyprus.
13. He visited the Greek Community Of Saint Neophytos, Northampton.
14. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Cathedral Church of All Saints, Camden Town, London.
15. He attended the opening of the exhibition entitled "The Greeks In The Black Sea " which had been organized by King's College of London University at their premises, with the co-operation of "Panorama".
16. He paid a visit Mr. A. Constantinou.
17. His Eminence, The Most Revd. Anthimos Mitropolitan Of Alexandroupolis, the V. Revd. Protopresbyter Stephen Avramidis (Sacred Synod Of Greece), and The V. Revd. Protepresbyter An. Vlavianos visited him.
18. He welcomed His Eminence Mitropolitan Vartholomeos Of Chalcedon at Heathrow Airport and later on they went to Canterbury accompanied by His Eminence Mitropolitan John Of Pergamon and the Chancellor Of The Archdiocese the V. Revd. Archim. Athanasios.
19. He attended the enthronement of Dr. George Carey as the new Archbishop Of Canterbury at Canterbury Cathedral.
20. Mr. George Misailidis, Cabinet Minister for the Aegean, visited him. He visited the Greek Community Of The Dormition Of The Theotokos, Wood Green, with His Eminence The Most Revd. Chrysostomos Mitropolitan Of Paphos, the Most Revd. Anthimos Mitropolitan Of Alexandrouolis His Grace The Rt. Revd. Bishop Of Urbinisi (of the Georgian Orthodox Church), the V. Revd. Protoprebyter Anastassios Vlavianos,and Dr. A, Tillyrides.
21. He celebrated the Divine Liturgy at the Greek Orthodox Church Of Saint George, Kingston, Surrey. In the evening he and the Mitropolitan Of Paphos attended an event which was organized by the Community of Saints Constantine And Helen, Croydon.
22. The Revd. Fr. Shamir and His Grace, The Rt. Revd, Elias Bishop Of Kfoury visited him.
23. He gave lunch in honour of His Eminence, The Most Revd. John Mitropolitan Of Finland and His Grace Ambrosios Bishop Joenseu. He presided over a service of Trisaghion in memory of M. Mouskos.
24. He was present at a speech given by Mr. G. Kliridis at the Polytechnic Of North London.
26. He attended a function oragnised in honour of Mr Glafkos Clerides.
27. He visited the Community Of Southampton. He blessed the engagement of Gregory Hadjikyriacos and Marika M. Hannidi.
30. He chaired the meeting of K.E.F.E.P.A. (Co-ordinating Committee For Greek Schools In Great Britain)

Printed by: ST PAUL'S PRESS
Tel.: 071-272 2804 / 071-272 4373 FAX: 071-263 3240